

Secundus liber

timore redarguendis distinguunt orōes quā in vno sensu ne
gāt et alio cedūt sic et opponētes dicit facere et tles re
spōdētēs sic distinguētēs vtrūq; hac cautela dō q; sumpte
rūt orōes hāc in illo sensu in q; rīs negavit eā sicut deo /
phōn fecit in mādrobolo libro suo quē a suo discipulo
cui p̄mū scripsit eundem noiauit sic em̄ rīs min⁹ caue /
bit sibi ab opponente et recipietur.

Opz etiā absistētes ab orōe reliq; argum̄
ta incidere et rītū si p̄senserit istare et p̄dicere

Hic poit scōam cautelā dicēs q; opponēs d; q; q; ab
sistere et recedere a mā sine p̄posito suo et interponere reliq;
argumēta in illa mā nō p̄posita multipl̄r incidere hoc ē
incidēdo p̄ diuersa distinguere Et si p̄senserit opponēs q;
rīs in eis vidz multiplicatē orōis siue oportuū est q; op
ponēs pus rīdeat anq; rīs instet q; sic cauebit multas
cautelosas rīfiones q;as possit dare respō dens et tunc
itez respondens cōfidens de opponente min⁹ cauebit

Conandū at q; q; et ad alia ab eo qd dic
tū est illd extr a sumētib⁹ si nō ad h qd posu
tū est hēat aliq; argumētari q; licophron fe
cit p̄posito lirā extollere Ad eos at q; erigunt
aliqd ad qd conant q; videt optere assigre
cām dōis at q; būs dā obseruabilib⁹ qd vlr ac
cidit in elēchis dicere p̄dōem qm̄ qd dixit
negare aut qd negavit dicere s; nō qm̄ p̄ri
orū eadē est disciplina vel nō eadem

Hic poit tertia cautela et est cū opponēs vidz rītē mul
tū abū dare solutōib⁹ in aliq; mā in q; ip̄e n̄ abūdat argu
mētis tūc d; se trāsferre ad aliā mā in q; ip̄e magis ab
undat argumēt et rīs mī soloib⁹ Et istd documētū p̄fir
mar p; p; autoritatē q; licophrō histrio ille qui p̄posuit
laudare lirā i q; solū sciunt ludere et q; n̄ habuit efficacā
argumēta ad laudandū eā extulit tibiā et tibiures et in
tulit q; cū melior sit musica fidū siue chordaz q; fiska /
rū sic in m̄gno onidio docet q; m̄to magis extollenda
sit lirā S; i tū trāslatōe ad eos rītes q; erigūt ab oppo
nētib⁹ qd h̄ faciat ad p̄pō et qd p; h̄ intēdat ad qd conat
in alia mā argumētari orō assigre aliq; cāz n̄ rē intēdā
et illa dā rīs facile dicit aliqd q; q; possit iferri dōe con
tra eū q; q; ad p̄ncipalē intēdōz vlr accidit i elēchis a /
gonistice S; dabit p; cā aliqd cōe vlr vlr sicut dicit q; cā
trāslatōis sue ē q; rīs intēdit negare qd ip̄e dixit i aliq;
qd nō est de p̄posito aut q; intēdit illd aut aliq; p̄posito
qd negavit rīs affirmare vel aliqd aliq; cōe qd nō ē sibi
determinata cā trāslatōis sicut si intēdit sic qm̄ p̄rioz ea /
tē est disciplina nō dicat hoc p̄cipue cē cām trāslatōis

Hō orō aut p̄clonē aut p̄pōem iterrogare
et qsdā p̄clones nō iterrogare s; vt p̄cessis
vri ex qbus ergo iterrogatōes et quō iter
rogandū in agonisticis exercitatōib⁹ dcm̄ ē

Hic poit qrtā et vltimā cautelā dicēs q; nō orō p̄clonē
p̄intēdā p̄interrogare vt p̄pōem s; orō sumere qsdā con
clusōēs et n̄ iterrogare sum⁹ s; vti bis tāq; apte ver⁹ et cō
cessis siue cōfessis Excludit igr p; in fine q; ex qb⁹ fūit
interrogatōes sophisticē et quō interrogandū ē i agonisticis ex
ercitatōib⁹ dcm̄ ē nūc p; totū libz Et in hoc finit p̄mus
elēchōz Aristotelis fm̄ expōem venerabilis dñi Alker
ri magni philosophoz p̄ncipis

Et responsione aut et
quō oportet solvere et qd
et ad quam vtilitatē hmoi
oratores profunt post hec
dicendum

Iste est scōs liber elenchōz in q;
agit de solutōe palogismoz quo
rū formatō tradita est in p̄mo li
bro.

Et cōtinet iste liber q; q; tractat In p̄mo oīdit ad
quid vtilis est solo palogismoz In scōo determinat de
solutōe apparēti ibi (Pamū ergo syllogizare) In tertō
de solutōe rcā ibi (Quārit rcā) In qrtō oīit q; orōnes
sunt digne solutōe et q; nō p; hoc q; distinguit duplices orō
nes solubiles s; facile et nō facile quarū tū qdam sunt
digne solutōe et qdam nō ibi (Oportet autē intelligere)
In qnto epilogat circa determinata et dat modū inuētio
nis hui⁹ art; ibi (Ex quātis igr et q; lib⁹ Prim⁹ trac
tat h; vni caplm̄ tm̄ qd diuidit in tres ptes In p̄ma
ponit p̄mū In scōa assignat vtilitates solutōis ibi
(Vtilis aut) In tertia excludit quādā obiectōem ibi
(Ridentibus igr) Quo ad p̄mū dicit q; in hoc scōo
libro elenchōz dōz est de rīfione hoc ē de soloe supple ap
parēti q; est ad hōiem et quō oportet solvere p̄pleta s; z
p̄fectā solutōe qua ostēdat qualr sequat p̄clo et q; lter nō
vt rīdeat elenchōz p̄ncē syllogice em̄ est solutio p̄cā siue
rcā Et quō orō solvere id est qd in orōibus sophisticis
dignū est solutōe et quid nō dignū s; respiciendum et post
hoc dicendū est quō vtilis sunt orōnes p̄dicte et fm̄ hoc
sunt q; tuoz tractat istius scōi libri licet nō eo ordine q;
ponant quo sunt enumerati in p̄mō.

Circa textum expositū est duob

Quid p̄his intelligit p̄ rīfione et p; id quō opz solvere
Solo Intelligit per rīfione solutōem apparēti in /
ta expōnem dñi alteri et p; id quō s̄dit quō orō solvere so
lutōem rcām et hoc sic p̄uenit q; nomē rīfionis vide
tur magis sonare euasione et nomē solutōis rēvisionem
sue determinationē p̄clusionis siue argumēti.

Vtilis aut sunt ad p̄hiam p̄ter duo p̄ri
mū quidē qm̄ sepe q; fm̄ dōem sunt melius
habere faciūt quotiēs singulū d; et que s̄lit
et que aliter in rebus accidūt et in nomibus
Secundus aut ad eas q; per eundem sunt
questiones Nam qui ab alio facile palogiza
tur et hoc nō sentit et ipse a se hoc patit sepe.

Ista est secunda p; huius capli in qua p̄his incipit
determinare de vtilitate solutōis et rōnabiliter incipit ab
vtilitate quia vtilitates sunt fines hui⁹ negocij et nō p̄
sciri in quid dirigat intentio tractantis nisi p̄sumat et
p̄determinet finis hec igr post ea que in p̄mo libro de
minata sunt dicenda sunt Ostendit igr philoso
phus duas vtilitates solutōis orationum sophistic
earum Et quia tales sunt duplices s; in dictione et ex
tra dictionem Orationes que sunt in dictione solunt
tur per distinctionem multiplicis S; ex em̄ ea que fm̄
multiplex sunt quā bñ disticta sunt meli⁹ nos h̄c faciūt
ad p̄hie intellam q; scire faciūt p; distictōes quotiēs hoc

Ad vtilitatem solutōis
dōem p̄pōem ad
p̄hiam et q; p̄pōem

est in quo sensu singula dicit. Et vtile est ad hoc ut scia-
mus quod in pbiam sit et in reb? et in voce sit. et quod aliter in re-
bus et in voce dicuntur. quod similitudo vocis causa apparet est.
Dissimilitudo autem in re causa refertur et scire. et istud facit
ad pbiam. Secundo vtilis sunt ad pbiam quod per solutionem
hinc orationum sophisticarum manifestantur orationes per quas pa-
logizari aliquid apud seipsum considerando. Quod autem potest quod pa-
logizari apud seipsum considerando probat probus quod aliquid potest
recipi cum alio conferendo. et etiam apud seipsum considerando
Consequenter tenet. quia quod fallit ab alijs per fallacias in
dictione. et non precipit hoc. talis potest apud seipsum recipi et side-
rando per fallas extra de eodem. et sic iteque valent ad pbiam.
Sed per intellectum eius notandum est quod tripliciter aliquid valz ad
pbiam siue sciam. primo directe et sic valet demonstratio.
Secundo perparatiue. et sic valet syllogismus dialecticus. tertio modo tam-
quam probans. et sic valet solo palogismo.

Tertium vero et reliquum adhuc ad gloriam
circa omnia exercitatum esse videri. et in nullo in-
scie se habere. Nam si is qui concitat orationibus sper-
nit orationes. cum nihil habeat determinare de vi-
cio earum suspitionem dat quod videtur grauis esse
non quia verum. sed propter impetiam.

Hic ponit secundam vtilitatem solutionis palogismo. di-
cens. quod tertium et reliquum ab istis duabus vtilitatibus est quod est
vtilis solo orationis sophisticis ad vanam gloriam. quod per hinc so-
lutionem respondens videtur in omnibus esse exercitatus. et in nullo
in sciam. et hinc finem hinc rursus sophisticis eodem cum opponente
sophistica. Et probatio est sumit ex opposito. quod si rursus qui con-
cat cum opponente in sophistica oratione spernit orationes sophisti-
cas et non soluit eas. cum ex arte soluendi nihil hinc facultas
tis determinandi de vicio earundem orationum quod est in voce.
vel figura vel in consequentia syllogismi. vel in contradictione
elicti. dat audientibus suspitionem quod videtur esse rudis siue ma-
li ingenij. vel grauis foci in disputando non quod se verum sit
eum esse secundum naturam graue vel grossum. sed videtur hinc propter
impetiam artis soluendi. Ad cauendum igitur istud vtilis est
ars et opposito est quod deum est. hoc est de pbiam artis sol-
uendi. quod per illam videbitur gloriam hinc de vobitate ingenij.

Respondentibus autem quomodo obuiandum ad
hinc orationes manifestum. Siquidem recte dicitur
prius ex quibus sint palogismi. et que in quoniam
de sunt super abundantias sufficienter diuisim.
non est autem idem sumentem orationem videre et solue-
re viciu. et interrogati posse obuiare veloci-
ter. nam quod scimus sepe transpositum ignoramus
Amplius autem quemadmodum in disputatio-
bus citi et tardi ex exercitatio fit magis. sic
et in alijs se habet. quare non manifestum sit
nobis immediatam aut sumus. fallimur tripliciter
frequenter. accidit autem quibus sic in descriptio-
bus. Nam et illic soluentes quibus componere rur-
sum non possumus. sic in elenchis scientes secundum
quid oratio orationem accidit conuectere solu-
ere orationem dubitamus.

Ista est tertia pars huius capituli in qua probus remo-
uet vnam objectionem qua posset obicere quod iste liber sit super

flus cum sufficienter in primo libro deum sit de causis refec-
tus omnium palogismo. dicitur quod rursus obuiandum est
ad hinc orationes sophisticas orationes manifestum est quod sit ad id quod sci-
atur quod sunt ille orationes quibus per rursionem et solutionem ob-
uiandum est in quibus recte deum est in precedenti libro ex quibus
locis sophisticis sunt palogismi quibus est rursuendum et in-
quod super abundantiam id est caute sufficienter sunt diuise
et alij loci sophistici ad alias metas falsi inopinabiles
soleo cimus. nugatis ducetes quod super abundantiam super locos
sophisticos ducetes ad meta redargutis. quod dicunt in-
ueniendo fieri quod interrogatio proponunt rediendo per
sum respondentis. Sed propter hoc non superfluit liber iste
secundus. Et hoc probus probat tribus rationibus. Prima est non
est idem soluere palogismo et velocius soluere. per ter-
minata in primo libro possumus aliquid modo soluere non tam
citer. propter et facilius solum tarde. Eius ratio est quod
sciam. vno modo compositionis scilicet sicut opponens. procedit sepe
transpositum per resolutionem ignoramus. quod quod positionem sci-
mus. soluere ignoramus. resolutione vero. procedit recte sol-
uens. Secunda ratio tangit ibi. Amplius autem et est ista quoniam
admodum est in disputatio. opponenti. ita erit in solutio-
bus rursuendum. hinc in disputatio. opponenti posse citius
vel tardi opponere fit exercitatio cuiusdam artis specialis
inueniente ad opponendum. sicut in alijs sophisticis orationibus. sic
se habet exercitatio artis ad soluendum citi et tardi. quare
manifestum est nobis quod si sumus impeditati exercitatio
id est exercitatio in arte soluendi non habentes tempus exercitatio re-
biti fallimur frequenter. Meditatio autem est frequens re-
ditus ipsius mentis super idem. et sic ipse per ptinza ad exercita-
tionem. igitur ars soluendi palogismo est necessaria. Ter-
tia ratio tangit ibi. Accidit autem et est ista. de orationibus sophi-
sticis accidit sicut in descriptio. figurarum geometria
cap. Sed illis in figuris soluendis figuram per resolutionem
quod quod ex refectu artis geometrie easdem componere. nes-
cimus. quod ibi facilius est destruere quam construere. sic accidit in
elenchis eadem quod scientes secundum quod hoc est secundum quod principia et
locos. nec tamen est orationes sophisticas ab opponente soluere
per resolutionem eandem sophisticam ignoramus. et ita per quod et
si ex primo libro possumus orationes sophisticas cognoscere
tamen ex ibi determinatis non possumus recte soluere. et ex re-
cta solutione velocius obuiare opponenti hoc enim exercitatio
specialis artis fit. Quia sicut dicit victorinus. Natura fa-
cit abiles. ars potentes. versus vero siue exercitatio facit
promptos et expeditos. Per igitur quod ars specialis soluendi est necessaria.

Rursum ergo sicut syllogizare dicimus
probabiliter quibus magis quam vere eliger
re oportere. sic et soluendum quibus magis proba-
biliter quam secundum verum. Quomodo enim contra litigiosos
obstandum non ut arguetes sed ut apparatus.
Nam enim dicitur eos syllogizare quare ut non vi-
deant corrigendi sunt. nam si elenchus est contra
dictio non equoeca. et ex quibusdam nil est op-
diuidere ad amphibologiam et equoatorem.
non enim facit syllogismum sed ob nil aliud codiuiden-
dum. nisi quod conclusio videtur elenchus silis. non
ergo redargui. sed videri cauendum. eo quod in-
terrogare amphibola et que sunt secundum equi-
uocatum et quibus alie hinc obtusiones et

Secūdus liber

¶ In elenchū obnubilāt arguētē et non arguētē em dubium fatiunt.

Iste est scđus tractat' hui' libri in q̄ p̄missa vtili / tate et necitate hui' artis. tēminat de solutōne palogif / mox. Et p̄mo i ḡiali scđo i sp̄iali applicādo ad palo / gismo s̄ diuersay fallay. Et tēminat de solone in ge / nerali tēfiat. p̄mo de solone appnti. r̄ postea de solone / vera. Quo ad p̄mūz dē sicut q̄q̄z expedit opponētes / magis pbabilē syllogizare q̄ v̄e eo q̄ p̄ apparētē syl / magis p̄seq̄ glām apud p̄iter iudicātes q̄ fm̄ appntiā / iudicat' ita etiam r̄nti q̄renti glām apud tales q̄q̄z ma / gis eligēdū est r̄ expedit pbabilē h̄ est appntē solucere q̄ / v̄e. Tales em̄ q̄ q̄runt glām fm̄ d̄m iudiciū de reb' diffi / cilib' nō h̄nt. h̄ apparētia in sup̄ficie iudicat'. Q̄ illo mō / expedit solucere q̄ p̄tigit arguere siue opponere. r̄ sic om̄i / no r̄nti qui q̄rit nō v̄inci ab opponēte. obstādū est p̄tra / litigio s̄os opponētes p̄ appntem r̄nsionē ne ipsi oppo / nētes videāt vincere. Obstādūz q̄dēz est p̄tra opponē / tes nō q̄si in v̄itate sint arguētēs. h̄ instādūm est contra / eos tāq̄ cōtra appnter arguētēs. Q̄ si assistentib' vide / atur opponēs arguere. tūc statim p̄secut' est glām i op̄i / mione assistentium. r̄ h̄ d̄z i p̄dicere r̄ns. Nō em̄ dicim' ip̄os / opponētes i sophistis syllogizare fm̄ v̄itatē. cuz syl / lini eoz p̄ccēt. vel in forma. vel in mat'ia. vel in v̄troq̄. p̄pter / q̄d corrigendi s̄t ab ip̄o r̄ntē p̄ appntēz solutōez ne vi / deāt assistentib' syllogizare appnti syllo. Et istud p̄bat / p̄bus sic q̄ si v̄e' elench' est p̄dco nō equo ca vel alia fal / lacia i p̄dita. nil opus est r̄nti didere equo catōnem vel / āphibologiaz vel alia fallam. vt distiguendo oñdat in q̄ / sensu p̄cludat d̄m elenchum. r̄ in q̄ nō p̄cludat. q̄ sic de / ducere distigūdem ad sensum in quo p̄cludit r̄ in quo nō / cōcludit. r̄ manifestare tēscūm fallē i p̄dientis est v̄e sol / uere r̄ h̄ est q̄ opponēs nō v̄e p̄cludit. h̄ t̄m̄ appnt et nō / exp̄nter. r̄ iō nō ōz manifestare q̄liter v̄e cōcludit r̄ q̄liter / nō p̄ v̄am solutōem. Sed r̄ns rebz obuiare statim in ip̄ / sa i n̄rogatōe siue p̄pōne didēdo r̄ oñdendo q̄m nō seq̄ / r̄ h̄ p̄pter multiplex in fallacijs in d̄cōe. r̄ p̄pter nō bonā / et v̄am ordinatōnem p̄missay ad cōclonem in fallacijs / extra d̄cōem. in q̄bus nō est multiplex. Et iō v̄l p̄t nil / aliud est didendū nisi q̄ p̄clo videt' appntē silis elēcho / r̄ t̄m̄ nō est silis. Et sic appns solutio est disio mltiplicis / in d̄cōe vel orōe. vel disio p̄clonis ab ordine reb̄ito ad p̄ / missas in p̄mū. absq̄ eo q̄ p̄ricularit' reducat' solutio / ad sensuz in quo seq̄tur. r̄ ad sensuz in quo nō seq̄tur. q̄z / hoc est et v̄e solucere. nō s̄ solucendi s̄t p̄dicto mō palogif / mi solutōe appnti ne redarguat. h̄ ne videantur redar / guere vel esse elench'. q̄ si appnter redargueret. tūc i p̄ / d̄ret ne p̄ntur glām apud audientes. Et sic d̄m̄ est de / palogifmis istay duay fallay. ita dicēdūm est etiam de / palogifmis om̄i fallay q̄ vocāt obtusiones siue obscu / ratōes d̄i elench'. r̄ fatiūt r̄ntem dubium vt nō sciat an / sint d̄i elench' vel nō. q̄ q̄ diu hoc dubium est non con / sequitur glām. v̄nde per veram solutōem obsistendūz nō / est. quia manifestare in quo sensu v̄e arguit p̄s p̄d cās / obtusiones op̄ns p̄seq̄ret aliqd̄ glorie apud audientes.

¶ Nam quia licet in fine p̄clusi nō q̄d affir / mauit negare dicere sed equo ce. r̄ si q̄d max / ime contingit si redargutus est in idem fe / rant dubium est. dubiū em̄ si vera dicit nūc / Si v̄o diuidens interrogasset equiuocum

aut āphibolum nō dubius esset elenchus et / esset quodāmō. r̄ qui querūt nūc quidez mi / nus prius aut magis litigiosi. r̄ ideo vel sic / vel nō r̄ndere interrogatū necesse. Nūc aut / quia nō bene i n̄rogāt inq̄rentes necesse est / vt r̄ndeat aliq̄s quod interrogat' corrigens / vitium p̄pōnis. q̄m diuisio suffitiēter vel sic / vel nō sic necesse est dicere r̄ntem.

¶ Hic remouet p̄bus quēdaz errorem. q̄z posset aliq̄s / credere q̄ ad appntem solutōnem sufficeret q̄ r̄ns dice / ret in fine argumentatōnis q̄ opponens non affirmat / aut negat p̄clusionem r̄ntis in illo sensu quo ip̄e respō / tēs v̄it. h̄ equo ce. r̄ i alio sensu. hoc aut remouens d̄m̄s / q̄ ad i n̄rogatōem multiplicem nō est r̄ndendū sine dis / tinctōe. h̄ r̄ns tēbet eam distiguere anteq̄z opponens / arguat cōtra eum. Quod p̄bat p̄mo Quia si post argu / mentum factū ab opponente r̄ns dicat r̄ distiguat q̄ / non arguat ad sensum in quo redit. p̄pōnez. r̄ e regione / dicente opponente q̄ sic audientes ignorat' an oppo / nens dicat d̄m. an r̄ns. r̄ ita forte videbitur redargue.

¶ Scđo probat q̄ ad equo catōnem r̄ āphibologiam / nō est r̄ndendū. q̄z arguunt. h̄ q̄z videntur. Q̄ si oppo / nens distiguisset equo cum vel āphibolum nō esset dubi / elenchus et opponentes qui i n̄rogant sic sc̄z facta dis / tinctōe nō s̄t litigiosi. r̄ tūc necē est r̄ntem ad i n̄rogatū / r̄ndere sim' dicendo sic vel nō. Q̄ v̄o opponentes non / bene i n̄rogāt. q̄z nō distiguūt necē est q̄ r̄ns corrigat / vitium p̄pōnis distiguēdo. r̄ iō d̄t Aristotiles si respon / tēs vult nō videri redargui. nō rebz expectare distigū / nem orōnis multiplicis vsq̄ ad finem. i. post p̄clonē de / ductam ex i n̄rogatōib' p̄cessis. ne opponens postea / dicat r̄ntem esse redargutum.

¶ Si aut aliq̄s putet eū qui fm̄ equo catō / nem est elenchū esse quodāmō nō erit r̄ntēz / effugere redargutōem. Nam in visibilibus / necm est v̄num q̄d dixit negare. r̄ quod ne / gauit affirmare. nam vt corrigunt q̄dem nil / prodest. Nō em̄ choriscū vt aiunt esse musi / cum et nō musicū. h̄ hūc choriscum musicuz / r̄ hūc choriscū nō musicū. Nā eadē erit orō / choriscū vel hūc choriscū nō musicū. cē vel / musicū. q̄d simul affirmāt r̄ negāt. h̄ fortasse / nō idē f̄cato. Nā illic nomen q̄re in aliquo / d̄rūt. si at huic q̄dē simplr' dicere choriscum / assignet illi addit aliqd̄ icōueniēs. Nihil em̄ / magis alēi v̄rolibz em̄ nihil differt.

¶ Ista est scđa p̄a hui' capli. in qua. p̄ remouet errores / q̄ridaz circa ea q̄ h̄ dicūt. d̄m̄s si aliq̄s putet d̄m̄ elen / chū esse q̄ est fm̄ equo catōem siue fm̄ multiplex equo / catōis. tūc r̄ns nō posset effugere redargutōem apparen / tem. r̄ sic opponēs aliqd̄ glē p̄seq̄ret p̄tra r̄ntēz. r̄ r̄ns ali / q̄d p̄fusions q̄d oīno vitare rebz r̄ns. Q̄ aut hoc sic sic / patet. q̄z in singularibus hoc est in singularib' sensibili / bus p̄ distigūdem acceptis necē est opponētem si tēbet / p̄dicere r̄nti r̄ eū ducere ad redargutōem idem nomen r̄ / de eodem negare q̄d dixit. h̄ est affirmat r̄ns. q̄ alit' nō / redarguit r̄ntem. r̄ eō necē est opponētes affirmare idez

Elenchor

nomen quod negauit rñs. Et sic non tebz rñs uti so-
lute da. que est ad ordinem. s. appnti. que est ad homi-
nem. Et istud pbat pbus p exdusionem cauillatōis q̄
rūdā errārium. Et ut qdā errārium corrigūt quādā
cōtradictōem et redargutōem quā uidet facere opponēs
rñi nihil pdest ad euitādū appntem redargutōem. Di-
cunt em̄ q̄ aliq̄ in p̄muni interrogatōe bñ pñt te ipō cō-
cedi cōtradictoria pro diuersis suppositis. dicūt em̄ q̄
tunc nō eūdem choriscum aiunt siue cōcedūt esse musicū
et nō musicū. s. dicūt hūc choriscum esse musicū. et hunc
choriscū alium scz dicunt esse non musicū. et sic pro di-
uersitate significatōz in equoco noie qd̄ est chorisc? cho-
riscum in p̄muni uoce esse musicū et non musicū. Sed
per istud non uiratur apprens cōtradictio. Quia q̄tuz
ad appārem redargutionem eadem erit oratō sophi-
stica ad hoc reducens q̄ putemus choriscum esse musi-
cū et non musicū. Quā eadem sit oratio quo ad
redargutionem appārem. probatur. quia ante ille
orōnes simul. hoc est sim̄ idem te eodem affirmāt et ne-
gant. et sic per talem distictōez quā ipi ponunt nō euitat
appāres redargutō. sed fortasse nō idē significat oratō
dōns choriscū esse musicū. et hunc nō esse musicū. Et si
ille orōnes cedem sunt quo ad appntem redargutōez
tñ in hoc differūt q̄ nō idem scāt. et b̄ id. Et nec illic cō-
muni cōfusione uocis p̄ponebatur equocum. ad aliud
multiplex idem. s. ipm̄ nomen scāt diuersa. non igitur
impeditur per dictam cauillatōem. p̄tradictō apprens
quē ad mōm dicebant eam ipediri cauillatores. Se-
cundo etiam alia cauillatō quam quidam ponunt non
ualet ad ipediēdum appntem redargutionem. Dicunt
em̄ q̄ in vna oratōne siue parte p̄tradictōnis sicut in af-
firmatōia dicūt rettere hunc te quo affirmatur p̄dicatum
sim̄. hoc est in p̄muni uoce dicere choriscum. illi uo te q̄
aliqd̄ negatur rettere aliquid addi. dicendo aliquem uel
hunc choriscum nō esse musicū. Sed istud statim pro-
batur incōueniens. qz nihil rōnis p̄t esse p̄pter quā ali-
qd̄ retter addi vni q̄ alteri utrolibet em̄ nihil differt. qd̄
sic retter exponi. nihil magis differt. s. est retter si supple-
additio addat alē. s. est. terminio singulari in altera pro-
positōne. et nihil magis si addatur utrolibet. id est utro-
biq̄. id est in utraq̄ p̄pōne.

Sed quod dubiū q̄dem est qui nō defū-
nauit āphibologā. utz redargut? est an n̄
p̄cessum aut est in disputatōnibus diuidere
manifestū qm̄ nō est determinātem dare in-
terrogatōne. s. simpliciter p̄cēm est. quare
et si non ip̄e tñ disputatō redargute filis est.
Accidit aut sepe uidētes āphibologā p̄-
gressere didere. eo qz frequēter talia p̄ponāt
ne ad oīa uideāt graues esse. deū nō putāti
bus p̄ter hoc fieri orōem sepe obuiat imp̄-
babile. q̄re qm̄ datū est didere nō est pigritā
dū sicut deū ē p̄us. Si at̄ duas it̄rogatō-
nes ut vna faceret aliq̄s nō p̄ter equocatō-
nem et āphibologā fieret palogismus. sed
uel elenchus aut nō. qd̄ em̄ differt it̄roga-
re si callias et themistocles musici s̄. q̄ si ā-
bob? vñū nomē esset ex̄tib? diuersis. Hā-

si plura significat vñū plura it̄rogauit. Si
aut nō rectum ad duas it̄rogatōes vñā
rñsionē p̄bare sumere simpliciter. Manifestū
qm̄ ad nihil horz que equiuoca sunt conue-
nit respondere simpliciter.

Ista est tertia ps hui? capli. in qua pbus onit qz orō
multiplex nō debet manere indistincta si uelit rñs euita-
re appārem redargutionē. Et p̄mo. pbat b̄ qm̄ orō ml-
tiplex nō est va in qlibet sensu. Secōdo qm̄ in qlibz sensu
est va. Primū. pbat duabus rōib? Prima est sylū sophi-
stica s̄. solucendi ne uideāt redarguere. s. nisi fieret distic-
tio interrogatōnis multiplicis rñs uideret redargui. q̄
uis nō esset de redargutus. s. multiplex est distingueduz
ut rñs euadet appārem redargutōem. Ex qua rōne
pbus infert in textu qz nō est pigritādum distiguere ora-
tōnem multiplicem in p̄ncipio rñsionis. Et p̄t multi-
tudinem interrogatōnum multiplicium s̄m āphibologāz
uel aliud multiplex pigrescunt siue pigri s̄. diuidere recu-
sant om̄es multiplices orōnes ne ad oīa p̄posita ab op-
ponente uideāt esse graues ip̄ortuni siue. p̄terut. Deide
sic distimulatib? et nō putātib? fieri orōem ad redargu-
tōnem appārem ducētem accidit ip̄babile appārens
redargutōis. et sic? in p̄ncipio deū est nō est pigritādū
distiguere multiplex. qz nō est orō talis in qlibz sensu va.

Secōdo rō tāgit ibi (Si at̄ duas it̄rogatōes). Et est
ista. ad it̄rogatōes ples p̄ quā fit palogism? n̄ s̄m equo-
catōez aut āphibologā. s̄m ples it̄rogatōes ut vna nō
est vna rñsio. s̄ nec ad orōez multiplices equocatōis aut
āphibologā. aut aliq̄uā alā. s̄ sp̄ est distingueda. Et si
mille est te it̄rogatōez plures et te it̄rogatōez multi-
ci. Quod pbat pbus p̄ ex? Et nihil differt q̄tum ad
appntem elēchū it̄rogare p̄pōem. que ples est. ut si cal-
lias et themistocles sunt musici. s̄ p̄p̄s nominibus. q̄
si illis duobus vñū nomē. p̄conref. et s̄ illo nomie it̄-
rogaret an essent musici. Cuius ratō est. qz talis plura
significat vno nomē. et equoco. constat qz etiā pla. p̄pōne
que ples est it̄rogauit. Si igitur non est rectū appro-
bare sumere a rñte vnam rñsionem ad duas it̄roga-
tiones. p̄ter pluralitatem it̄rogatōez. tunc etiam ma-
nifestum est qz non cōuenit equiuoca uel vlr̄ multiplicia
rñdere siue distictōe s̄ semp̄ occurrit appāres cōtradō.

Hec si de om̄ib? s̄m sit ut uolūt quidaz
nihil em̄ h̄ differt q̄ si it̄rogasset chorisc?
et callias. utz domi sint. uel nō domi. siue p̄-
sentib? vtrifq̄. siue nō p̄ntib?. vtrifq̄. enim
plures it̄rogatōes illas p̄pōnes ples. nō
ei si s̄m ē dicere. p̄t h̄ vna it̄rogatō possibi-
le ei et ad mille alia it̄rogata om̄ia. sic aut nō
s̄m ē dicere. attamē n̄ rñdēdū ē vna rñsioe.

Hic p̄nt. p. onit. qz orō multiplex est distingueda dato
qz i oi sensu est va. Quis qdā errātes dixerūt opposituz
Et rō hui? ē qz nihil refert h̄ qd̄ s̄ vno noie equoco de
plib? q̄raf. uel q̄raf te plib? s̄ plib? nomib? et diuersa
id est it̄rogatō multiplex ē filis it̄rogatōez ples. s̄ ad illaz
nō ē dāda vna rñsio. s̄ nec ad it̄rogatōnem multiplicem.
Mior. pbat. qz it̄rogatō ples nō efficit vna p̄ h̄ qz in
om̄i sensu est vera siue pro qualibet parte est vera. quia
ergo responsio debet esse conformis interrogatōni ne-
cessariū est dare ples rñsiones. Et huius est ut si q̄raf

Secundus liber

utq; callias et choriscus sint comi vel non bato q; ambo
sint simul comi p'sentes. r de utroq; est om dicere q; est
comi vel de alio itez om e dicere q; no e p'sens nihil re
fert quo ad interrogatōnem supple Quia siue sub utroq;
sensu va est siue alio fā. semp est interrogatio plures. no
en̄ ideo efficit p'pō vel interrogatō vna que alias est ples
q; ipsa va est de plurib; vel nata est de dici de plurib;. Et
hoc ont̄ reducendo ad impossibile hoc mō. q; si sic diceretur
possibile est q; de mille rebus alijs esset vna interroga
De mille em̄ de posset dici et affirmatie q; currant vel
moueatur. r negatie q; no currat vel no moueat. r tñ no
esset de illis vna interrogatō vel rñdendū vnica rñsione

Interimitur em̄ disputare hoc aut̄ simile
tanq; si idem nomen diuersis poneretur
Si ergo no oportz ad duas interrogatio
nes vnam rñsionē dare. manifestū qm̄ nec
in equiuocis sic. vel id est etiam dicendū ē
Heq; ei q; dixit rñdit. s; dixit. s; p'cedūt quo
dam in disputatōib; eo q; lateat qd̄ accidit

Hic pb̄is pb̄at idem qd̄ p̄us. dōns si ad ples inter
rogatōes daret vna rñsio intimeret disputatō. q; si q̄sti
one facta de om̄ib; rñdet affirmatie sic est. vel sic no est
vnica rñsione erit finis disputatōis. r hoc est in cōueni
ens. ergo de multiplici non est dāda vna rñsio. i. q; vna
rñsio sile est ei tāq; si plurib; vni nomen sit posituz quo
q̄lib; significat in illo. id est interrogatō plures similis
est orōni in qua ponitur nomen multiplex. per distinctō
nem igit̄ manifestādū est mltiplex. qd̄ vt simplex est in
rogatū. ad p'cedendūz apparem redargutōnem. Si
igit̄ no oz ad duas itrogatōnes vnam rñsionem et sim
plicem dare. tūc a simili manifestum est qm̄ nec in equi
uocis multiplicib; vel alijs multiplicib; dāda est vna
simplex rñsio. vt dicat vna simplici rñsione sic affirma
tiue vel no. siue uegatiue. eo q; sic vnā dans rñsionez no
rñdit ad multiplex. s; dixit quedā iprinentia ad multi
plex. r sic vnū voce. s; nec querenti nec orōni rñdit. s; quo
dāmō no soluendo nec rñdendo sine distinctōne conce
dūt mltiplex ipi rñtes. eo q; latz eos icōueniēs qd̄ seq̄

Sicut ergo diximus qm̄ elenchi quidā
vident̄ esse qui no st; eodem mō et solutōes
qdam vident̄ esse que no st;. quas diximus
oportere magis ferre q̄ veras in agniti
cis disputatōib;. r ad duplex in obuiatōne

Hic pb̄us pcludit p̄clonem pncipalit̄ intēta. dicēs
q; sicut qdam vident̄ elenchi esse. qui tñ non st;. eo q; in
forma peccat sic eodem mō st; solutōes qdam appatēs
ad hominē que tñ no st; solutōes ad orōem quas oportz
magis affirmare p̄tra ipos rñtes in disputatōib; ago
nisticis ad ipedimētū gle opponētis q̄ vs. q; st; solutio
nes ad orōnes. r q; st; in obuiatōne rñtis. in qua obuiat
opponēti ad duplex. distinguēdo scz r oñdēdo duplex. q; q;
oñsa mltiplici. obuiat oppōiti ne posset pcedere

Respōdendum at̄ in his qdem q; vident̄
sic dicētē et em̄ sic mime ad se fiet elenchus
Si p̄o aliqd̄ extra qd̄ p̄tra opionem cogaf
dicere. hoc maxime addēdum quidez videt̄
sic em̄ nec elenchus nec inopinatu; videbit̄
fieri Qm̄ aut̄ quō petat. qd̄ est in principio

manifestū. putāt aut̄ oino si sit p̄pinquū. iteri
mendum et non concedendum esse. quedaz
velud quod est in pncipio petere

Istud est scōm caplm̄ in q; p. rocz moduz apparetur
soluendi. p hoc q; dat cautelas q; st; instrumēta abūdan
di in hac arte Et poit̄ recē fm̄ dñm albertum Prima
est. si interrogatō. pbabilis. pponat rñti in his q; sibi videt̄
pbabilia. tūc pueniēs est rñtem no sim; eā concedere. s;
dicere inq̄tum sic. i. inq̄tum. pbabilis est pcedo eam. qz
sic nec simplr pcedit eā. nec sim; negat eam. r sic non fie
ad se. i. no sit p̄tra eū elenchus Sēda cautela tangit̄
ibi (Si vō aliqd̄) Et est ista. Si positō vel interrogatō
sit pbabilis. et p̄uideat si sim; eam pcedat q; cogetur p
opponētē dicere i pbabilia. tūc non debet rñdere q; sic
id est no rehet eam sim; pcedere. s; in tali casu maxie ad
rēdum est sic videri. q; hoc videri signum est falsitatis qz
timetur in pōne si pcedatur. Et si sic rñderit no videtur
contra eum fieri elenchus. nec videtur aliqd̄ inopina
tum fieri Tertia cautela tangit̄ ibi (Qm̄ aut̄ petis)
Et est ista Si opponens. pponit aliqd̄ qd̄ est p̄pinquūz
pōni. tūc rñs rehet tale intimere tāq; no pb̄as. eo q; idē
re vel esse videtur cum. pposito. quia assistentes coram
quibus glam querit opponens. tale putant interimē
dum. r ergo si affirmat ab opponente interimendū est
r no concedendum. vt pb̄ans ppositum. r dicendūz est
de illo et similibus illis quasi sint assumpta a petere qd̄
est in pncipio. Hoc autem maxime fit per petitionez p̄
cipij. que bz cōueniētiam maximam cum syllogismo in
ferente. eo q; infert ex necessitate sicut syls. quis non pro
ter. quia idem per idem. pb̄ari no potest. Quid aut̄ sit pe
titio eius quod in pncipio manifestum est ex dcis sup̄

Et quando aliquid tale proposuerit ali
quis quod necessarium est accidere ex posi
tione Est autem falsum aut inopinatu; idē
dicendum Nam que ex necessitate accidunt
videntur esse eiusdem positionis

Hic ponit quarta cautela. r est ista si q̄s opponētuz
pb̄auerit aliqd̄ qd̄ necēriuz ē accidere ex ip̄a pōne quam
interogat. r tñ est sim; vel inopinabile. r b; videt̄ rñs. tunc
rehet dicere vt prius q; petis pncipium. Quia illa que ex
necessitate accidunt videntur assistentibus r audientib;
eiusdem esse positionis cum pposito

Ampli; qm̄ vlt̄ no nomine sumit̄ sed in p
abula dicēdū. qm̄ no vt datum est nec vt p
posuit sumit̄. Nā ppter b; fit sepe elench; Si
aut̄ pb̄ibeat̄ is ad b; qm̄ no bñ oñsum est eū
dem obuiandum fm̄ dēcam determinatōnem
In his aut̄ que p̄rie dicuntur nominibus
nccē est rñdere. vel simplr vel diuisim

Hic tāgit̄ q̄nta cautela. r est. qm̄ opponēs interrogat
vlt̄ r non assumit̄ ip̄z sb̄ noie. p̄prio. s; in pabula. s; est in
obsuro noie sb̄ aliq; similitudine pabolica. sicut est vlt̄ i na
ruris q; om̄e aial carēs rētib; supiorib; bz cornua. tunc
fuit̄ sb̄ pabula illud. q; aial fundēs vngolā culmos non
hñs. bz cornua. r inferat̄. p̄re. est aial fundēs vngulam
no hñs culmos. s; bz cornua. tūc rñdendūz est q; no sum
p̄t vlt̄ vt dēam est. s; est sb̄ similitudine in qua p̄posuit. qm̄
similitudo no p̄t esse ad multa. r qm̄ sumit̄ aliqd̄ no p̄t esse
ff ff ij

Haec propter similitudinem ad aliqd aliud et sic itez rns
appnter obuat oppnti-na sepe fit elch⁹ appns. Et no
sumit vlc fm pportoz rebite silitudinis Et em i boue
et arietē oriūē cornua eo q supioz tētū matia trāsit i
cornua putat q porco qui fundit yngulam silr tebant
oziri cornua et tūc nō bñ assumpfit qz nō sumpfit p ani
mali pro q datū fuit vlc qz p boue datuz et arietē et ille
assumpfit pro porco Si aut ab opponēte phibeatur vt
rns nō posset venire ad b qm nō bñ in oñdēdo est vlc as
sumptū opponēte fortitē resistēte et dicēte q bñ assumpfit
et pro q debuit assumpfit tūc rns eadē via debet pcedē
re ptra opponētem dicēdo scz e regione q nō bñ assump
psit Qu tñ oppns nō pbat s solū asserit se bñ assump
sisse et rns asserit dicitē dñū tūc tñ corā audientib⁹ valet
assertio vni sic alius oppntis sicut rntis In his igit
que pprie nō in pabola sumit vlib⁹ et ppis noib⁹ necē
est rntē rñdere vel sim⁹ vñ ē vel distiguere si ē mltiplex

Que at subintelligentes pponim⁹ vt que
cunqz nō plane sed trūcatim interrogāt ipf
hoc accidit elch⁹ vt putas ne qcqd est da
naum est possessio danaū vtiqz similit⁹ aut et
in alijs sed hō est aialū vtiqz possessio ergo
est hō aialū. Hā hominē aialū dicim⁹ qm
aial est et lizādrū lacedemonioz qm lacede
moni⁹ ē manifestū g qm in qbus obscurū est
qd pponitur non pcedendum simpliciter

Hic ponit sexta cautela et est ista Si pponat ab op
ponēte orō trūcata et obscura in qua necariuz est aliqd
subintelligere et nō pponit plane et pte cum terminatōne
intellectus que facere dicitur sicut maxime cōtingit in multi
plici fm aphibologā ppter h aliquū accidit vel acedere
videt elench⁹ Et est vt si sic interrogat putas ne quic
qd est danaū i grecoz sit possessio danaū nō debet rns
sim rñdere qz si dicat sic sim tūc arguit ptra lizander
est danaū qz est te nūero grecoz q est possessio eoz con
clusio est hā Si dicat q nō tūc arguit etiaz contra euz
Quicqd est danaū est possessio ipoz et grūs nō dicitur sim
negare vel cōcedere ipam interrogatōnem s rebz ab op
ponente q rere explanatōnem Quia licet grūs proprie
cōstruat in habitu dīne possessoria tñ infinitas alias
habet habitudines fm quas vel p rtiue vel formaliter
vel in resignatōe essentie vel fm aliam pstruit Et iō de
phis q dicimus hōiem aialū in pstructione p rtiua
qz hō est aial et sic dicim⁹ lizādrū lacedemonioz quia est
lacedomom⁹ Manifestū igit est si pponat interrogatō
obscura fm aphibologā q surgit ex diuersitate casus
sicut est predicta non est simpliciter concedenda a res
pondente nisi pns dēterminetur

Qm aut duob⁹ exntib⁹ cū alterū qdem
est ex necitate alterū esse videt cū alterū h
nō est ex necitate interrogatuz prius o3 qd
minus est dare difficilius em syllogizat de
pluribus si aut conef qm huic qd est ptra
rium illi at nō est si orō vera sit p rariū dice
re rnti nomen aut non esse alterius

Hic ponit septima cautela Si oppns interrogat ali
qd de duob⁹ q se hnt adinnicem sicut ams et pns et quo
rum altero o3 rñficari p dicitū tūc pns pcedendum est

tale p dicitū et hntē qz ante qz tūc rns dat id quod
minus est id est ad qd minus indiget rōibus et vbi op
ponens etiā pautiores h rōnes ptra rntem Et est vt
si qrat currit ne hō leo vel aial pns cōcedendum est hoc
p dicitū et aial qz et homine qz si cōcedat et homine ne
cessario h3 pcedere et aial h nō cōtra qz si ams est ne
cessariū est esse pns h nō cōtra Octaua cautela tan
git ibi (Si aut conef) Et est ista si opponens conetur
ad p rariū si rns pcesserit oppnti te duob⁹ ppositis sibi q
vtriqz eoz sit aliqd p rariū quibus forte vni fm vntatem
nihil sit p rariū et rns nō scit dicere p rariū vnius tunc
debet dicere q huic qdem est p rariū sicut et alteri h non
est sibi nomen ipositū et ideo nō videtur habere p rntem

Qm aut qdam eoz que dicūt plures eū
qui non concedit mentiri inqunt quidā autē
non vt qcunqz vtrinqz opinant vtz enim
corruptibilis vel imortalis sit anima anima
lium nō determinatum est multis In qbus
vero dubiū vtro modo soleat dici pposituz
vtrum vt cōceptiones vocāt em cōceptōes
et has opiones et totas negatōes vt dia
meter incōmensurabilis coste Amplius cu
ius fm vtriqz opinat maxime transferēs ali
quis noia in his latebit nam qz dubium est
vtro mō se habeat fm nō opinabit sophis
magere qz hō vtriqz opinatur non pu
tabitur mentiri Nam translario fatiet ora
tionem sine elenchō videri

Hic phus pot nonā caurdam pmittens pmo vna
disonem interrogatōni sue orōni dōns q qdasz orō
nes q fit te nūero eoz q dicit plēs et hnt pro pnti ani
mi pceptōe et dicit em mētri q nō pcedit ea Quedā at
nō sūt talia vt st ea q cūqz diuersi vtriqz h est ad vtrāqz
p rē nam scz et hām opinat vbi grā vtz corruptibil⁹ vel
imortalis et icorruptibilis sit aia aialū nō est determi
natū multis phis pythagoras em dicit oēm aiam aialū
um esse icorruptibilem et imortalē Stoici aut aiam
hominis tñ imortalē esse p tendebāt In qbusdam
vō vero mō soleat ppositū dici dubitatū est vtz accipi
ende sint vt cōmunes animi cōceptōes et suppositōnes
eo q illi vocāt cōceptōes has opiones affirmatias et
etiam vocāt pceptōnes negatias totas h est vles nega
tōnes h est q vlr negatīe sūt vt illa diameter est incō
mēsurabilis est negatō vlr vera Et igit cautela si op
ponēs interrogat rntem et aliq orōne dubitabili cui⁹ verit
tate ignorat et qua tñ pbi ad vtrāqz ptem opinati sunt
tūc rns trāsserre se debet ad illos qui te vitate hui⁹ orō
nis hnt diuersas opiones dicēdo isti hnt illam opionē
et isti alia et sic dicit isti et alij nō dicit sic per hoc em sua
rñsio est nltū appns et nō videt ptra eū fieri elenchus

Amplius quascunqz presumpserit aliqz
interrogatōni prius isurgēdū et pcedētiū
sic em maxime interrogatē phibeat

Hic ponit octaua cautela que est ista Si respon
tens presenterit obiectōes sibi per respōdētēz formādas
rebz rñdēdo opponēte puenire dicēdo sibi q h vel illud
vult ifrogare qz sic obnubilat oppōitē ne possit venire

Secundus liber

ad oppositum interrogatōis et impedit ne interroget.

Circa textum expositū est

unicum dubium. Quomodo penes divisiones pōnis sum-
mūm tū due cautele-cum tū positio in topicis divi-
datur in tria membra. Solutō Alteri licet positō di-
datur in pbabilem-impbabilem-et neutraz-quia ibi p-
prietatem formaz et dntiaz cōtrarijs dividitur-in
hic nō dividitur nisi per duo-qz nō per p-
trarias formas sed per oppositōnem privationis et habitua hic dividi-
tur-et sic positio neutra cōtinetur sibi positōe impbabilis

Quoniam autē est recta quedaz solutio
manifestatio falsi syllogismi fm quolibet
interrogatōnem accidit falsum

7
Iste est tertius tractat' hui' libri-in q' pbus agit
de solutōne recta syllogizatorū. Et cōtinet quinque
capla. In pmo agit de solutōe recta palogismoz in ge-
nerali-et docet solvere palogismos peccātes in materia
In scdo caplo docet solvere palogismos fallaz in dicti-
one spāles ibi (Eoz autē que fm equocatōem) In ter-
tio soluit palogismos fallaz extra dōem ibi (Ad illos
dō qui fiunt) Et in his duob' caplis docet solvere syl-
logismos peccātes in forma-tam ducentes ad fm qz
ad in opinabile-aut redargutōem. In quarto docet sol-
vere palogismos ducentes ad negationem ibi (In his
autem) In quinto ducentes ad soleocismum ibi (So-
leoicismo autē) Quo ad pmiū refinit solutōnem rectam
dōns q' recta solutō est manifestatio falsi fm quācūqz
interrogatōnem accidit fm- id est recta solutō in cōmuni
accepta est manifestatio falsi syllogismi fm quācūqz moduz
interrogatōis siue pōnis accidit fm- siue in materia- et
in pōnibus- siue in pna cōclusionis ex debito ordine
pōnum ad cōclusionem- pna solutō semper est sitatis et
cause sitatis manifestatio cū sufficienti tractatōe et oñ-
sione quōd r q' de causa fit falsus syllogismus- et hec erit solutio
circa pna syllogismi qz sophista et dialecticus s' circa cō-
muniā- r id recta solutō h' itenta nō curat de falsigrafo
qui est circa falsam orōnem- eo q' accipit opposita- ppa
pncipijs in qualibet disciplina.

Falsus atē syllogismus fit dupl'r- aut in eo
q' syllogizatum est fm- aut q' nō ē syllogis-
mus- videt' eē syllogismus- erit r q' nūc dca ē
solutō r appntis syllogismi fm quā videt' itroga-
tōnū correctō- qre accidit orōes syllogiza-
tas qdē iterimētē- appntes atē dividētes sol-
vere. Rursus atē qm syllogizatoz orōnum
he qdē pnam- ille atē flāz hnt cōclonē- eas qdē
q' fm cōclonē s' flē duob' mōis p'igit solue-
re. Hā i eo q' itimif aliqd eoz q' itrogata
s' r in eo q' oñdit cōclusionē n' sic se habere
eas p'o q' fm pōnes in eo q' itimif qd tātū
nā cōclusio pna. Quare volētib' solvere orōes
p'mū qdē pspiriēdū si syllogizata ē aut n- de
inde vtz pna sit cōclō vel flā- qren' vel diden-
tes vel iterimētes- solvam' r itimētes- vel h'
vel illo mō- sicut dcm ē pus- d'it at plurimā
itrogatā vel nō solvere orōem- naz puidere

q' dē difficile- per vacatōem aut facile

Hic pbus pōit dñonem syllogismi falsi- dōns q' est du-
plex- Et qdā est syllogizator' ex falsis- qdā at nō- i- qdā est
peccās in materia- r qdā in forma. In materia peccat q' est ex
falsis- pōnib' syllogizator' nō em syllogizatur fm nisi ex
falsis- q'uis apparet q'z q' fm sequat' vel seq' videatur
ex veris sicut accidit in fallacia figure dōis- r fm qd' r
simpl'r- r accūtis. In forma peccat q' cum veritate fm
formā syllogismi dialectici nō est syllogizator' qz nō est syllogis-
mus qui nō h' formā syllogismi- videt' tū fm aliq' locū sophisti-
cum syllogismi. Et sibi ista p'eduo p'p'endunt false orationis
syllogismi- s' q' nihil syllogizatur- cū tū nihil syllogizare videat'
tū- r q' nō syllogizatur ad ppositū que est fm nō cāz vt cāz
Et ex nūc dca scq'ur q' est duplex solutō recta. Est em
vt dcm est recta solutō falsitatis appntis syllogismi corre-
ctio fm quācūqz videat' interrogatōes siue quēcūqz mo-
dum sitatis in interrogatōib' siue pōnib' pōnes em in
pposito vocat' itrogatōes- sicut r in topicis- ppter qd'
scq' q' palogismi peccātes in materia- eo q' ex falsis syl-
logizati s' q' formā syllogismi topici hnt debet' solui per
intemptōes falsi r onsiōne esse sitatis. Syllogismi v'o pe-
cātes in forma debet' solui p' distinctōem multiplicis si est
in pōnib' vel in cōclonē- vel p' dñonē pmissaz a cōclonē
r onsiōne false sive ex debito ordine- r forma p'issaz
ad cōclusionē- sicut accidit in fallacijs extra dōem- que
peccant contra pnam syllogismi. Rursus syllogizator' peccā-
tium in materia- alij hnt cōclusionem veram r pmissaz
falsas- cum ex falsis p' sequi vnt- Et alij hnt pmissaz
falsas et etiam cōclusionem falsam- ergo isti diversis
mode sunt solvendi- quia illi qui hnt cōclusionem fal-
sam solvunt' duobus modis- s' per interemptionem p-
missaz et cōclusionis. Illi vero qui hnt pmissas falsas
et cōclusionē veram solvuntur vno mō- tū- quia cōclusio
non indiget solutōe- ex quo vera est- ppter quod volētes
solvere recta solutōne falsam orōnem syllogizantem- p-
mum debent respicere si orō que solvenda est sit syllogi-
zata- ita q' formā syllogismi beat- r tū peccat in materia aut
non syllogizatur- sed peccatum beat in forma- r inde confi-
terandum est- si est syllogizata et peccat in materia- an p-
missa sint false et etiam cōclusio- vel tū sunt false pmissa
se et conclusio vera- r semper vere volentes solvere debe-
mus falsitatem manifestare- nō em sunt nisi duo mōj rec-
te solutōnis. Et s' d'it pbus q' multum refert orōnem
interrogatā solvere- p' mpte- vel nō- p' mpte- qz p' mpte sol-
vere est difficile- s' per vacatōnem et longam meditatio-
nem solvere est satis facile- r ergo iste scdus liber nō est
super numerarius

Circa textum expositū est

dubium. An recta solutō sit- vel p' distinctōem- vel p' inter-
emptōem. Et videt' q' nō- Et est aliq' p' cōclusionē- qz
syllogismus peccās in materia solvū' est p' interemptōnem- r pec-
cās in forma p' distinctōem- q' syllogismus in nullo peccās est sol-
vū' p' cōclusionē. Scdo Omnis palogismus solvū' est
p' interemptōnem- q' nō est duplex mō' solvūdi- p' qz omnis
syllogismus hnt sitatē solvū' est p' interemptōes illi' sitatis- s' qz
omnis palogismus est syllogismus falsus- igit' oia talis est hoc mō
solvendus. Solo sic vt in calce textus dcm fuit. Ad
obiecta in oppositū. Ad pmiū est dōm- q' nō est aliqd
mō' solvūdi p' cōclusionē- qz cōclusio fit respectu alicui'
veri- s' pcedēdo vnt nō fit manifestatio falsi syllogismi- id per
ff ff ij

Elenchor

cōcessionē nō fit reā solutō .r sic licet p̄cessio sit sp̄s res
p̄sionis nō tñ est sp̄s solutōis .qz n̄sio se h̄z pl̄ Ad
scdm̄ est ddm̄ .qz syll̄a d̄z dupl̄r flūs .Uno mō qz h̄z flūa
tem sine multiplicitate .r talis d̄z solui p̄ iteremp̄tōnes
Alius est flūs q̄ peccat etiā p̄s mltiplex .r talis d̄z ma
gis solui p̄ distinctōem q̄ p̄ incemp̄tōem .qz multiplici
tas est causa litatis Si tñ peccat in mat̄ia r forma sit
cū multiplicitate .soluēd̄ est utroqz mō sc̄z p̄ distinctōes
r incemp̄tōem .p̄ distinctōem quidem multiplicis r
incemp̄tōem falsi

Exoz igit̄ q̄ sunt fm̄ equocatōem r āphi
bologiā elēchor .aliq̄ dē h̄nt int̄rogatōem
aliquā plura significatōem .aliq̄ aut̄ p̄clonē
mltip̄l̄r d̄cām .vt in eo q̄dē q̄ tacētē loqui
p̄clusio ē duplex .In eo h̄o q̄d nō p̄scire sciē
tē vna it̄rogatōnuz āphibula .r duplex
q̄nqz q̄dem est .q̄nqz āt nō est sz f̄cat duplex
hoc q̄dē ens .illud h̄o nō ens .q̄b̄ q̄ in fine
est multipliciter nisi prius sumpserit p̄tradit
tōem nō fit elēch̄ .vt in eo q̄d est cecū vide
re .Nā sine p̄traditōne nō erat elēch̄ .q̄bus
h̄o it̄rogatōib̄ nō necē ē p̄s negare q̄
duplex ē .nā nō ad h̄ .sz p̄pter h̄ oratio

Istud est scdm̄ caplm̄ in q̄ p̄bus rōz soluere palogis
mos fallax in d̄cōe Et diuidit̄ in q̄t̄uor p̄tes In p̄ma
p̄te rōcet soluere illos q̄ peccat p̄s mltiplex actualē .Et
p̄mittit̄ p̄mo q̄dā d̄siones palogismoz q̄ h̄nt p̄s tale
multiplex Sc̄do ponit̄ mōm̄ soluēdi utroqz Prima
d̄sio quā p̄it̄ est q̄ palogismoz fallē equocatōis r am
phibologiē .peccatū p̄s mltiplex actualē q̄dā h̄nt cām
litatis syll̄m̄ r palēchi in p̄missis .i .h̄nt p̄missam flām
vel flās Alij h̄nt in p̄clonē In p̄missis q̄dē sic̄ illi q̄ ba
bēt aliquā it̄rogatōem .sive p̄pōnē p̄la sc̄atē .sive mul
tiplicitatē causantē Alij h̄o h̄nt cōclūsiōnē mltiplici
ter d̄cām eadē mltiplicitatē actualē .Et huī sc̄di modi
q̄m̄ est .vt tacētē loq̄ illa p̄clō est duplex vt p̄z sic̄ for
mādo palogismū .Cōtingit̄ forte loq̄ fortes est tacētē
ergo p̄tingit̄ tacētē loq̄ h̄c enī p̄clō mltiplex est fm̄ ā
phibologiā .eo q̄ tacētē vt sup̄ patuit̄ p̄t̄ p̄strui cū h̄ in
finitio .loq̄ a p̄te āteriori .vt sc̄z supponat̄ v̄to .r sic̄ ē lo
cutō flā h̄ b̄ sensu .p̄tingit̄ q̄ tacēs loq̄tur q̄d flām est .vel
idē accūs p̄t̄ p̄strui cū v̄to a p̄te posteriori .vt eidem v̄to
apponat̄ .r sic̄ est h̄a h̄ b̄ sensu .p̄tingit̄ q̄ aliq̄s loq̄t̄ sive
nomiet̄ tacētē .r sic̄ p̄clō q̄ est .p̄tingit̄ tacētē loq̄
duplex .In hac enī orōnē p̄tingit̄ p̄scire sciētē vna int̄
rogatōnū est duplex h̄ mō formādo palogismū Quicū
q̄ sciūt̄ aliq̄ .illa nō p̄sciūt̄ sciētēs sciūt̄ aliq̄ .q̄ nō p̄sciunt̄
hec p̄missa q̄cūqz sciūt̄ aliq̄ illa nō p̄sciūt̄ aliq̄ est multi
plex fm̄ āphibologiā .eo q̄ h̄c d̄cō illa .p̄t̄ ē n̄i casus .vel
accusati casus .Primo p̄struit̄ a p̄te āteriori cū illo ver
bo sciūt̄ supponēdo eidem .r sic̄ ē h̄a h̄ b̄ sensu Quicūqz
sciūt̄ aliq̄ .h̄ ē aliq̄s res .ille res scitē nō p̄sciūt̄ .h̄ ē nō cūz
īp̄is sciūt̄ qz scita sciūt̄ r nō h̄nt sciām sicut̄ īp̄i scientes
vel p̄t̄ ē accusati casus r p̄strui a p̄te posteriori .r sic̄ ē flā
h̄ b̄ sensu .Quicūqz sciūt̄ aliq̄ illa nō p̄sciūt̄ īp̄i scientes
r h̄ ē flām .Qz sciētēs p̄sciūt̄ oia ista re q̄b̄ h̄nt sciās .patz
ergo q̄ ibi ē āphibologiā .r solutō ista manifestat̄ cāz flā

tatis syll̄ q̄re sc̄z flām p̄cludit̄ Sc̄da d̄sio orōnū est q̄
orō mltiplex q̄nqz est h̄a in utroqz sensu .q̄nqz vero in
utroqz sensu est flā .r nō tñ sic̄ est duplex .h̄ etiā t̄tio mō
est duplex .r t̄tū f̄cat v̄e duplex .h̄ q̄dēz in vno sensu ens
h̄ est h̄m .illud h̄o in alio sensu nō ens id est flām .Ista igit̄
tur d̄sionē stante d̄t p̄bus q̄ in illis palagismis q̄b̄ ut
sine post cōclūsiōnē sc̄am ab opp̄tē est mltiplex .r nō
accidit̄ elēch̄ sive redargutio .nisi p̄us mltiplex fuerit
negatum .h̄ q̄n̄ p̄missa est mltiplex r nō cōclūsiō sit re
dargutō .sive h̄i .sive hoc q̄ negetur mltiplex .r q̄ si rebz
p̄p̄ie fieri redargutō oz q̄ p̄us neget̄ mltiplex q̄d rebz
p̄cludi .aut̄ ē p̄cedatur q̄ d̄z negari .Exemplum est in
palogismo qui p̄cludit̄ q̄ sit vel cōtingit̄ cecū videre .cō
tingit̄ enī aliquem videre eum qui est cecus .ita q̄ cecum
sit accusatiū cū infinitio videre .r a p̄te posteriori con
structus .h̄ nō contingit̄ cecum videre q̄n̄ p̄struit̄ a par
te anteriori cū v̄to videre .q̄n̄ v̄o sine p̄d̄cōne accepta a
ritē .ita q̄ nō cōtingit̄ cecum videre .r dante ritē q̄ mō
p̄tingit̄ cecum videre .inferat̄ opponens q̄ aliquis vidz
cecum .ergo contingit̄ cecuz videre .nō fit elenchor sive
p̄traditōis syll̄s Si h̄o mltiplex est in it̄rogatōib̄
bus sive p̄missis nō est necē ritē dare negatiuā ad h̄
q̄ fiat elenchor .Et hoc ideo est qz elenchor non p̄p̄ie
est p̄dictorius sive p̄traditōis p̄missis .h̄ resp̄cū cōclūsiōis
ritis cui p̄dicat̄ appellat̄ elenchor .

Ergo in principio q̄dem ad duplex r no
men et oratōem sic respondēdum .qm̄ est vt
sic̄ est aut̄ vt nō .r que expediunt fatienduz
est que sic .sunt aut̄ q̄ non .nam expedientia
dicuntur multipliciter .

Hic p̄bus dat̄ mōm̄ soluēdi palogismos p̄mediū
sionis .v̄dos q̄ tales palogismi qui h̄nt p̄clūsiōnes mul
tiplicem sive duplicem .sive etiam p̄missas duplices p̄
distinctōes .s̄ soluēdi .d̄stinguēdo q̄ est vt sic̄ id ē h̄m
in vno sensu .r est vt non sic̄ in alio sensu falsuz est .verbi
gratia in hoc palogismo Est tacētē loqui .Dicen
dum est quoniam est vt sic̄ id est verum .si accusatiuus
cum verbo loqui constructur ex parte āpositi Est autēz
vt non q̄n̄ idem accusatiuus constructur cū eodēz v̄to
a p̄te anteriori Et similiter est in equiuocatione .vt p̄z
in hoc exemplo Putas que expediunt faciēda .r dicen
te respondente q̄ sic̄ inferat̄ .sed mala vt penalia aliqua
to expediunt .vt aduri vel secari .ergo faciēda .respondē
dum quoniam expedientia equiuoca sunt .et ideo sunt
quedam expedientia faciēda semper vt bona .et semper
vtilia .et sunt quedam expedientia non semper facien
da .vt mala et dampnosa et penalia .quia expedientia
dicuntur multipliciter fm̄ equiuocatōnem

Si autem lateat addentem in fine inter
rogationem corrigere .est ergo tacētē lo
qui non .sed hunc tacētē .et in his autem
que multipliciter habent in p̄positiōibus
similiter .non ergo consciunt quoniam sci
unt utiqz .sed non sic̄ scientes . Non enim
idem est q̄m̄ non est conscire .r q̄m̄ sic̄ sci
entes non est .r omnino obstandum .etiam

Secūdus liber

si simpliciter syllogizet quā nō rem quam dicit negavit sed nomē quare nō elenchus.

Hic phis consequenter vult si in fine post cōmunionem solutionem datam adbuclateat eo q̄ non sufficienter adaptata est solutio tunc oportet q̄ respondens p̄ determinationem corrigat solutionem in cōmuni datā. Exemplū est vt si inferat opponens cōcludendo ergo ē tacentem loqui dicat respondens nō est tacentem simpliciter et sine distinctione loqui et adaptat distinctionem ad supra dictā in cōmuni datā distinctionem q̄ est hūc aliquem loqui tacentes hoc est quis siue aliquis vt fortes loq̄tur tacentem hoc est tacentem loqui fm q̄ accusatiuus cū verbo loqui construat a parte posteriori et nō anteriori. Sic em̄ sufficienter adaptata est solutio et terminat in quo sensu sequitur cōclusio et in quo nō sequitur. Et similiter adaptanda est solutio in illis palogismis qui habent multipliciter dictum in propositionib⁹ dicendo quā scientes cōsciunt ponēdo ad formam sic vt prius scientes aliqua illa nō cōsciunt si pronomen illa construat cum verbo cōsciunt a parte anteriori et non posteriori vt prius dictum est tunc est vera quia illa re quibus habent scientiam scientes non cōsciunt ip̄s id est iterum non habent scientiam re scientibus non em̄ in tali solutione idem est dicere quoniam non est cōscire scientes illa que sciunt in cōmuni dictum et quoniam sic ad sensum propositus determinando nō est vel non contingit cōscire illa que sciunt. Et tamen quia in sophisticis sunt iste solutiones non est omnino recedendum ab apparenti solutione. Sed omnino obstandum siue resistendum est opponenti a respondente etiam si simpliciter et in vno sensu syllogizet et dicenduz q̄ ip̄s opponens non rem quā dixit respondens distinguendo et concedendo negavit sed tñ nomen et ita nō fecit elenchum qui est syllogismus contradictionis quia talis est non nō minus tñ sed rei et nominis sit. Quia pronomen scilicet illa non est idem nisi fm nomen quoniam est diuersarum casuum.

Manifestum autem et eos qui sunt fm diuisionem et cōpositionem quomodo soluendum. Nam si diuisa et cōposita oratio aliud significat contrarium est dicenduz sunt autem huiusmodi orationes fm diuisionem et cōpositionem. putas ne quo vidisti hunc percussus hoc hic percussus est. Et quo percussus est hoc tu vidisti. habet ergo aliquid et dubiarum interrogationum sed ē fm cōpositionem. Non em̄ est duplex quod fm diuisionem est non em̄ omnino diuisa et cōposita sit eadem siquidem malum et malū fm accentum prolata significant aliud et aliud. Sed in scriptis quidem idem nomē cū ex eisdem elementis cum scriptum est et similiter in illis nam signa faciunt prolata autem non eadem quare non duplex quod fm diuisionem est. Manifestum etiam quoniam non omnes elenchi fm duplex sicut quidez

dicunt diuidendum ergo ei qui respondet non em̄ idem est videre oculis percussus et dicere videre percussus oculis

Ista est secūda pars huius capli in qua phis vult et soluere palogismos peccantes penes multiplex potentiale. Et primo palogismos q̄ peccant penes cōpositionem et diuisionem. Secūdo illos qui peccant penes accentum. Quo ad primū dicit manifestū est quōd sunt soluendi palogismi qui sūt fm cōpositionem et diuisionem quia si diuisa id est diuisim prolata oratio et cōposita id est cōpositre prolata aliud et aliud significat eo q̄ licet materialiter vna sit tamen formaliter diuersa est. Tuus si cōclusa est cōposita et falsa dicendum est contrariuz scz q̄ diuisa est vera et si diuisa cōclusa est falsa iterum dicendum est cōtrarium q̄ scz cōposita est vera. Et ponit phis in textu exempla aliqua de istis. p̄num est. Putas ne quo vidisti tu hunc percussus hoc percussus est. Et debet sic formari palogismus. Quocunq̄ vidisti hunc per aliquid vel ab aliquo percussus hoc percussus est hic sed oculo vidisti hunc ab aliquo percussus ergo oculo percussus est. Hic maior est multiplex in hoc palogismo fm cōpositionem et diuisionem eo q̄ hoc terminatio quo potest cōponi siue continue proferri est hoc verbo vidisti cum quo materialiter cōponitur et sic est cōposita et falsa sub hoc sensu quo vidisti aliquem percussus ab aliquo illo percussus est hoc autem falsum ē vel potest diuidi ab hoc verbo vidisti et continue proferri cum hoc principio percussus et sic est diuisa vera s̄ hoc sensu quo percussus vidisti aliquem illo sicut instrumēto percussus percussus est. Alia autem oratio que penes ista formata est. Quo percussus est hic tu vidisti et formata sic palogismus. Quo vel p̄ qd̄ percussus est aliqd̄ hoc tu vidisti ip̄m percussus sed gladio vel baculo percussus est aliquid ergo baculo vidisti ip̄m percussus. Et in hoc palogismo est multiplicitas in p̄missa et cōclusionem. In p̄missa quide eo q̄ hoc dictio quo potest p̄poni cū hoc verbo vidisti et est cōposita et falsa et diuidi ab illo et cōponi cum percussus et est vera sicut prius. Et similiter duplex est cōclusio sicut plane p̄ exilibet intueti. Oportet em̄ addi ad hanc orationem quo percussus est hoc tu vidisti addere hoc principii percussus vel nō incidet multiplicitas cōpositionis et diuisionis. Unde cū dicitur quo percussus est hoc tu vidisti s̄ intelligitur ip̄m percussus est. Et sic patet q̄ palogismi predicti solui debent per distinctionem. Quāuis autem sic soluantur p̄ multiplicem distinctionem hōi orationes que sunt fm cōpositionem et diuisionem tamen non sunt vere multiplices ita q̄ habeant multiplicatatem actualem in voce vna formaliter et materialiter. Sed habent aliquid dubiarum interrogationum siue propositionum que sunt fm multiplicatatem potentialem et hoc modo est duplex fm cōpositionem non enim vere est duplex cōpositus quia non nisi potentia diuisum est quod est cōpositum. Si enim diuidatur diuisa non est eadem formaliter cum cōposita oratione. Et hoc probatur. Quia sicut est in dictione multiplici fm diuersos accentus sic est in oratione diuisa et cōposita. Dicitio autem diuersificata fm diuersos accentus non est eadem dicitio formaliter forma prolata. Quod patet quia malum si ei p̄ma ē lōga p̄ma significat si nō ei p̄ma ē breuis

Elenchor

prolationem boni significat. Secundū diuersum igitur tempus longum et breue prolata aliud et aliud sunt et formaliter significant. In scriptis quidem in quibus non est prolatio idem est nomen cum eisdem scribatur elementis. In scriptis etiam iam grammatici signa faciunt diuersa accentum acutum vel graues tenorantia et per consequens diuersa prolatione nomen esse pronuntiant dum insinuunt. Constat autem quod dictio prolata diuerso accentu non est una formaliter. Quod autem vere est multiplex et non potentiale tamen sub una materialiter et formaliter voce prolata diuersa habet significata propter quod cum oratio composita et diuisa formaliter non sit una oratio patet quod multiplex sicut quod composita et diuisio non est duplex siue multiplex et ex hoc manifestum est quod non omnes elenchi sophistici peccant sicut duplex siue multiplex quod vere duplex siue multiplex est sicut quidam errantes putabant patet igitur qualiter recta solutione dicendum est ei qui respondet sicut prolationem et probationis distinctionem non enim idem est oculus videre percussum et dicere videre oculis percussum

Tunc ibi

Et entbidimi autem oratio Putas ne vidisti nunc coexistentes in pirai naues in cecilia ens et rursus putas ne bonum sutor est malum esse erit autem qui bonus sutor malus Putas ne quorum scientie bone disciplinas esse bonas mali autem bona disciplina bona ergo disciplina malum At vero et malum et disciplina est malum quare mala disciplina malum Sed est malorum disciplina bona Putas ne verum dicere nunc quoniam tu factus es factus es ergo nunc aut aliud significat diuisum verum enim dicere nunc quoniam tu factus es sed nunc non factus es Putas ne ut potes que potes sic et ipsa facies non citharisans aut habes potestatem citharisandi citharisabis ergo non citharisans aut non huiusmodi habet potestatem ut non citharisans cithariser sed cui non facit ut faciat Soluunt autem hunc quodam et aliter nam si dedit ut potest facere non dicunt accidere non citharisantem citharisare Non enim ut potes omnino facere dicunt datum quoniam faciet Non enim idem est ut potest et omnino ut potest facere sed manifestum quoniam non bene solunt Nam orationum que propter idem est eadem solutio hec autem non conueniet in omnes nec omnino interrogatas sed est ad interrogantes et non ad orationem

Hic consequenter ponit philosophus alios paralogismos volens quod solutio predicta omnibus talibus paralogismis est applicabilis dicens quod istud idem patet in oratione sophistica entbidimi que est hec putas ne

vidisti tu nunc coexistentes in pirai naues in cecilia ens Est autem pirai portus nauium in grecia qui contemplari potest ab existente in litore maris e regione in cecilia Et formatur sic paralogismus Quicquid videt naues nunc coexistentes in pirai ens in cecilia est extra cecilia Sed tu ens in cecilia vides naues nunc coexistentes in pirai ergo existens tu in cecilia es extra cecilia que conclusio falsa est et est istius paralogismi minor multiplex ex compositione et diuisione eo quod est in ea unum determinabile et due determinationes et potest illud determinabile determinari per determinationes autem vel subsequenter et hoc determinabile est ens Si determinetur per hanc determinationem in cecilia sic est composita et vera sub hoc sensu tu ens in cecilia vides naues nunc existentes in pirai vel potest idem determinabile ens diuisi ab eadem determinatione et componi cum hac determinatione in pirai et sic est diuisa et falsa et sic determinatio in cecilia retroquertur ad hoc quod dico naues coexistentes sub hoc sensu tu vides naues nunc existentes in pirai in cecilia siue tu ens in pirai vides naues coexistentes in cecilia quod est contra hoc quod positum est quod tu ens in cecilia videas naues coexistentes in pirai Est autem ista oratio magis composita quam diuisa quando posterior determinatio refertur ad participium ens quia posterior determinatio magis habet naturam determinationis quam prior Quis enim utraque istarum determinationum in oratione predicti sophismatis precedat determinabile sicut vocem tamen sicut intellectum posterior determinatio sequitur ipsum et naturaliter sibi adiuncta Similiter distinguibilis est hec si dicatur in formatione syllogismi Quicquid videt naues nunc existentes in pirai ens in cecilia est extra cecilia sed opposito modo est vera et falsa Si enim hoc participium ens componatur cum hac determinatione in cecilia sic est falsa et composita sub hoc sensu Quicquid ens in cecilia videt naues nunc coexistentes in pirai sed est diuisa et vera si hec determinatio in cecilia retroquertur ad hoc determinabile naues coexistentes et est sensus Quicquid ens in pirai videt naues nunc coexistentes in cecilia est extra cecilia et hoc est verum Alij vero dixerunt quod orationes tales essent duplices eo quod hoc aduerbium nunc potest componi cum illo participio coexistentes vel cum hoc verbo videt sed hoc non impedit quia Aristoteles solum in istis orationibus intendit docere modum recte solutionis paralogismorum peccantium sicut compositionem et diuisionem Idem est in ista oratione si queratur sic Putas ne bonum sutor est malum esse et dicente aliquo quod sic inferat sed quicquid malus est sutor non est bonus ergo bonus non est bonus patet quod maior istius paralogismi est multiplex eo quod hoc determinabile sutor potest componi cum determinatione sequentis adiectiuum quod est malus et sic est composita et falsa sub hoc sensu Quicquid malus sutor est ipse non est bonus et sic est falsa quia bonus aliquando est malus sutor et tamen simpliciter est bonus Vel idem determinabile potest diuisi ab eo adiectiuo et componi cum illo adiectiuo bonus et sic est vera quia quicquid bonus sutor malus est non est bonus Alia oratio similiter soluenda ista est hec Putas ne quorum scientie bone sunt bonas esse disciplinas Si dicatur quod sic tunc arguit opponens in oppositum hoc modo Cuius est bona scientia ipsius est bona disciplina sed mali est bo

Secundus liber

na scientia ergo malum est bona disciplina conclusio est
 Quia malum non est bona disciplina sed forte malorum
 bona disciplina esse potest. vñ maior huius palogismi e
 duplex p hoc qz antecedens s̄ intellectū in illo grō cuius
 potest intelligi in grō dicendo. cuius est bona sciētia illi?
 est bona disciplina. r sic maior est vera. s̄ debet pcludi qz
 mali est bona disciplina. Aut potest intelligi in nō ip̄m
 est bona disciplina. r sic est falsa. r sequitur cōclusio fal
 sa. Similiter est in hac orōne. Putas ne vtz dicere te.
 qm̄ nūc nō factus es r dicente rite qz sic inferat ergo tu
 factus es nūc. Et potest sic formari paralogismus. De
 quo cunqz verum est dicere qm̄ nunc factus est ip̄e nunc
 est. sed nūc verum est dicere qm̄ tu factus es. ergo tu fac
 tus es nūc. supposito qz sis factus ante decez annos.
 Et soluit sic. Quia minor ppositio palogismi aliud sig
 nificat. plata diuisim. r aliud significat. plata cōposita.
 quia vtz est dicere nūc qm̄ tu factus es. sed nō est verum
 dicere tu es factus. nūc potest tamē hęc determinatio nūc
 cōponi cū vto pcedenti qd̄ est dicere. r sic est cōposita r
 vera. vel cum sequenti scz factus es. r sic est diuisa r fal
 sa. sicut planum est videre culibet. verum enī est dicere
 nūc qz tu factus es nūc. Similis modus est in hac ora
 tione. putas ne vt potes r qz potes sic r ip̄a facies. r dicē
 te respōdente qz sic in cōtrarium procedat opponens sic
 non citharisans aut habens citharisandi potestatem
 citharisabit. ergo non citharisans citharisabitur. Po
 test autem sic formari paralogismus. Quocunqz potes
 et vt ip̄a potes. sic r ip̄a facies. sed non citharisans po
 test citharisare. ergo nō citharisans citharisabis. con
 clusio est falsa. r minor est multiplex. eo qz hoc qz dico n̄
 citharisans potest cōtinūe proferri cum hoc qz dico ha
 bes potestatem citharisandi r sic est cōposita r falsa s̄
 hoc sensu tu potes citharisare non citharisans. hoc est
 dum non citharisas. r hoc est falsum. eo qz implicas te
 posse facere simul opposita. Vel idem potest cum eodē
 proferri discontinue r sic est diuisa r vera sub hoc sen
 su. tu qui non es modo citharisans potes postea ci
 tharisare. hunc aut̄ vltimū palogismum quidam errā
 tes soluunt aliter. negantes consequentiaz dicentes qz
 prima ppositio palogismi non est data vlt̄er. hęc scz qz
 potes r vt potes facies. nō enī est dicere. qz facies om
 ni modo quo potes. sed in infinite quo facies vt potes. er
 go nō faciens facies. licet nō facies possit facere. Unde
 illi nō dicunt accidere p consequentiam si dedit vt potes
 facere non citharisantem citharisare posse. Nō enī di
 cit omnino siue vlt̄er posse facere datum est quando da
 tum est vt posse. r dicūt nō idem esse vt potes facere in
 finite. r omnino vt potes facere. Sed manifestum est qz b̄
 solutio antiquorum non est recta. Cuius ratio est. qd̄
 omnium orationum sophistarum que propter idem
 fallunt. hoc est. ppter eundem defectum debet esse vna et
 eadem solutio. sed hęc solutio antiquorum non potest
 omnibus apparentibus paralogismis s̄m cōpositōem
 et diuisionem applicari qui habent eandem causam re
 fectus r falsitatis. r sunt s̄m eandem fallaciaz. ergo cer
 tum est qz non est recta solutio. quia non conuenit ad
 omnes huius fallacie similis paralogismos. nec omni
 no siue vniuersaliter conuenit ad orationes interro
 gatas s̄m cōpositionem r diuisionem. r ideo hęc solu
 tio est ad hominem interrogantem r opponentem. ad
 impediendum r non est ad soluendum orationes

Secundum accentum autē orōnes non
 sunt. neqz in his que scribunt. neqz in his q̄
 dicunt. excepto si que pauce fiant vt hęc Ju
 stos viros oportet p̄dere. iustos viros nō
 oportet p̄dere. Idem ergo oportet iustos
 viros pati r nō pati. Quō aut̄ soluendū pa
 lam. que enī idem significat grauiter et acue
 re prolata

Hic ph̄s docet soluere orationes que fiunt s̄m ac
 centum dicens. qz orationes que fiunt s̄m accentum vo
 cetenus. nisi proferantur in metro nō multum sunt. id
 est nō percipiūt earum tempus siue mora. plationis. Cū
 metro vero producere vel correpte cū aspiratione r siue
 proferuntur. Et nōn nūqz due dictiones sub vna prola
 tione. r vna sub duobus accentibus proferuntur. r tunc
 frequenter s̄m accentum fiunt paralogismi. Sed in o
 rationibus que scribunt non fiunt nisi eo modo quo sic
 pra dictum est signa. accentuū prout apud perit os gra
 maricos istius tempis sit r apud antiquos fieri cōsue
 tum fuit ponant. Nō etiaz fiūt palogismi isti in his ora
 tionibus que dicuntur vocetenus. p̄saica. platione excep
 to si aliq̄ pauce fiant hoc mō. Ex emplū est vt iustos vi
 ros oz hoc est oportenti. p̄dere media curta. hoc est ma
 gis ponderare r estimare iuxta expōnem dñi. Alteri Ju
 stos viros nō oportet p̄dere mediaz. plongando. hoc e
 suspendi in occulto vel paribulo. qz iustos viros pati
 et nō pati. qz p̄dere media lōga est pati p̄dere nō me
 dia curta nō est pati. s̄ honorem recipere. Quō aut̄ solue
 di sunt p̄dicti palogismi. manifestū est. qz p̄ distinctōes
 eius qz est p̄dere. Non enī idē significat p̄dere me
 dia syllaba grauiter hoc est correpte. plata. r acue hoc e
 producere. p̄nūciata. r sic diuersitas significatiois s̄m dē
 ctione vna materialiter est causa receptionis.

Alam aut̄ et his q̄ fiunt in eo quod
 similiter dicuntur qui non sunt eadez
 quō obuiandū. eo qz habemus genera p̄e
 dictorum distincta. Nā hic qd̄ dedit inter
 rogatus non esse quid horum que quid est
 significantur. ille vero ostendit esse quidem
 eorum que sunt ad aliquid vel quantitates.
 Videntur aut̄ quid est significare s̄m dicitio
 nem vt in oratione hac. putas ne continge
 re idem simul r facere r fieri. r s̄m diuisionē
 non. At vero videre aliquid simul. r videri
 idem. r s̄m idem contingit. putas ne est qd̄
 eorum que sunt pati facere. quid ergo secaf.
 vritur. operatur. similiter dicuntur. r om
 nia pati. quid significant. Rursum autem di
 cere currere scribere. similiter sibi inuicem
 dicuntur. Sed scribere quidem operari
 quid est. quare et pati quidem. simul autem
 et facere. Si autem aliquis illic dans non
 cōtingere s̄m idē facere r fieri videre r videri

Dicat contingere nondū elench⁹ factus est. si nō dicat videre facere qd sed pati Indigz em hac interrogacione. sed ab audiente opiatur datū esse. cū et secare facit quid. et secari fieri dederit. dicendum et quecumq; alia si militer dicuntur. Nam reliquū ipse dedit qui audit velud similiter dcm hoc aut quidē dicitur nō similiter. videt aut fm dictionē Idē aut accidit quidem in equiuocatōibus. putat em in equiuocis insci⁹ orationū quā dicit negare rem nō nomen tantum. hoc autē adhuc eget interrogacione. si ad vnū aspiciens dicat equiuocū. si em dāte erit elenchus

Ista est tertia pars huius capituli. in qua pbius docet soluere paralogismos peccantes penes multiplex phantasticum. Et hoc facit primo in generali dicens. qd palam hoc est manifestus erit ex pdeterminatis in aliis quō soluendi sunt recta solutione in vniuersali accepta paralogismi qui sūt in his que simplr dicuntur hoc est in quibus ppter dictionem vel figuram dictionis credit esse idem significatum in illis que tamen nō habēt idem significatū. Et in vniuersali siue cōmuni palaz est ex his que in generali dicuntur de recta solutione. Et q modo respondenti sit obuiandū. eo q habemus ex li / bus prioribus genera pdicamentorum diuisa. accipiendo genera pdicamentorum generaliter ad coordinacionem predicabilū. et ad omnes modos pdicandi. et ad modos supponēdi. In hac igitur fallacia distinguendum est multiplex phantasticum ex distinctione modorum predicandi. sepe vnum pdicamentū mutat in aliud hoc autem multiplex prouenit ex eo q vnum in veritate significans credit aliud significare cum tamen in veritate non significatur. In actuali vero multiplex significatur diuersa actu. In potenciali vnum fm materiaz et non fm formam referibile est ad diuersa. In cōmuni igit loquendo de solutione paralogismorum figure dictionis considerandū est q primo accidit receptio ex b q respondens interrogatus ab opponente dixit siue p sinit interrogatus ab opponente non esse quid. id est nō esse illius generis de quo est interrogatus. sed habere similitudinem figure dictionis cum illo. Opponens vero contra respondentem ostendit apparenter id de quo interrogat esse quid eorum. hoc est esse de numero eorum que illius generis sunt ppter similitudinem dictionis sicut si interrogatum sit. si est quid in genere substantie et respondens dicat esse quid. et opponens ostendit ipm esse ad aliquid. vel alterius generis puta quātitat. que tamen videtur quid significare. ppter similitudinem dictionis. Sic ergo contendunt respondēs et opponens et manifestant causam falsitatis banc scilicet q nō ppter similitudinem dictionis similia sunt que significari videntur. est in cōmuni recta solutio omnibus paralogismis adaptata. Et istud patet primo in orationib⁹ que fiunt fm primum modum figure dictionis que est fm genus accidentale siue in nomine siue in verbo vt supra dictum est. Exemplum est vt putas ne idem contingit simul et fm idem facere et fieri. hoc oratio est questio. et qn conclusa est falsa conclusio. Et potest penes sic cum pa

ralogizari. Primo fiat quomodo sic putas ne idē fm suum significatum contingit facere et fieri. hoc est significari genere actiuo et passiuo. Et respondente dicente q non opponens paralogizat concludendo hoc quod negauit respondens esse verum. sic contingit idem fm idem si mul videre et videri. sed videre est facere. et videri fieri. g contingit vnum et idem fm idem facere et fieri. videre em supponitur esse facere ppter similem terminationes cum actiuus. videri em supponit fieri ppter similem terminationem cum passiuus. Soluit autē hic paralogism⁹ negata minore cum sua suppone scz q videre sit facere et videri fieri. ppter similem terminationem cū passiuus et actiuus. Multa em sunt similes terminationis que nō sunt ppter hoc similem significacionis. Secūdo oratio similis isti p omnia que est. pmo quō et postea cōclusio ē ista. Putas ne est qd id est aliquid eorum que sunt facere. b est in genere actiōis. pati qd hoc est in gne passionis vel passiuo. Et dicēte respondēte q sic paralogizat opponēs hoc nō secatur vtrū opatur sunt silis terminationis. ergo eiusdem gnis siue significatōis et sic oia ista pati significāt. et addat rursum vt ostendat scribere esse actiuū qz dicit scribere currere silr terminatur et hnt actiua terminationem fm modū infinitū. g omnia sunt actiue significacionis et agere significat et ad inferendū cōclusionē ad / hoc addat opponēs. b scribere est opari aliqd et opari ē pati. g scribere significat aliqd. q silr significat facere siue agere et pati. siue facere et pati. Et soluit itez p interemptōez minoris cum sua suppone sicut oratio pcedens. Qn si aliquis ritium illuc in interrogacione opponētis negādo maiorem paralogizari. et q nō cōtingit idē facere et fieri. et videri et videri ppter similem terminatōem cū actiuus et passiuus. tūc nō dū fac⁹ est nec ppter fieri elench⁹ apparet et id negat maiorem ne fiat elench⁹ apparet ei scz si nō dicat videre esse facere qd. ppter similem terminatōnem cū passiuus opponēs et ad faciendū apparentē elenchum indiget hac interrogatōe sibi cōcessa a rite q est minor. ppo si debeat apparentē ad illā cōclusiones facere elenchū. Sed ipse opponēs opinat illā sibi a respondente datā esse in silibus. qz secare est aliqd facere. et secari ē aliqd fieri. Et id videri et videre dē facere et fieri significare hoc est accipit quasi datū et q cūq; alia silr actis et passiuus. silr dicunt fm figurā. et similitudinem terminatōis. Nā ipse rīdens q audit opponētē addit reliquū hoc scz q gūaliter sit ver. Qz quecumq; sunt eiusdem figure dōnis sunt eiusdem significatōis siue gnis. Et id videre sit facere et videri fieri. et hoc est silr. qz nō necario. silr dē fm significatōem lz silr dicā videat fm dōnis terminationes. Eodē etiā nō falla accidit in equocatōe siue equocatō nib⁹. si audies est insci⁹ orationū. et ignoret multiplicatē nōim cū rīs negat equocū. putat q rīs negauerit rem et nō nomē. Sed hoc nō oz. qz adhuc eget interrogacione. qz si respondēs nō cōcedat equocū in eodē sensu in quo arguit opponēs nō erit elenchus

Similes at orōnes et he bis. si q qd habens. postea nō habz amissit. nā vnum soluz amittens digitū. nō habebit decē digitos. aut quidē nō habet qd habēs prius amissit. quantū aut nō habeat vel quāta nō necesse est tāta amittere ergo interrogans quod ha

Secūdus liber

bet colligit in eo quod quanta Nam decem
quanta. Si ergo dixisset ex principio. si qn
ta quis non habet prius. hūc putas ne ami
sit tanta. nullus dedisset. sed aut tanta. aut
horum aliquid.

Hic p̄b̄s docet solvere palogismos secūdi mōi fal
lacie figure dictionis. qui sūt penes mutationē p̄dica
menti. volens q̄ quātum ad aprationem cōmūnis so
lutionis. et quātum ad maifestationem falsitatis syllo
gismi sunt similes his que dicte sunt de p̄mo modo figu
re dictionis. Exemplum est si supponat. q̄ omne q̄ q̄s
habuit in p̄terito vel nunc habet in p̄senti et postea
in futuro non habebit amisit et hoc concedat respōdens
et arguat ino p̄positum opponēs dicens. Q̄ vnū solum
amittens digitum de decem digitis postea non habebit
decem. et inferat ergo decem digitos amisit sic palogisan
to. Quicquid habuisti et nō nō habes amisit. sed lxxi de
cem digitos habuisti et nō nō habes. ergo amisit decē
digitos. hic est defectus p̄ cōmutationem p̄dicamētorum.
Quia mutat quid in quātum. Quicquid enī est distribu
tiuum s̄stantiē. et decem est de genere quātitatatis discre
te. Vel si dicat. Omne quod quis habuit et iterum sig
nificatur s̄stantia. Et sic opponens interrogans p̄
mo q̄d quod s̄stantiam significat colligit in illo quāta
id est s̄sumit quātum quasi quātum sub eo q̄ est quid
continetur. quod non est verum. et ideo infert falsum. q̄
decem amisit q̄d est s̄m. q̄ cōcesso illo q̄quid vel omne
quod habuisti et non habes amisit. nō necario seq̄tur
quāta habuisti et nō habes amisit. Et q̄ in maio
re dēn̄ fuisse q̄tumcūq̄ habuisti et nō habes et tunc
est bonū syllo. sed maior est falsa. Nec est hic fallā q̄ mu
tatur singularē in plurale sicut quidam dixerūt. Quia
si cōmutatio numeri esset causa falsitatis. tunc remota
causa cessaret effectus. Hic autem posito eodem nume
ro plurali adhuc remanet idem peccatum. vt si sic dicat.
Quicquid habuisti et nō habes amisit. decem digitos
habuisti et nō habes. ergo decem amisit. ibi est eadem
fallacia. Et ergo dicit p̄b̄s si opponēs a p̄ncipio dixit
set et interrogasset si quāta quis nō habet prius habēs
Putasne amisit nullus respondētium redisset tanta eū
necessario amisisse. sed redisset s̄b̄ distinctione. q̄ tanta
amisit quāta habuit vel aliquid eorum siue aliquid q̄d
summam quā habuit diminuit.

Circa textū iam expōsitum

est dubium. Quare p̄dicti palogismi soluendi sunt p̄ in
terceptionē mioris. Solo. q̄ nō sūt posite nisi p̄clusi
ones false. et illa falsitas. puenit ex falsitate mioris. In
interemptione aut mioris requiritur distinctio phan
tastica multiplicis quādo dicitur q̄ nō p̄pter s̄litudiez
terminationis sunt similiter terminata eiusdem gene
ris vel significationis.

Et qm̄ dabit q̄s quod nō habet. nō enīz
habet vnum solum denarium aut nō dedit
quod nō habuit. sed vt nō habuit. Nam solū
hoc non significat neq̄ est tale neq̄ tantuz.
sed vt habet ad aliquid. vt quoniam nō cū
alio. quemadmodum si dicat. putasne q̄ nō

habet aliquis hoc dabit non dicente autem
interroget si dabit quis cito quod non ha
bet cito. dicente aut syllogizet. quoniam da
bit quis quod nō habet. et maifestum quo
niā nō syllogizauit nā cito nō est hoc dare.
sed h̄ modo dare est. vt aut nō h̄z dabit ali
quis. vt q̄d delectabilē habet cū tristitia da
bit. similes aut et h̄mōi orōnes. putasne quā
nō habet manu p̄cutiet q̄s. aut qm̄ nō habz
oculo videbit. nō enī habz vnu solū.

Hic ponit aliū palogismū eiusdē fallacie q̄ fit p̄ mu
tationē eius q̄ est q̄d in adaliqd. Exemplū est. vt si aliq̄s
opponēs. p̄bet app̄ter hāc p̄clonē. qm̄ q̄s dabit q̄d nō
habet. sic iste dat vnu solū et nō h̄z vnu solū q̄ dat q̄d nō
habet. Anū enī solum cū dicat dislociatōem horū cum
alijs respectū est. sicut etiā dices associatōem respectū
est et habet sūū et relatū in suo noie. eo q̄ est relatiuū
eq̄parantie. Sicut enī est sociatū est sociato sociatum.
ita dislociatum dislociato dislociatum. Soluitur autē
paralogismus p̄cedens sic q̄ arguens siue opponens
nō cōclūdit q̄ aliq̄s dedit q̄d nō habet p̄ hoc q̄ dedit vnu
solū. sed cōclūdit q̄ dedit vt non habet vt aut notat re
spectum dislociato ab alijs. quia hec dicitio exclusiua so
lum nō significat vt s̄stantia. nec significat quale nec qm̄
tūm. sed significat vt aliqd se habet ad aliud. vt illi dislo
ciatum et hoc dicit ad aliqd. et nō q̄d vel quātum vel qua
le. Et hec solutio confirmatur tali exemplo. quia in hoc
paralogismo. aliq̄s dat aliqd cito. et non habet ipsum
cito. ergo dat quod non habet est s̄lūs defectus. quia s̄b̄
quod accipit dare cito iā dare cito nō est dare q̄d nō ha
bet. h̄ quō nō habet. siue vt nō habet. Simile aut exem
plum p̄ q̄d idē p̄firmat est. q̄ aliquis vt nō habet dabit
quia delectabiliter habet et cum tristitia dabit. et hoc
nō sequit q̄ dat q̄d nō habet h̄ q̄ hoc q̄d dat nō dat vt
habet. Similes aut palogismi sunt omnes illi in qui
bus mutatur quid in adaliqd. Sicut si queratur pu
tasne iste p̄cutiet manu aliquē quā non habet et respō
dens dicat q̄ non tunc opponens sic instat. iste non ha
bet vna solam manum. et p̄cutit vna sola manu. ergo
p̄cutit manu quam non habet. Et simili modo est hic.
Putas ne eo quem non habet oculo videbit aliquis.
Et dicente respondente q̄ non opponens contra hoc. p̄
bat dicens. Non habet vnum solum oculum. et vno so
lo oculo videt. ergo videt oculo quem non habet. In oī
bus his est vna solutio sc̄z maifestare syllo falsitacē.

Circa p̄dicta est dubium.

An solum dicit relatōem. cū relatio est res vni? generl
solū aut circūeat oīa genera. quia dicimus sola s̄stā
tia. sola quātitas. sola qualitas et sic de alijs. So
lutio Sic. quia relatio in se cōsiderata res est vni? q̄nis
Cōsiderata at in ext̄is ad q̄ dēterminat su? respect? ar
cuit oīa ḡna q̄ sic dicim? sola s̄b̄ sola q̄litas vt tactū ē.

Solutū at q̄dā dicētes et vt h̄z vnu solū
denariū et oculū et aliū q̄dlibz q̄ p̄a h̄z. q̄dā
vero vt quod habet accepit. dedit enīz hic
vnum solum denarium. et hic habet vnum
solū denariū. adhuc accepit ei ab h̄ Alij aut

statim interrogationē interimētes qm̄ con-
tingit quod non accepit habere vt vinū ac-
cipientē suauē corrupto in acceptōe habere
acre sed quod est vt prius

Hic p̄b̄s recitat solutiōes atiquoz ad aliquos palo-
gismos iā dictos de mutatiōe qd̄ in ad aliqd̄ dicētes q̄
tene p̄tingit aliqd̄ dare qd̄ nō habet dādo vnū solū et
nō habendo vnū solū oculū manū r̄ tenariū qui plura
habet in oculis manib⁹ r̄ tenarijs. Et hoc p̄bant a sili
qz quidam hoc est aliqd̄ habet qd̄ nō accepit ab aliquo
vnū solū r̄ nō habet vnū solū q̄ hz qd̄ nō accepit. Et ar-
guit a simili q̄ sili dādo vnū solū r̄ nō habēdo vnū so-
lum dat quod nō habet. r̄ hoc dicit p̄tingere a sili quia
hic habz vnū ab hoc dāte sibi tenariū. r̄ nō hz vnū solū
simplr. s̄ vnū cum alio. sicut q̄ hz qd̄ nō accepit sic p̄tin-
git eū dare qd̄ nō accepit. r̄ sic volunt q̄ habēs plures
tenarios. hz vnū solū id est hz aliqd̄ qui est vnus solus
Alij dō soluit p̄mā interrogatiōem interimētes maio-
rem cōcedentes q̄ p̄tingit aliqd̄ dare qd̄ nō hz qz cōtin-
git eū habere qd̄ nō accepit p̄na patet p̄ simile. Alijs p̄z
in eo qui ab aliquo vinū suauē siue dulce accepit. quod
in ip̄a acceptōe in acre p̄uersum est corrupto vino. r̄ sic
talis post acceptiōem habet aliqd̄ quod nō accepit. q̄
etiā potest dare quod non habet

Nō om̄s nō ad orōem soluit sed ad ho-
minem. Nam si esset hec solutiō. dātem op-
positū nō est possibile soluere. sicut in alijs.
vt si est quidē quod est aut qd̄ non sit so-
lutiō. si simpliciter det simpliciter dici p̄clu-
dit. Si aut nō cōcludit nō erit solutiō. In
predictis aut omnibus datis nec dicimus
fieri syllogismum

P̄b̄s rep̄bat istas solutiōes qz nō soluit ad orō-
nem s̄ ad tōiem instātes hominū r̄ nō soluētēs orōnem.
quia si talis solutiō esset ad orōnem. tūc dantē oppositū
veriusqz istaz solutiōnū. nō possibile esset soluere. Sed
dantem oppositum vtriusqz istaz solutiōnū adhuc con-
tingit soluere. ergo nō sunt iste solutiōes ad orationes
Si em̄ tenens q̄ nemo dat quod nō habz. neqz aliquis
habet quod non accepit adhuc per p̄mutatiōes p̄dica-
menti contingit soluere vt manifestum est. Et ista ratiō
tenet per simile quia si quis dicat r̄ concedat aliquam
esse solutiōem palogismi per distinctiōem multiplicis
distingueno q̄ est quidem hoc verū vno modo. et fal-
sum alio modo. siue in alio sensu. tūc si est rca solutiō et
vera per distinctiōem. r̄ respondens non distinguit sic dat
oppositū recte solutiōis. r̄ dato tali adhuc sine impedi-
mento cōcludit opponēs. intentā cōclusionem in para-
logismo. eo q̄ respondens non manifestauit fallitates
palogismi r̄ sic est in p̄posito etiam. r̄ quis opponēs
cōtra respondentē in p̄posito palogismū non concludit
non tamen est solutiō recta. quia quod non concludit
est solum p̄pter impedimentum r̄ solutiōem ad homi-
nem r̄ nō ad orationem. In predictis aut solutiōib⁹
omnibus datis oppositis solutiōnum illarum adhuc n̄
dicimus fieri syllogismum verum. sed potius paralogis-
mum. ergo tales solutiōes nō sunt vere

Amplius aut r̄ besunt ex h̄mōi oratiōib⁹
putas ne qd̄ scriptū est scripsit aliqd̄. Scri-
ptum autem est nunc quoniam tu sedes fal-
sa oratio. Erat autem vera cum scribeba-
tur. ergo similiter scribebatur vera et falsa
nā falsam et verā orōem vel opionē eē nō h̄
sed tale significat. Nam eadem orō et in opi-
nionē. et putas q̄ discit discēs. hoc est q̄ dis-
cit. Discit aut aliqd̄ hoc tarde vlcito. Non
ergo qd̄ discit. sed vt discit dixit. Et putas
q̄ aliqd̄ ābulat calcat ābulat aut totam diē
aut nō qd̄ ābulat sed cum ābulat dixit. Sz
nec quādo ciphuz bibite quod bibit. sed ex
quo r̄ putas q̄ quis nouit. vel inueniēs vl̄
discens nouit. ex quibus autē. hoc inuenit
illud aut dedit. ambo neutz. aut qd̄ quidez
omne. illa autem non omnia

Hic p̄b̄s ponit tres alios palogismos vbi cōmutat
quid in q̄le. Primi est putas ne qd̄ scriptum est scripsit
quis. r̄ vt intelligatur palogismus supponat q̄ aliqd̄
scripsit orōem. que dum scribebat fuit vera. r̄ p̄ mutatiō-
nem rerū. scatur per orōnem facta est falsa. r̄ arguatur
p̄missa interrogatiōe vt p̄us. Putas ne qd̄ scripsit q̄s
scriptū est. r̄ dicente nite sic arguat opponēs. Scriptū
est qm̄ tu sedes. que est falsa oratiō p̄ mutatiōnez rerū
id est supposito q̄ nūc stas. Erat aut hec orō vera. cū scri-
bebat. ergo simul scribebatur orō vera r̄ falsa. hic est fal-
lacia figure dictionis. qz respondēs concessit q̄ hoc qd̄
scriptum est scripsit quis. r̄ hoc significat substantiam.
Assumpsit aut q̄ falsum scripsit. r̄ hoc est scribere orōnē
qualē. r̄ sic mutauit qd̄ in quale. quia falsam vel veram
orationē esse nō est. s̄ id est nō significat substantiam et
quid. s̄ talem significat esse orōem. r̄ sic mutauit qd̄ in q̄-
le. Et eadē orō sic mutata p̄ rez mutatiōem. est etiam in
opinionē. quia oratio r̄ opinio suscipiunt contraria p̄
rez mutatiōem. vt in p̄dicamētis dān est. Et eodem
modo est cōmutatio qd̄ in quale hic. Quicqd̄ heri vidi.
sti vides hodie. heri vidisti albū. ergo hodie vides albū
quia ibi sub h̄c quid s̄sumit album quod significat per
modū qualis. Simile iudiciū est de orōnibus in q̄bus
mutat qd̄ in modum vt putas quod discit quis hoc est
quod discit. discit aut tarde r̄ cito. ergo tarde discere est
cito discere. patz q̄ mutat qd̄ in modum. Et eodem mo-
do est fallacia si mutet qd̄ in quādo. vt putas q̄ ambu-
lat quis hoc calcat. r̄ dicte q̄ sic obicit p̄trarium. s̄ am-
bulat totā diē. ergo calcat totā diē. r̄ est cōmutatō
p̄dicamēti. qz in maiori s̄ qd̄. quod dicit substantiam
assumat cum vel quādo ambulat. Simile est qm̄ mutat
quid in vbi. sicut si dicat Quicqd̄ bibit aliqd̄ hoc bibit
sed ciphū bibit aliqd̄. ergo ciphum bibit. mutat quid in
vbi quia ciphus dicit locum vt vas ex quo bibit r̄ non
dicit qd̄. Similiter fit quando mutatur numerus sin-
gularis in pluralem sic. Om̄e quod scit aliquis aut ad-
discens aut inueniens nouit. qd̄ non est verum duob⁹
remōstratis quozum hoc quidē inueniēdo aliud nouit.
addiscendo p̄ auditum. ambo eniz hec simul addiscens
nouit aut inueniens. Solutiō huius palogismi. verū est
q̄ omne illud q̄ nouit in singulari remōstratū. aut

Secūdus liber

addiscens nouit aut inueniens sed non in plurali nūe ro dicendo omnia In minore autē sit sūmptio quasi in maiore facta esset distributō in plurali nūero. r sic mutatur modus predicamēti. Et sic in omnibus talibus nō est difficile soluere ita q̄ mutatio predicamēti vel sūi p̄dicamēti vel mōi p̄dicandi in aliū modum causa est falsitatis syllogismi. Alij vō dicunt q̄ vltimus palogismus est p̄pter mutationem seius quod est qualequid in hoc aliquid quia terminus cōmūnis in singulari significat qualequid per modum cōmūnis in cōtracti. s̄ in plurali nūero significat per modum cōtracti. r ideo nō valet p̄na sed p̄imum melius

Circa predicta incidunt dubia.

Primum est. An in hoc palogismo. Putas ne quod scripsisti scriptum est. supposito q̄ scripta fuit orō vera que nūc ex mutacōe rerum facta est falsa. sit fallacia figure dōnis. Et videtur q̄ nō. Quia hic est mutatio rerum et temporis potius q̄ p̄dicamēti. pbatur q̄a remota mutacōe temporis et rerum nō incidit fallacia. Et bene sequitur. Quicquid aliquis scripsit. et in hoc tempore scriptum est. falsam orationem scripsit quis. et hic intelligim⁹ in hoc tempore. ergo falsa oratio scripta est bonum est argumentum. r tamen quid in quale mutat ergo mutatio eius qd est quid in quale non facit fallaciam. Solutio sic. vt sup̄ declaratum fuit

Ad obiectum contra dicendū

Mutatio temporis facit mutationem in qualitate orōnis. sed non in p̄cessu vt recursum syllogistico. vnde q̄ argumentum in tali casu tenet est gr̄a materie et termini. forma tñ syllogismi non valet. eo q̄ quale fuit in minore. s̄ quid. quod pro medio sumpsit in maiori. et hoc planum est. sed quia per sūm esse hic et nūc restringit ad id quod scriptum est. ideo tenet gratia terminorū. hic em̄ et nunc nō scribitur quale vt quale. sed quid

Secundum dubiū est. An

hic sit fallacia figure dōnis. Quicquid vidisti heri vides hodie. s̄ heri vidisti albu. ergo hodie vides albu. Et vt retur q̄ nō. quia q̄cqd est distributū om̄i p̄dicamēto. s̄ argumentū est bonū. heri vidisti albu. q̄ hodie vides albu. Nūc pbatur q̄ q̄cqd nō est nisi geminatū qd. id nō h̄z x̄tatem distribuendi. nisi pro eo qd dicit quid. Consequenter pbatur q̄ albu dicit quid in ḡne qlitatis. Solutio sic. p̄pter mutacōnem p̄dicamentorū

Ad obiectum in oppositum.

est dōm. q̄ q̄cqd distribuit pro eo qd est quid in om̄i genere p̄dicamēto. s̄ p̄cretum siue ql̄ nō dicit quid. vt qd id dicit ql̄. Sed abstractū dicit qd vt qd. Et id h̄z sequitur si sic arguatur. Quicquid vidisti heri vides hodie. s̄ albedinem vidisti heri. ergo vides hodie. Sed cōtra hoc argueret aliquis. q̄ albu nō videtur. nisi videatur albedo nec cōtra. q̄ albedo nō videtur nisi in sb̄cto. r sic p̄uertibilia s̄. videre album. et videre albedinem. r si s̄ conuertibilia. tūc eodem addito vtrobiq̄ siue vtriq̄ q̄cqd sequitur ex vno sequitur ex alio. s̄ cū addito qd est maior. p̄positio. ex hoc q̄ est. vidisti albedinem. sequitur concto. sic arguendo. Quicquid vidisti heri. vides hodie. r addo heri vidisti albedinem. r sequitur tene. ergo hodie vides albedinem. ergo cōuertibili addito ad p̄pōnem maiorem

cōuertibili dico in minori. p̄pōne. ad maiorem etiam sequitur sic. Quicquid heri vidisti hodie vides. albu vidisti heri. ergo hodie vides album. Ad quod dōm q̄ forma huius argumentationis non valet. quia sumitur quale vt quale. r nō vt quid. sub quicquid quod distribuit. p̄ his que s̄t quid vt quid. Quia autē hic sequitur. q̄ nō videt albu nisi videat albedo est gratia terminorū. r per acc̄tis. q̄ album nō videt nisi albedine mouente visum. Si vero album substantiue sumeret. tūc d̄m est. Quicquid heri vidisti hodie vides. heri vidisti album. ergo hodie vides. album quia albu substantiū supponit. p̄ eo qd est vel fuit albu

Et quoniam est quis tertius homo a se et ab vnoquoq̄. nam homo et omne cōmune nō hoc aliquid. sed qualequid. vel aliquid aliquo mō vel h̄mōi quid significat. Similiter at r palogismus choriscus et choriscus musicus. vtz ipsum vel alterum. Nam hoc quidem hoc aliquid. illud autem quale significat. Quare non est ipsum exponere. veruz exponere non facit tertium hominem. s̄ idē quod hoc aliquid esse concedere. Non enim erit hoc aliquid esse idem q̄ callias. r idē q̄ homo est. Neq̄ si quis expositum non idem quod hoc aliquid esse dicat. sed idem quod qualequid. qd nihil distabit. erit em̄ q̄ preter plures vnum quid. vt homo

Hic p̄bus docet aptare solutionem ḡnalem ad palogismos tertij modi fallacie figure dōnis. qui cōtingit quando mutatur qualequid in hoc aliquid. Est autem qualequid dupl̄. vno mō. omne inferius est qualequid respectu superioris. vt sp̄s respectu ḡnis. quia superius est forma et quale. Inferius autē formatū sub ip̄o. Secundo q̄ p̄ acc̄tis adiunctum sibi est quale. r in seip̄o ē quid. S̄cōm p̄imum modum formatur talis palogismus. ex quo sequitur apparenter. q̄ aliquis est tertius id est. alter homo a seip̄o. sic choriscus est tertius ab homine. quia ab aliquo homine. r choriscus est homo. ergo choriscus est tertius a seip̄o. Et p̄ idem p̄cludit appent q̄ est t̄tus ab vnoquoq̄ homine. sic choriscus est tertius ab homine. fortes est homo. ergo choriscus est tertius a forte. r sic p̄t fieri de ql̄bet. ergo choriscus tertius ab vnoquoq̄ homine. Solutio autē hic palogismus. q̄ homo p̄imum nōie nō fecit hoc aliquid. s̄ ql̄cqd. r idē cū assumit choriscum mutat ql̄cqd in hoc aliquid. r hec est solutio recta. quia est manifestatio falsitatis palogismi. Denes secunduz mōm eius. quod est qualequid. formatur sic palogismus. Choriscus musicus est alter a musico. quia a quodam musico. s̄ choriscus est choriscus musicus. ḡ est alē a seip̄o. Quia hoc quidem sc̄ choriscus significat hoc aliquid. Illud autem sc̄ choriscus musicus significat ql̄cquid. r ergo sit fallacia figure dōnis ibi. q̄ mutacōne eius quod est qualequid. in hoc aliquid. quia choriscus musicus est qualequid ex adiuncto sibi adiectiuo. r sic conuenit sibi alterum esse a musico. Solutio autē p̄bus hunc palogismum sic. quia mutatur qualequid in p̄missa in hoc aliquid in p̄clusionē eo q̄ choriscus significat hoc aliquid. r choriscus musicus qualequid. Ex qui

bus omnibus p̄his infert q̄ commune quod significat qualequid nō est exponere per hoc aliquid id est per un / diuiduum signatū vt sub ipō qd̄ est qualeqd̄ inferatur hoc aliquid signatum vt exponere qualeqd̄ per hoc aliquid indeterminatum nō facit istud inconueniens vt si homo p̄ hunc vel illū r̄ sic de singulis exponat vt patet dicēdo hō currit ergo vel iste vel ille vel ille r̄ sic de alijs n̄ sequitur p̄dictū inconueniens quia hoc modo disiuncti ue licet descendere s̄b termino sup̄ponēte determinate sed p̄ dictum inconueniens q̄ sc̄z tertius sit a se vel a sorte vl̄ ab alio particulari homine sequitur concedendo q̄ q̄le quid sit idem q̄ hoc aliquid determinatum r̄ signatum et nihil id est in nullo diuersum ab illo Et huius causa est quia esse hoc aliquid indeterminate sicut aliquis ho / mo est hoc aliquid non est idem q̄ calliam esse vel aliud signatum indiuiduum siue determinatū Nec etiam erit idem q̄ homo est siue quod est quale commune indetermi / natum Subdit p̄his q̄ quātum ad p̄dictū inconueni / ens nihil distabit si poneretur vniuersale sepatum fm̄ rem a singularibus sicut plato posuit Quia multo ma / gis sequitur inconueniens Quia si sortes est alter ab homine ex hoc q̄ homo est quid sepatum a sorte et tamen est homo quia homo p̄dicatur de eo vt dixit pla / to necessario sequitur q̄ sortes est alter a se nō em̄ est in / telligibile q̄ sortes sit ille homo sepatus a q̄ est alter et q̄ non sit alter a se Et ita quando qualequid exponi / tur per hoc aliquid incidit fallacia figure d̄onis

Manifestum ergo quoniam nō dandus hoc aliquid esse cōmuniter predicat de om / nibus sed aut ad aliquid aut quantum aut talium aliquid dicendū est

Concludit p̄his dicens q̄ tam dictis manifestū est q̄ mediū est eligendum r̄ hoc est q̄ nō est dandum siue concedendum q̄ hoc aliquid signatum sit hoc quod cō / munitur predicatur de omnibus id est qualequid Sed qualequid significat aliquid cōmune fm̄ substantiam quāritatem aut qualitatem aut aliquid talium hoc est aliorum predicamentorum Et patet etiā ex supradictis q̄ per indeterminate sicut ex indiuiduis vagum expo / ni potest cōmune r̄ non per determinatum

Circa predicta sunt dubia

Quomodo potest in hoc paralogismo Choriscus est alter ab homine et ipse est homo ergo est alter a seipso esse fallacia figure dictionis cum tamen superius posi / tus sit pro exemplo in fallacia accidentis Et iterum cū ibi sit fallacia consequentis in quantum proceditur a superiori ad inferius affirmatiue Solutio Alber / ti In illa oratione sunt plures occasiones fallendi et hoc non est inconueniens fieri in vna r̄ eadem oratio / ne Unde in predicta oratione possunt esse tres fallacie Si enī aliquis videns choriscum alterum esse ab homi / ne p̄ter hoc q̄ ab inferiori ad superius valz̄ processus affirmatiue vt choriscus est alter a seipso et ipse est ho / mo ergo est alter ab homine recipiatur quia credit con / uerti quod non conuertitur id est q̄ sicut ab inferiori ad superius p̄cedi affirmando Sic est etiam affirmatiue p̄ cedatur a superiori ad inferius vt choriscus est alter ab homine ipse r̄ homo ergo est alter a seipso tunc talis

recipitur penes fallaciam consequentis Si autem quia videt q̄ esse alterum contingit chorisco respectu hominū et sic respectu accidentis r̄ credit q̄ p̄ter hoc conueni / at ipsi rei s̄biecte que est choriscus respectu sui p̄ r̄ sic cre / dit inesse rei s̄biecte quod inest accidenti talis recipitur penes fallaciam accidentis Si autē videt vnam figurā dictionis in hoc termino homine quando stat indefini / te in cōmuni et quando stat determinate pro hoc vel il / lo r̄ ideo credit posse argui a supponente communiter ad supponens pro hoc determinate tunc recipitur pe / nes fallaciam figure dictionis

Secūdum dubiū est Quot

modis potest considerari terminus cōmunis Solutio Alberti tripliciter Primo consideratur in se hoc est in natura sua simplici qua est forma multis cōmuni / cabilis r̄ sic omnis terminus cōmunis ad aliqua signi / ficat qualequid Secūdo potest considerari vt cōpara / tus ad aliud r̄ determinatus p̄ cōparationem ad illud Et hoc tripliciter sc̄z ad superius ad inferius vel ad seipm̄ fm̄ q̄ est stans s̄b vna suppositione cōparatur ad se fm̄ q̄ est sub alia suppositione r̄ significare potest hoc ali / quid r̄ sic omne inferius cōparatum ad suum superius re / spectu illius determinatam acquirat suppositionem et significat hoc aliquid Similiter tractū ad inferi r̄ deter / minatam acquirat supponem r̄ significat hoc aliquid vt aial / qualeqd̄ homo hoc aliquid significat r̄ itez hō q̄leqd̄ r̄ hō hō hoc aliquid significat Ad seipm̄ autē s̄b vna suppone ad se sub alia est ex^m vt hō qualeqd̄ hois hō vel alb^o hō hoc totū est hoc aliquid q̄ p̄fusum r̄ distributū respectu sui p̄ nō cōfusi r̄ distributi ē hoc aliquid determinatū In se autē eode ad diuersum modū supponis significat qualequid Unde hic hō currit ergo omnis homo currit mutatur q̄ lequid in hoc aliquid Et sic soluuur ista sophismata Cuiuslibet hominis asinus currit vt supra dēn̄ fuit ergo asinus cuiuslibet hominis currit quia iste terminus asinus sequens terminum distributū p̄ signum immediatē accipit cōfusam suppositōem r̄ sic determinatū et p̄ cōsequēs hoc aliquid Cū autē p̄cedit signū dicēdo asinus cuiuslibet hois currit nō significat nisi qualeqd̄ q̄ tūc nō cōfunditur p̄ distributōes Si r̄ est hic Omne caput hūis est vnū solū caput habēs ergo habēs omne caput habet vnū solū caput quia hec dictio habens post signum vniuersale posita habet suppositōem cōfusam quā nō habet anī idem signū posita Et similiter est hic Omnis homo est vnus solus homo ergo vnus solus homo est omnis homo Quia hoc q̄ dicitur vn^o sol^o hō cōfunditur post signū r̄ anī signum nō p̄ter hanc regulā Termin^o cōmunis sequens signum distributiuū affirmatiuum inmediate confunditur r̄ distribuitur ab ipō signo ita q̄ sub ipō potest fieri r̄ cōfusus ad quidlibet sub ipō con / tentum sequens autē ipm̄ mediate siue in s̄biecto posi / tum siue in predicato cōfunditur solum sed non distri / buitur ita q̄ sub ipō posset fieri r̄ cōfusus quāvis mul / ta confunderetur in ipso Exemolum est vt omnis ho / mo est animal ibi potest fieri r̄ cōfusus sub s̄biecto sed non sub predicato sc̄z animali q̄ nō dicimus omnis hō est hoc aial vel illud sed bene sequitur omnis homo est animal ergo sortes est animal r̄ sic de alijs Sic igitur fm̄ diuersaz̄ cōparationem id quod dicit qualequid fm̄ se potest significare hoc aliquid

Secūdus liber

Tertium dubium est. Quot

modis contingit terminum supponere pro pluribus in determinate-ratione adiuncti Solutio alteri tribus modis. Primo habet hoc ex signo affirmatio cui immediate postponitur et ex hoc accipit confusam et in determinatam suppositionem sicut cum dicitur omnis homo est animal confuse significat animal et quale quid

Secundo habet ex predicato ut cum dicitur homo est species ibi homo non significat ibi hoc aliquid sed quale quid Tertio habet ex suppositione verbi preteriti temporis vel futuri cui si supponat significat quale quid ad presens et preteritum vel presens et futurum sicut patet ex regulis suppositionum et appellationum Et sic semper incidit fallacia figure dictionis si mutetur quale quid in hoc aliquid ut hic homo est species ergo species est species Vel homo est disputaturus ergo hic presens homo vel futurus disputabit Et homo disputavit ergo hic presens homo vel preteritus disputavit Si vero id quod intelligitur in aliquo inferatur ex isto non fit fallacia figure dictionis Sicut hic omnis homo est animal quidam homo est homo ergo quidam homo est animal Et enim dicitur omnis homo est animal vel omnis homo currit iste terminus homo uniuersaliter distribuitur et sic in ipso intelligitur alius homo et hic homo et ille homo et non fit mutatio suppositionis ita quod quale quid inferat hoc aliquid quinimo utraque stat pro eo quod est hoc aliquid quia alias semper esset fallacia figure dictionis in danti et in primo tertio quia in premissis mediis habet confusam suppositionem et in conclusione in hoc aliquid inferatur ex ipso pro eodem enim supponit in premissa cum subiectum confusum sit et distributum sicut et eorum est affirmatio uniuersalis et negatio particularis Et quis in maiori tertij modi prime subiectum sit confusum et distributum et in minori assumatur pro hoc vel illo tamen non est fallacia figure dictionis quia particulare idem numero intelligitur et est in vltimo distributo

Quartum dubium est Quare

non fit fallacia figure dictionis ex mutatione eius quod est hoc aliquid in quale quid sicut contra Solutio quia hoc aliquid intelligitur et est actu et intellectu in quali quid et ergo bona est argumentatio quia inferatur ex eo et ex eodem patet quare non est fallacia quando inferatur pars in quantitate ex toto in quantitate ut hic Omnis homo currit ergo quidam homo currit quia pars per intellectum est in toto et inferatur ex ipso Et eadem ratione non est ista fallacia in conuersione per accidens uniuersalis affirmatiue et particularem affirmatiuam sic arguendo Omnis homo est animal ergo quoddam animal est homo quia hec quoddam animal est homo et quodlibet huic quidam homo est animal et hec quidam homo est animal per intellectum est in hac omnis homo est animal sic et illa quoddam animal est homo unde patet quod non quilibet mutatio suppositionis inducit fallaciam si aliqua et aliqua non

Quintum dubium est Vt

mutatio eius quod est quale quid in hoc aliquid debet attendi in comparatione premissae ad premissam vel premissam ad conclusionem Solutio in comparatione premissarum ad conclusionem et non in comparatione premissarum ad se invicem patet quod hic Omnis homo est animal hic homo est homo

non est ista fallacia eo quod pars sumitur pro toto que actu et intellectu est in eo et tunc est ibi talis conuersione in premissas ut supra patuit Sed quando premissas ad conclusionem tunc aut hoc aliquid patet ad idem predicatum in minore propositione et conclusione aut ad diuersa Si secundum tunc non incidit ista fallacia et per hoc etiam patet ut supra tactum fuit quod in tertio premissa et in primo tertio non committitur quod licet in minore significetur hoc aliquid et in maiore quale quid et in conclusione similiter hoc aliquid tamen ad diuersa fit pro parte Quod in minori premissa comparatur ad medium et in conclusione ad maiorem extremitatem Si vero pro parte fiat ad idem predicatum tunc ad hoc est distinguendum Quia vel oratio que fecit ipsum stare pro qualibet remanet eadem aut non remanet eadem Si eadem remanet tunc semper incidit fallacia figure dictionis Exemplum est ut omnis homo est animal ergo animal est omnis homo vel sic omnis homo est animal ergo omnis homo est hoc animal hic enim signum distributum affirmatiuum manet idem in prima et secunda propositionibus Etiam quod predicatum tale predicatum quod facit terminum inueniendum stare pro alio remanet in prima et secunda ut in hoc exemplo Homo est species ergo hic homo est species Et eodem modo est de termino supponente pro preterito vel futuri temporis ut supra patuit Si vero non manet eadem oratio in utroque tunc non incidit fallacia Ex his igitur patet quod ex mutatione eius quod significat quale quid in hoc aliquid incidit fallacia et quod non

Quinto autem in his que sunt per dictionem sunt orationibus semper per oppositum erit solutio quod si quod est oratio ut si secundum compositionem est oratio Solutio diuidentur diuisi si autem secundum diuisionem solutio compositi Rursus si secundum accentum acutum grauis accipitur solutio si vero si graue accipitur secundum accentum acutum solutio Si autem secundum equiuocationem est oppositum nomen dantem soluere ut si animatum accidit dicere negantem non esse monstrare quod est in animatum Si vero in inanimatum dicitur hic aut animatum collegit dicere quod est inanimatum Similiter autem et in amphibologia Si autem si similitudinem dictionis oppositum erit solutio Et ergo quod non habet dabit aliquis rursus dicitur ut non habet dabit Ergo quod aliquis discens vel inueniens scit sed non quod scit vel que Et si quod ambulat calcatur sed non cum Similiter autem et in alijs

Ista est pars quarta et finalis huius capituli in qua per modum epilogi resumit solutiones per logicorum in dictione dicitur quod omnes illi sunt soluendi dicendo oppositum eius quod dicitur opponens in per logicum accipiendo oppositum large eo quod oppositum ut dicitur de causa est diuersitatis Et istud maxime patet in propositum et diuisione Quod in his magis apparet est diuisio talium orationum ut si per propositum siue in sensu composito conclusa est oratio tunc diuisio siue ostendens sensum diuisum soluit illam quia in illo sensu est vera Si vero per diuisionem conclusum est inconueniens ostendens sensum propositum ordinis soluit

ait qz in illo sensu est vera. Rursum in multiplicitate po-
tentiali q est in aliq dictione. sicut est qz si orō cōcludi-
tur fm sensum acutum esse falsa. tūc pronūciata in accētū
gravi cēt soluta. qz sb illo accētū pronūciata est vera. Si
aut fm gravem cōclusa est falsa. tūc pronūciata fm acutum
soluit. qz in acutu accētū sepe est vera. Similitr est in mul-
tiplicitate actuali. si em est multiplē fm equocatōem vt
si cōcludit opponēs in vno sensu respōdens debet sume-
re soluēdo in alio sensu. sicut exemplū est. vt si opponēs
dicat asinum esse animatum vel animal accipiēs asinuz
verum. tūc respōdens negans conclusionem r soluens
debet dicere q accepit asinum pro asino picto. Et econ-
tra ita q respōdens colligat illud significatū p quo ve-
rum dicit. Similiter etiā est in amphibologia q respō-
dens debet ostendere diuersam constructionem. r ostē-
dere in qua constructione cōuenienter ab eo est negata
Si vero multiplex est phantasticū. r est fm similitudi-
nem r figuram dictionis r in vno sensu cōclusuz est fal-
sum. tunc iterū oppositū siue in sensu opposito erit solu-
tio r veruz. verbi grā. si cōcludat opponēs ergo qd nō ha-
bet dabit aliquis. respōdens dicit q vt non habet da-
bit vt in paralogismo in quo concludit q dabit vniū so-
lum tenariū. r non habet vnum solum tenarium. Et si
militer in alio exemplo. si cōcludat q scit aliquis dis-
tens vel inueniens scit. dicat respōdens q non sequit
in plurali. ergo omnia que scit aliquis aut addiscens
aut inueniens scit. Et si opponens in exemplo conclu-
dat quod ambulat calcatur respōdens dicit q non seq-
tur. ppter hoc q cum vel quando ambulat calcatur. Et eo-
dem modo dicendum est in omnibus paralogismis in
dictione q semper respōdens debet dicere ad sensum
oppositum in quo concludit opponēs. soluendo recta so-
lutione quia sic manifestabit falsitatem.

Ad illos vero qui sunt fm accidens. vna
quidem r eadem solutio ad omnes. Nam
quia indiffinitum est quando de re dicendū
cum accidenti inest. r in quibusdam quidez
videtur r dicunt. In quibus aut non dicūt
necessarium esse dicere concordēs similiter
ad omnes. quoniam non necessarium habe-
re autem oportet vt proferre

Itud est tertiu caplm in quo pbūs docet soluere pa-
ralogismos fallaciaz extra dictionem peccantes in for-
ma. Et diuiditur in septem partes vt patebit. In pma
parte docet soluere paralogismos accidentis. dicens
q est vna generalis solutio r cōmunis ad omnes illas
ozationes que fiunt fm accidens considerando vnam
cōmunem causam receptionis in eis. hec aut est quia in
definitum hoc est incertū quando aliqd assignatū id est
attributum qd assignat cōiter inesse sbiecto r accidenti
dicēdum est de re sbiecta. cū inest accidenti r inesse dē. eo
q hoc in quibusdā syllis videt seq necario seq. ita q talia
assignata dicuntur rei sbiecte r accēti inē. In quibusdā syllis
nō dnt talia assignata rei sbiecte inē. qm in sunt accēti. r b
gnale est in oibus paralogismis accēti. r qoz solutōnes
rcās manifestates falsitatem dicere concordēs ad
oēs paralogismos. qz quoz est vna cā receptōis eoz. erit
vna r concordis manifestatio falsitatis. Et nō opz in gnali
rntem soluētē dicere q nō est necario. qd qd assignat
accēti inē. r rei sbiecte inē. q opz rntem habere ex arte

proferre hoc est vt pferat aptando ad ordem concludam
hoc est ppter qd nō est necarium sequi in hac orōe r illa
et qz in quibusdā sequit q inest accidenti etiā inē sbiecto
et cōtra. in quibusdā nō vt dē in textu. Ideo pferādū
est vtrū medio fm q est in minore extremitate posset cō-
uenire oppositū maioris vel nō. Si scdm sic semp est to-
nū argumentū vt ois hō currit fortes est hō. g fortes cur-
rit. Homini em fm q est in forte nō potest cōuenire non
currere. quod est oppositū maioris extremitatis q fuit
currere. si minor supponat vera vt sup in falla accētis
diffuse dictū est. Si vero oppositū maioris potest cōue-
nire medio fm q p dicit te minore. tūc sp incidit falla.
cia accidentis. vt hō est animal. animal est genus. ergo
homo est genus. fm em q aial p dicit te homie. aimal
non est genus. id est nō pot sibi attribui illa intentio ex
quo ipa ponit differentiam inter animal r hominem.
et sic opp ositū maioris extremitatis quod est nō esse ge-
nus potest inesse aiali fm q p dicit te homine qui ē mi-
nor extremitas. Sic qz gnoscat qm assignatū accēti inē
rei sbiecte. cōtra. assignatum rei sbiecte inest acciden-
ti. et quando non Luncibi.

Sūt aut hmoi orōnes oēs fm accēs. et
go nosti q debeo te interrogare Ergo gnos-
cis venientē. vl cooptū. g statua tuū ē opus
Aut g tu can? p. g raro pauca pauca. Ma-
nifestū em in oib? his qm nō necē est qdē de
accēte r de re vez. eē Solem his q fm sub-
stantiā sunt i dā. r q vnuz sunt. oia vident
eadē eē i sbiecto. bono at nō idē est bonuz
eē. r futuz. eē interrogari. nec em venienti. r
coopto idē eē. r venientē r choriscū. Quar-
resli gnosco choriscū Ignoro at venientē.
eundē cognosco r nō gnosco. Negs em si
hoc est meū. est aut opus. meū opus. sed vel
possessio vel res. vel aliud aliquid. Eodem
autem modo r in alijs

Idic pbs in spali rescedit ad paralogismoz falle hui?
soluētē. oīdens pmo q sunt paralogismi q fm hac fal-
laciā fiūt. dices q oēs tales paralogismi sunt hmoi. vt ille
cui? cōclusio est. g nosti qd debeo te interrogare. r forma-
tur sic. bonū est qd debeo te interrogare. nosti bonū. g nosti
qz debeo te interrogare bonū. Quis em bonū. id est q debeo
te interrogare sunt idē nūero r sbiecto. tamē nō sunt idē
respctū ei? qd est gnosco. qz cognitio nō est forma q cō-
ueniat vni p alter. Alia orō cuius talis est cōclusio. er-
go cognoscis venientē vel cooptum. Et format sic palo-
gism? Choriscus est veniens vel cooptus. tu cognoscis
choriscū. g gnoscis venientē vl cooptū. Et pz solutio. qz
licet chorisc? sit idē numero cū veniente vl coopto. tū hec
duo sunt dntia si referant ad assignatū siue attributū qd
est cognitio. qz cognitio nō est talis forma q puciat vni
per alterū. sed sicut in vtroq diuisim r per seipm. Ter-
tia orō est cui? dco est statua est tuū opus. Et format
sic. hec statua est tuuz r est opus. g est tuum opus. Quis
enim statua et tuum sint idem numero tamen compa-
rata ad hoc quod est esse opus non sunt idem. quia
statua est possessio sacerdotis vel templi. sed est opus

Secūdus liber

policti vel alterius statuarij Quarta oratio est cuius conclusio est ergo est pater tuus canis. Et formatur sic Iste canis est tuus et pater ergo est tuus pater quia licet canis et tuus sint idem numero vel substantia tamen parata ad esse patrem non sunt unum quia hoc assignatum esse patrem non contingit ei quod est tuum esse per canem. Quinta oratio est cuius conclusio est ergo raro pauca sunt pauca. Et dicunt raro pauca que simpliciter inveniuntur vel pauca in ciuitate vel pauca in foro in quibus simpliciter pauca raro sunt vel inueniuntur. Et formatur sic paralogismus Ista sunt pauca demonstratis his que sunt in vico et ista sunt raro pauca demonstratis his que sunt in ciuitate vel foro ergo raro pauca sunt pauca simpliciter. Et patet solutio Quia quibus ista et pauca sunt simpliciter eadem tamen non sunt eadem et indrnia parata ad ea que sunt raro pauca. Et quibus omnibus manifestum est quod non est necesse quod id quod dicitur esse accipere etiam dicitur esse re subiecta in se et in comparatione ad attributum vel in predictis orationibus ostensum est hoc enim solum conuenit illis que in substantia siue subiecto idem sunt et in indrnia et cum hoc que unum sunt in comparatione ad assignatum siue attributum quod est maior extremitas in paralogismo accipit ita quod assignatum conuenit vni per alterum bonum autem non idem est et scire in primo paralogismo et futurum interrogare sicut dictum est quia licet bonum et futurum interrogare sint idem tamen respectu eius quod est scire non sunt idem neque venienti vel cooperato in secundo paralogismo idem accidit assignatum et venienti et choriscus vel cooperato et chorisco vel dictus est propter quod non sequitur si cognosco choriscum scilicet quod in se est choriscus et ignoro eundem scilicet quod est veniens quod eundem cognoscam et ignorem et cognoscam eundem et non cognoscam. Neque sequitur tertio si hoc est meum vel statua est autem opus quod sit meum opus quia forte non est meum opus sed mea possessio vel res vel aliquid huiusmodi quod meum esse dicitur. Eodem modo soluetur dum est in alijs paralogismis.

Circa textum expositum est

unicum dubium. An hic est paralogismus accipit tu cognosco choriscum choriscus est veniens ergo cognosco venientem. Et videtur quod non. Quia conclusio est vera quia ex quo cognosco choriscum et choriscus est idem numero venienti ergo per accidens cognosco venientem. Secundo conclusio talis videtur sequi ex premissis quia si non sequeretur hoc esset ex eo quia medium diuersis rationibus comparatur ad extrema sed hoc est falsum. Quia medium est hic choriscus et tale est singulare unum in se ipso non habens diuersas rationes quibus comparatur ad unum extremum et ad alterum ergo vna ratione comparatur ad vtrumque et non impedit consequentiam diuersa ratio. Tertio. In syllogismo expositio iuxta philosophum secundo priorum in quo subicitur singulare pro medio in vtriusque premissarum et necessitate concluditur unum extremum et alio extremo. Sic autem est hic choriscum noscitur choriscus est veniens ergo cognosco venientem ergo conclusio sequitur necessario. Sequitur etiam in prima figura facta sola transpositione sic choriscus est veniens cognosco choriscum ergo cognosco venientem. Quarto. Si est in talibus fallacia potius videtur esse figure dictionis eo quod mutatur quid in

quale quia choriscus est quid veniens aut quale. Solutio sic ut multiplex in textu rearticulatum est.

Ad obiecta in oppositum. Ad.

primum est dicendum quod vtriusque est vera illa per accidens et non per se tu cognosco venientem ut obiectum est sed hoc non impedit fallaciam accidentis qui incidit si conclusio comparatur ad premissas et non in vna ratione medium comparatur ad extrema. Ad secundum est dicendum licet medium sit singulare non habens in se diuersas rationes quibus ad extrema diuersimode comparatur tamen coniunctum cum accipere acquirit diuersas rationes choriscus scilicet se paratur cognitio ut cognitio per se ipsum in suo proprio esse individuali. Choriscus autem veniens vel cooperatus per formam venientis vel cooperati quam accipit comparatur cognitioni quia ut cognitio per accidens quod est veniens. Nec oportet in fallacia accipit habere diuersas rationes in seipso quibus comparatur ad extrema sed sufficit quod habeat vnam in seipso et aliam accipiat coniunctum minori extremitati. Ad tertium dicendum quod non valet quia in syllogismo expositio conuenit quod medium vna ratione vtriusque extremorum comparatur et hoc non est hic ut ostensum est. Ad quartum dicendum est quod non est hic principaliter fallacia figure dictionis quia quando incidit fallacia figure dictionis oportet quod quale in quid mutetur quod sumatur pro eo quod distribuit pro quid ut hic. Quicquid emisti comedisti carnes crudas et ibi subiectum quicquid sumitur crudum et hoc non est hic. Cognosco choriscum choriscus est veniens ergo cognosco venientem sic ergo potius quomodo soluitur nec paralogismi qui sunt scilicet accipit.

Soluunt autem quidam interimetes in interrogationem dicunt enim contingere eandem rem nosse et ignorare sed non scilicet idem nam venientes quidem non cognoscentes choriscum autem noscentes eundem quidem nosse et ignorare dicunt sed non scilicet idem quibus primum quidem sicut iam diximus oportet earum que scilicet idem sunt orationum eandem esse correctionem hoc autem non erit si quis non in nosce sed in esse vel aliquo modo se habere idem probamentum accipiat ut si hic est pater est aut tuus. Nam si in quibusdam hoc est scilicet et contingit idem nosse et ignorare tamen hic nihil comunicat quod dictus est. Nihil autem prohibet eandem orationem plures fallendi occasiones habere. Sed non omnis fallacie manifestatio solutio est contingit enim quibus falsum syllogizatum aliquem ostendere scilicet quid autem non ostendere ut zenonis orationem quoniam non est mouere quare et si quis conatur colligere velud impossibile ducens ad impossibile peccat et si millesies syllogizat. Non enim hec est solutio erat enim solutio manifestatio falsi syllogismi scilicet quod falsus est. Si ergo non syllogizat sed vel scilicet vel scilicet

conetur colligere. illius manifestatio solutio est. fortasse autem hoc in quibusdam. veris nihil prohibet accidere. *fm* in his vero nec hoc videbitur. nam et choriscum. quoniam choriscum noscit et veniens. *qm* veniens. contingere autem videbitur idem nosse et non ut *qm* album quidem nosse. quoniam musicum autem non nosse cognoscere. Sic enim idem noscit et non. sed non *fm* idem. venientem autem et choriscum. et *qm* veniens. et *qm* choriscus noscit. Similiter autem peccant et qui solvunt quoniam omnis numerus paucus si cut quos diximus. Nam si non conclusio hoc omittentes vni vnum conclusum esse dicunt. omnia enim esse. et multum et paucum peccant

Hic pbus soluit tres pri. nos palogismos accit. fallacie *fm* opinionem antiquoz. Et tangit tres solutio nes. quaz pnam improbat triplr. et quamlibet aliaru vno mo. Est aut pma solutio antiquoz. q. cedentes conclusionem intermiserit oppositum. *sb* quo conclusio est interrogata. quia conclusio sub opposito interrogata est ut facilius cedatur. ut tactum fuit sup. cedunt *g* isti conclusionem. tu cognoscis venientem. Quia dicunt cotin gere posse. eandem rem nosse et ignorare *fm* diversa. nec hoc esse inconveniens. quia non dicunt hoc fieri *fm* idem. Nam choriscum non cognoscunt *sb* forma venientis. et eundem cognoscunt in ppria forma. ergo eundem concedunt se noscere et ignorare. licet non *fm* idem. hanc autem solutionem improbat pbus triplr. Primo quia non est vltis. q. per eam non pnt solui omnes palogismi huius fallacie. quod tñ fieri deberet. cum similem hnt causam deceptionis. Quia aut non pnt omnes palogismi ita solui patz quia si quis in simili orone ponat terminos. non in nosse. siue cognoscere. *h* in esse. id est si lo eo cognoscere ponatur esse. tñ non potest hoc. mo solui palogismus. Exem pluz est. ut non pnt sic solui iste palogismus. Iste canis est pater. et est tuus. ergo est tuus pater. quia ridiculum esset cedere ibi conclusionem. Secundo improbat hec solutio sic. Quia nihil prohibet eadem oronem solvibilem. palogizatem plures habere occasiones fallendi siue recipiendi. et tñ non omis manifestatio fallacie est solutio palogismi. contingit em aliquem aliqui ostendere. *qm* aliq. *fm* syllogizavit. hoc est q. aliquis ostendat aliquam conclusionem appenter syllogizatum esse falsam. q. tñ non ostendat *fm* quid. peccas in syllo. syllogizatur falsa conclusio. et ideo non soluit va solutone. quia va solutio cam manifestat falsitatis illius *fm* q. falsuz sequi videtur falsa conclusio. Cuius ex^m est in ratione zenonis. que concludit q. non ptingit movere vel moveri. q. facile ostenditur falsa per reductionem ad impossibile. pp quod etiam si quis conetur ostendere illam conclusionem falsam. et conetur colligere talem oronem ut impossibilem. reducens ad impossibile. tñ non soluit. et si millefies syllogizaret si causam falsitatis illius conclusionis non ostenderet. Ex quo textu trahitur autoritas q. multipli

care inconueniens non est solvere. vera autem solutio et supra dictum fuit manifestatio est falsi syllogismi in illo scdm q. accidit falsum. et sequi videtur falsa conclusio. Quia in hoc q. est falsa causa conclusionis. est falsus receptorius et syllogismus. et hoc est comparare premissas *fm* consequentiam ad conclusionem. et ostendere manifeste in premisis. vel in ordine terminorum. defectum congrue conclusionis. et talis solutio vocat vera. quia manifestat qualiter. et per quid conclusio non sequitur ex premisis. Tertio reprobat istam solutionem volens q. non sit ad propositum. quia fortasse hoc quod ipsi dicunt accidere nihil prohibet fallere. q. idem ignoratur et cognoscatur scdm diversos respectus. sed in his palogismis de quibus modo est sermo non habet locum quo ad veram solutionem palogismi. quia aliqui accidit eundem nosse et ignorare diversis respectibus quod patet ex hoc quoniam aliquis aliquando choriscus. cum quoniam choriscus est. siue per hoc quod est choriscus noscit. et forte venientem etiam noscit sub forma venientis si scit quoniam choriscus est veniens. et tamen videtur aliquando contingere quod idem subiecto mutatur ab aliquo. et non noscatur. ut si ponamus ideo subiecto esse album et musicum contingit aliquando illum noscere. quoniam album. hoc est sub forma albedinis. et contingit eundem non noscere quoniam est musicus. siue scdm q. est sub forma musicitatis. et videt eum album. et tamen nulla ab eo dem auditur. vel percipitur que sciuit eum musicum. et sic idem noscit et non noscit sed non scdm idem. sed hoc non pertinet ad solutionem palogismi. quia in dictis palogismis non inferitur q. idem sit notus et ignotus. ad quod tamen directe tendit ista solutio. sed concludit q. choriscus est notus in q. tum choriscus. et in quantum veniens. Aut etiam si ponatur ut supra. q. aliquis cognoscit choriscum. quoniam veniens est. et quoniam est choriscus. et tamen hoc non impedit quin committatur fallacia accidentis. eo q. non valet consequentia propter diversam habitudinem medij ad extrema. que sunt accidentis. substantia. et adiunctum rei subiecte. et accidentis. siue igitur sic noscat siue sic non noscat non impeditur fallacia. ergo nulla est antiquorum solutio. Similiter etiam peccant illi qui solvunt. siue solvere nituntur istam orationem. Ista sunt pauca. et ista raro sunt pauca. ergo pauca sunt raro pauca. Dicunt enimvero isti q. conclusio est vera. quia dicunt q. omnis numerus est paucus. eo q. nullus est numerus quo non contingit accipere maiorem. respectu cuius paucus est minor numerus. Et illi qui sic solvunt peccant. quia non manifestant causam falsitatis syllogismi. quia isti non manifestant q. conclusio non sequitur de necessitate. Quis conclusio sit vera. Dicunt enim omnia que sunt in numero dici multum et paucum. multum respectu numeri inferioris. et paucum respectu numeri superioris. et ideo non inferentes conclusionem ad premissas nec ostendentes in quo fiat consequentia. peccant sicut et primi

Quidam autem errantes scdm duplex solvunt syllogismos. ut quoniam tuus est pater. vel filius vel servus. quis manifestum si in eo quod multipliciter dicitur. videtur

idem

Secūdus liber

elenchus. Oportet nomē vel orōnem prin-
cipaliter esse plurium. hunc autē esse huius
tum. nemo dicit proprie si dominus est nati
sed sicut accidens compositio est. Putas ne
hoc est tuum utique est autem hoc natum tu-
um. ergo hoc natum. quoniam accidit esse
et tuum et natum. sed non tuum natum. Et
esse malorum quidam bonum. Nam pru-
dentia disciplina est malorum. hoc autē esse
horum non dicit multipliciter sed possessio-
quod si forte multipliciter. Nam et homi-
nem animalium dicimus. sed non possessio-
nem. et si quid ad mala dicitur. ut alicuius
propter hoc malorum est. sed non hoc ma-
lum est. Secundum quid ergo et multipli-
citer videtur. quāvis fortasse contingit bo-
num esse aliquid malorum dupliciter at nō
in orōe hac. sed si quid seruum sit bonum ma-
li magis. fortasse autē non sic. Non enim si bo-
num et huius. et bonum huius. Similiter
autē neque hominem dicit animalium esse. dicitur
multipliciter. nō enim si quādoque significa-
mus aliquid auferentes. et hoc multipliciter
dicitur. Nam et dimidiū dicentes versum
da mihi yliada significamus. ut iram pan-
dea.

Hic philosophus dat modum soluendi quorum-
dam aliorum paralogismorum huius fallacie dicens.
quod quidam errantes dicunt certos paralogismos pec-
care sicut duplex istum videlicet. Iste canis est tuus et
iste est pater. ergo est tuus pater. et hunc iste est tuus. et
iste filius. ergo est filius tuus. et iste est tuus. et est seruus.
ergo est tuus seruus. Et sicut dominum Albertum fuit
distinctio eorum sicut compositiōnem et diuisionem.
eo quod tuus potest coniungi cum hoc quod dico canis. et sic est
composita et vera. et non sequitur ex ea conclusio que
infertur vel potest separari ab hoc et coniungi cum hoc quod
dico pater. et sic est diuisa et falsa. et sequitur ex ea con-
clusio que infertur. et similiter distinguebant in alijs.
Alij vero dicunt quod antiqui dicebant conclusio illa
esse multipliciter sicut amphibologia. quod quod iste canis est pater
tuus. est verū si sit habitudo possessoria. quod tūc est sensus
quod iste canis sit possessus a te. Si vero sit habitudo rela-
tiua ut sit sensus iste canis est tuus. id est tuus. sic quod te genu-
it. tūc conclusio est falsa. et sic predictos paralogismos dicunt
soluendos per distinctionem multiplicis. Hanc solutionem
philosophus improbat dicens. quod si iste dicitur elenchus. id est pa-
lenchus. propter peccatum multiplicis oportet in ipso ap-
parenti elenchus nomē esse plurium significatiuum principa-
liter causans apparentem elenchum ex cuius distinctione sol-
uatur elenchus. apparet. hoc autē nō est in predictis propo-
sitionibus. Quod sic ostendit. quia nemo dicit hunc hu-
ius esse proprie. eo quod est natus. hoc enim nō dicit huius esse
proprie. nisi sit possessio eius. Unde si tomus est natus. siue
cuius qui est et dicit natus. non propter hoc dicitur huius na-

tus. Non igitur soluendi sunt paralogismi per distinctionem
nem. sed dicendum est. quod diuidentur per accidens siue
per fallaciam accidentis sit compositio. quādo diuisim di-
citur est tuus. et est pater. et inferuntur diuisa coniectiua
cum dicitur ergo est tuus pater. Sicut si querat aliquis
opponens. Putas ne hoc est tuus. et respondens dicat uti-
que hoc est meum. et opponens paralogizet. est autē hoc
natum. ergo est tuum natum. manifestum est quod nō para-
logizat ex multiplici. sed ex ipso nomine eorum. que diuisa
data sunt. quorum utriusque accidit vni et eidem tuū esse et
natū esse diuisim. sed nō esse tuū nati coniectiua. quod non
cumque predicantur de aliquo diuisim predicabuntur de eo-
dem coniunctim. propter accidentalem predicatōem ut in se-
cundo peribermetas dicitur est. et ideo nō sequitur est natū
et est tuū ergo est tuū natū sicut nō sequitur iste est bonus
et est sutor. ergo est bonus sutor. Sic etiā ex multiplici
te amphibologie soluebat paralogismū in quod concludit quid-
dam malorum et bonum. Et format sic disciplina vel
prudētia est malorum. prudētia est boni. ergo quiddam bo-
num est malū. Cum enim simpliciter et sine determinatione
aliquid dicitur esse malorum. nō dicitur esse multiplex. sed vno
modo dicitur in habitu et genitui casus que significat
principaliter modū possessionis et ideo dicitur hoc esse pos-
sessio horum. Quod si forte aliquis dixerit. grāus ille horum
potest constitui in multiplici habitu. quia dicimus
homo vel hominem animalium partitue et non posses-
sive. Partitue quidem homo est animalium. id est bo-
mo est aliquid de numero animalium et si quid aliud
ad mala dicitur relatiuum. ut prudentia dicitur disci-
plina malorum. quia est mali tanquam obiecti vel ma-
terie circaquam. Sed istud facile soluitur quia ex predic-
tis non sequitur quod est malorum simpliciter et sine deter-
minatione. quia quando simpliciter et sine determinatione
tione dicitur. tunc dicitur in habitu possessionis.
ut tactum fuit. eo quod genitiuus non notat nisi possessio-
nem. si sine determinatione trabente ad aliam habitu-
dinem ponatur. In talibus ergo non est multiplex sim-
pliciter. licet forte sicut in ista homo est anima-
lium. Quamuis igitur fortasse contingat bonum esse
aliquid malorum dupliciter. et sic habere multiplex sicut
amphibologiam. hoc tamen non contingit in hac o-
ratione paralogismi sicut fallaciam accidentis. Et istud
probat in oratione que huic est similis et in qua ma-
gis videtur esse multiplicitas quā in his que dicuntur sicut
et tamen in ea non est multiplicitas que faciat tales
orationes falsos syllogismos siue apparentes elenchos.
Exemplum est. ut aliquis est bonus seruus mali. et ta-
men non est multiplex nec soluenda per distinctionem
multiplicis. sed est sicut accidens accidit enim bono ser-
uo quod sit mali domini. ergo etiam ista homo est anima-
lium non est soluenda sicut multiplex. neque alie similes.
Et huius ratio est. Quia si significamus aliquid ora-
tione. truncata a qua auferimus aliquid ne sit determi-
nata et perfecta tali ablatione non facimus. quod illa ora-
tio sit multiplex. Exemplum est cum dicitur. homo est
de numero animalium. hec oratio non est multiplex.
Unde si auferamus hoc quod dico de numero animalium
um. et dicimus homo est animalium non propter hoc
erit multiplex. sed quod subintellectum est addendum
est. Quod patet per simile. quia si Homeri vel Qui-
dij dicam. dimidiū versum et implem tali truncatōe non

Elenchorum

facimus quod oratio sit multiplex sed illud quod sibi intelli-
gitur addendum est verbi gratia si dicam sic da mihi non est
oratio multiplex sed supplet yliada grecus est accius. Est
enim yliada liter in quo versus de ylion id est de historia
troiana continetur. Sicut si dicam versus truncatus homerum
dicentes iram pande mihi et sibi intelligit re. Quis non
sit determinatus tamen per hoc non fit oratio multiplex. nihil ei
significam? nisi dimidium versus nisi quod re qua colue-
rit troia in paderere voluit ira qua sup traianos habuit
ergo a simili cum dicitur hoc est hoc. Quis non addit quiter e bo-
rum scilicet possessorie vel pretive non tamen est propter hoc oratio
multiplex precipue illa multipliciter que sit causa falsi siue
apparentis falsi syllogismi in hac fallacia manifestatio
talis multipliciter non est vera solutio cuius probat pec-
cat penes fallaciam accidentis.

Eos vero qui sunt in eo quod principaliter habent
vel quo vel ubi vel aliquo modo vel ad aliquid
quid dicuntur et non simpliciter solvendum considerant
ranti conclusionem ad contradictionem. Si con-
tingit aliquid horum passam esse. Nam contra-
ria et opposita et affirmationem et negationem
simpliciter quid impossibile inesse eidem quo aut
vtrunq; vel ad aliquid vel aliquo modo aut hoc
quidem quo illud aut simpliciter nihil prohibet qua-
re si hoc quidem simpliciter illud aut quo non
dum elenchus hoc aut in conclusionem considerandum
ad contradictionem sunt aut omnes huiusmodi
orationes habentes ergo contingit quod non
est esse est aut quidem quod non est. Similiter
aut quod est non erit non enim erit eorum que sunt
ergo contingit eundem sibi bene iurare et pi-
rari ergo possibile est eundem simul eadem per-
suadere et dissuadere aut non esse quid et esse
idem quod aut non est non si est quid et est simpli-
citer neque enim si bene iurat hoc aut scilicet hoc ne-
cesse est et bene iurare. Nam qui iurat se per iu-
raturum bene iurat piurans sed solum bene aut iurat
non neque qui dissuadet suadet scilicet quod suadet.

Ista est secunda pars huius capituli in qua probatur docet sol-
vere palogismos fallacie a dicto sibi quod ad deum simpliciter
Et primo dat modum solvendi in generali. Secundo exemplifi-
cat de multis palogismis huiusmodi fallacie ibi. (Sunt autem
omnes huiusmodi orationes) Quo ad primum dicit quod palogismi in-
ferentes deum simpliciter ex dicto sibi quod siue illud sumatur
sibi partem integram siue sibi determinationem localem aut
temporalem aut respectivam solvendi sunt considerando con-
tradictionem id est solvendi sunt considerando si oppositum
conclusionis potest stare cum premissis. Si enim hoc stare potest
cum premissis tunc ex premissa non sequitur conclusio quod cum quo-
cumque stat ante cum eodem stat post. An si contingit conclusionem
esse passam hoc quod oppositum est stat cum premissa tunc etiam con-
clusio stat cum eodem et sic conclusio non sequatur ex tali pre-
missa et sic manifesta est causa falsitatis syllogismi. Du-
sus autem ratio est quod et contraria et etiam opposita sibi affirmati-
onem et negationem que sunt simpliciter contraria vel contra-
dictoria impossibile est inesse eadem sibi idem simpliciter in eo

tem tpe. Quo autem hoc est sibi aliqua determinationem de-
minuentem id quod est simpliciter vel aliquid hoc est sibi pre ali-
qua vel aliquo modo contingit vtrunq; contrariorum sibi inesse
vel contradictoriorum ut albi esse sibi videntes et non albi sibi
pedes vel etiam ambo contraria ut hic vni contrariorum quo-
quod est sibi quod aliquid non simpliciter ut nigri sibi pedes inesse cyg-
no simpliciter tamen est albi. Sic enim nihil prohibet inesse con-
traria et contradictoria ut esse albi simpliciter et non esse albi sibi
quid. Unde si probat vni oppositorum inesse simpliciter aliquid
aut oppositum illi probat inesse quo siue sibi quod non dum pro-
batus est verus electus hoc est contradictio syllogismi quod
contradictio est vnius et eiusdem et sibi idem sibi et in eodem
tpe. Hoc autem considerandum est in conclusione quando eam
ad contradictionem. Et est hec solutio generalis ad omnes palog-
ismos illius fallacie et ut adapte ponunt specialiter pa-
ralogismi. Sunt ergo omnes huiusmodi orationes siue palogis-
mi que sunt sibi quod et simpliciter hoc habentes id est vtrunq; con-
tradictio in aliquid conditio contradictio sicut patet in illo para-
logismo quod condudit quod non est esse et format ut plus sic. Quod
est in opinione est sibi est in opinione sibi est si falsum
in opinione non est ergo quod non est conditio esse. Et soluit
paralogismus quod quod in opinione est sibi quod est et quod sim-
pliciter non est sibi est et hoc non contradicit simpliciter non esse
et sibi quod esse. Alia oratio istis istis est illud est ut sibi simpliciter
non est ut aliquid eorum que sunt ut aliquid ergo quod est non est. Et
soluit quod non contradicit simpliciter esse aliquid et non esse. Et
tertia oratio istis istis est que condudit ergo contingit eundem
simul bene iurare et piurare et ponat quod aliquid iuret se pi-
rare tunc si hoc observat vix iurat et si hoc observat pi-
rat sibi qui piurat bene iurat. Et soluit quod non contradicit
per iurare simpliciter et sibi quid bene iurare. Quarta oratio est si
milius istis que condudit quod impossibile est eundem suadere
eidem et dissuadere et ponat quod aliquid suadeat alicui ut dis-
suadeat ei quod vult facere formato hoc modo palog-
ismum. Suadens dissuasionem male suadet et hoc faci-
ens dissuadet malum sibi idem suadet et dissuadet. Soluit
autem quia non est inconueniens quod aliquid sibi aliquid suadet et
simpliciter dissuadeat quod illa simul stare possunt et non contra-
dicunt quod non sibi idem suadet et dissuadet.

Similis autem ratio et de eo quod est mentiri
eundem simul et vix esse. Sed quia non est fa-
cile inspicere vtro modo quis assignet sim-
pliciter vix esse vel mentiri difficile videtur.
Prohibet autem eundem nihil simpliciter esse men-
dacem quo autem verum vel aliquo et esse verum
aliquo verum aut non.

Hic probatur ponit alium palogismum qui est sophisma christi-
sippi ut inquit Hieronimus eundem mentiri et verum dicere.
Ponat enim quod aliquid dicat ego dico sibi ut dicat sibi et
quod aliquid volatilis sibi quid est verum simpliciter aut in dicen-
do est mendax et hoc stat simul et non contradicit. Sed in
talibus palogismis difficile est videre vtro modo quis as-
signet opposita eidem inesse vtrum scilicet vtrunq; sibi quid
vel vtrunq; simpliciter vel vnum sibi quod et vnum simpliciter si-
cut in predicto palogismo vtrum sibi quid dicat verum vel
simpliciter vel sibi quid mentis vel simpliciter videtur dif-
ficile esse vtrum sit contradictio vel non. nihil tamen
prohibet eundem esse simpliciter mendacem quo autem hoc est
sibi quid verum siue veracem esse et nihil prohibet aliquo
hoc est sibi aliquid aliquid esse verum simpliciter autem

Secūdus liber

non utrum sicut patet in exemplo inducto

Similiter non autem et in adaliquid et ubi et quando Omnes enim huiusmodi orationes sunt hoc accidunt. ergo sanitas et diuities bonum Sed insipienti vel non recte utenti non bonum bonum. ergo et non bonum. Sanum esse et posse in ciuitate bonum. sed est quando non melius. ergo idem eidem bonum. et non bonum. aut nihil prohibet quod simpliciter est bonum. huic non esse bonum. aut huic quidem bonum. sed non nunc est vel non in hoc bonum.

Hic consequenter probus ponit aliorum paralogismorum solutionem concludentem per aduersaria ubi dicitur sunt quod sumit penes determinationem respectu. hoc est penes adaliquid. vel penes ubi vel quando. oēs enim tales orationes accidunt sunt istam fallacia. Exemplum est. ut si gratia. Ergo sanitas vel diuitie sunt bonum. et cum conceditur quod sic arguitur in contrarium. Diuitie et sanitas non sunt bonum alicui quod insipienti et non recte utenti sunt malum. ergo id est bonum et non bonum vel idem bonum et malum. Sed per paralogismum sumit penes determinationem temporalem. et est iste. Si queratur utrum sanum esse vel posse in ciuitate. hoc est partem habere est bonum et concedendum est quod sic tunc inferat oppositum dicens Sed est quando non est melius vel bonum esse sanum vel potentatum habere in ciuitate. sicut tempebelli. ergo id est bonum et non bonum. et sic idem eidem bonum et non bonum. Hec enim non opponunt in diuersis temporibus. aut diuersis bonibus. sicut sapienti et insipienti. aut sicut dicitur est. Soluit autem quod nihil prohibet quod illud quod simpliciter est bonum. huic sicut male utenti non sit bonum. Aut hoc esse bonum huic sed non pro isto tempore

Ergo quod non valet sapiens malum. amittere aut non vult bonum. ergo malum bonum non enim idem dicere. malum esse bonum et amittere bonum. Similiter autem qui de fure est oratio non enim si malum est fur. et sumere est malum. non ergo malum vult sed bonum. Nam sumere bonum. bonum est. et egritudo malum sed non amittere egritudinem

Hic probus ponit paralogismos concludentes contraria Et ponit tres. Primus est quod non vult sapiens est malum sed amittere bonum non vult sapiens. ergo bonum est malum non sequitur quod non est idem dicere amittere bonum est malum. et bonum simpliciter est malum vel non bonum. Sed per paralogismum est. fur vult malum. si fur vult sumere bonum. si bonum est malum. quod eodem modo soluitur ut precedens. Tertius paralogismus est bonum est amittere egritudinem. si egritudo est malum. si bonum est malum. Quia egritudo simpliciter malum si amittere egritudinem non est malum sed bonum. et amittere egritudinem. non est egritudo simpliciter sed sunt quid.

Ergo iustum iustum et quod iustum eo quod iniuste magis eligendum. sed mori iniuste magis eligendum quod iuste oportet. ergo iustum est sua habere quemque. Qui autem magis aliquid iudicat sunt opinionem suam. et si sit falsus singula sua sunt ex lege. ergo idem iustum et non iustum. et utrum iudica-

re eum qui iusta dicit et qui iniusta. atvero eum qui iniuriam passus est iustum est sufficienter dicere ea que passus est. ea autem erunt iniusta. non enim si pati aliquid iniuste magis eligendum hoc quod iniuste eligendum. magis quod iuste. Sed simpliciter quidem est quod iuste. hic autem nihil prohibet iniuste quod iuste. et habere sua est iustum. aliena autem non iustum. In iudicium vero hoc iustum esse nihil prohibet. ut si sit sunt opinionem iuste iudicantis. Non enim si iustum est hic vel sic et simpliciter iustum est. Similiter autem et que iniusta sunt. nihil prohibet dicere ea iusta esse. Non enim si dicere iustum necesse est iusta esse. sicut si non utile est dicere veritas. Similiter autem et in iniustis. quare si non dicentur iniusta qui dicit iniusta mentitur. Dicit enim que dicere est iustum. Similiter autem et pati iniusta

Hic probus ponit paralogismos concludentes partitue opposita. Primus est de oratione concludente quod iniustum iustum. et quod iuste sit eo quod iniuste sit magis sit eligendum. Et format sic paralogismum. Magis est eligendum iniuste sit est non propter malum meritum sine temeritatem mori quod iuste hoc est propter malum meritum. sed iniuste mori est iniustum. ergo iniuste mori est iustum. ergo iniustum magis est eligendum quod iustum. Et manifestum est quod non sequitur quod iniustum simpliciter sit magis eligendum quod simpliciter iustum. Quis iniustum in hoc et sunt quid magis sit eligendum iusto in hoc. Solus solutio est in istis paralogismis formatio primo questionem sic. utrum iustum est quemque sua habere. et dicere rite quod sic. aduerset respondens hoc modo. si que iudicat aliquid iudicet sunt propriam opinionem. et si sunt false sue opinionem. hoc sit gula ex lege sue opinionem sua sunt. ergo iustum est illa habere. sed si iustum est quemque habere sua. per oppositum iustum est habere aliena. si hoc ex lege sue opinionem sunt sua ergo idem est iustum et iniustum vel iustum et non iustum. Solo patet quod iustum ex lege sue opinionem non est nisi iustum sunt quod. et hoc est simpliciter non iustum. quod stat cum primo quod est iustum sunt legem opinionem sue. Et idem iudicium est de paralogismo formato ex tali interrogatione. utrum oportet iudicare iudicio condemnationis et penes est qui iusta dicit. vel eum qui dicit iniusta. et dicente respondente quod oportet eum iudicare qui iniusta. Opponens sue interrogans arguit contra. Iniusta dicentis iusta est condemnationis. sed iustum hominem iniuriam passum contingit esse dicere iniustum. ergo iustum hominem iustum est condemnare. Sed condemnationis re iustum est iniustum. quod idem est iustum et iniustum. Soluit autem probus paralogismos predictos sic. quod in primo paralogismo arguitur ab hoc dicto sunt quid iniusta mors ad hoc dicitur simpliciter iniustum. Non enim sequitur iniusta mors est magis eligenda ergo iniustum simpliciter est magis eligendum. In secundo arguitur ab hoc dicto sunt quod quod est iustum esse sunt opinionem iudicantis ad iustum simpliciter. In tertio arguitur ab hoc dicto sunt quid iniustum est iniusta dicere. ad hoc dictum simpliciter se iustum esse iniustum. que consequentia non valet. Et confirmat quod inutilia sunt utiliter dicitur sicut iniusta peccata. possunt iuste confiteri. Ex quibus

Elenchor

omnibus patet q̄ specialiter hic cōsiderandum est oppo-
situm cōclusionis qd̄ nō potest stare cū p̄missis qz̄ ali in
omnibus fallacijs hoc sit cōtamen magis est huic falla-
cie ap̄probabile qz̄ hic semp̄ p̄siderat̄ cōclusio vt aliqd̄ pas-
sa resp̄cū p̄missis hoc aut̄ nō est sic in alijs palogismis

Hic aut̄ q̄ fm̄ definitōnem sunt elenchi
quēadmodū scriptū est prius obuiare confi-
derātes cōclusionem ad p̄tradictionē vt si sit
ad idem r̄ fm̄ idem r̄ s̄lt̄ r̄ in eodem tpe Si
vero in principio interroget nō fatendum
qm̄ impossibile idem eē duplū r̄ nō duplum
sed dōz̄ nō sic aut̄ vt erat redarguere cōcessū

Ista est tertia ps in qua p̄his docet soluere palogis-
mos qui sūt fm̄ ignorātia elenchi. Et duo facit qz̄ pri-
mo dat modū soluēdi in ḡrali. Secūdo exēplificat de mul-
tis palogismis huius fallacie in sp̄ali. Ibi sūt oēs orōnes
Et adhuc p̄mo docet soluere hōi palogismos qm̄ con-
clusio in principio nō interrogat dices qz̄ tūc pariformit̄
soluēdi sunt sicut syllogismi p̄oris fallacie cōsiderando
ad cōtradictōem r̄ singulas cōditōes p̄tradictōis quēad-
modū scriptū est p̄us in p̄mo libro vbi dē est quattuor
or̄ sp̄ali cōsiderari in vera refinitōe p̄tradictōis r̄ per illa
oportet soluētē obuiare falso syllo recipienti cōsiderā-
to r̄ cōferēdo cōclusionem ad verā cōtradictōem vt sc̄z̄ sit
ad idem fm̄ idē s̄lt̄ r̄ in eodem tpe r̄ q̄ nō est hec solutio
eadē cū ea que dat̄ ad palogismos false fm̄ qd̄ r̄ simplr̄
qz̄ diuersis causis recipiendi necesse ē adaptare diuer-
sas solutiōes manifestātes falsitatem. Ibi enī cōtradictō
cōclusionis adaptat̄ r̄ cōferit̄ p̄missis. hic aut̄ cōtradictō
apparens que est in cōclusionē cōfertur ad verā contra-
dictionē r̄ nō ad p̄missam r̄ hoc fit ex eo vt cōsideret̄ que
cōditio vere cōtradictōis re illis q̄tuor p̄dictis reficit̄ in
a p̄parente p̄tradictōe q̄ est in cōclusionē palogismorum
huius fallacie. Respondens igit̄ volēs soluere r̄ receptō-
nem cauere hac cautela vti debet. Si opponēs in p̄nci-
pio interroget ea ex q̄bus videt̄ sequi p̄tradictio ip̄i res-
pondenti nō statim fatendū siue p̄cedendū ē ne videat̄ re-
dargui vt nō est fatendū qd̄ impossibile sit idē esse duplū
et nō duplū. Sed post ordē factā accipiēdo ordē sp̄
in hoc mō loquēdi p̄ toto palogismo dicendū est a res-
pondente qd̄ nō sic cōcluit̄ opponēs in vera cōtradictōe
vt cōcessum erat vere redarguere id est nō cōcluit̄ cōclū-
sionem redarguentē vere eo mō quo ip̄e intendit. h̄ igno-
rauit aliqd̄ eorū que p̄nēt ad verā redargutionem. Et
hec solutio adaptabilis est generaliter omnibus para-
logismis istius fallacie

Sunt aut̄ oēs he orōnes fm̄ hoc putas
ne q̄ scit̄ singulum qm̄ singulū nouit̄ rem r̄ et
qui ignorat̄ similiter. Scies aut̄ q̄s choriz-
cum qm̄ choriscus ignorabit̄ qm̄ musicus
quare idem scit̄ r̄ ignorat̄ putas ne tetracu-
bitum bicubito maius fiet aut ex tricubito
tetracubitū fm̄ longitudinē maius aut mīo-
re maius ip̄m ergo ip̄o eodem fm̄ idem ma-
gis et minus

Hic p̄his ponit palogismos duos huius fallacie. Pri-
mus est putas ne si aliqd̄ scit̄ singulū p̄ p̄pria sc̄z̄ vtrum
nouit̄ rem. Et qui ignorat̄ similiter hoc est qui ignorat̄

singulum vt singulum vtrū ne ignoret̄ r̄ bicite respō-
dente qd̄ sic. Opponēs sic instat̄. Aliqd̄ sciens choriscus
in singulari qm̄ choriscus ignorat̄ vel ignorare potest qm̄
est musicus qd̄ etiā cōuenit̄ singulariter chorisco. q̄ scit̄
idem in singulari r̄ ignorat̄ vel scit̄ r̄ nō scit̄ r̄ manifestū
est qd̄ reficit̄ a vera p̄tradictōe in illa p̄ticulari q̄ est fm̄ idē
et in eodem tpe. Alij vero nō curātes vba textus h̄ sen-
tentiam sic formāt palogismū. Iste p̄gnoscat choriscus
in q̄ntum est choriscus r̄ nō in q̄ntum est musicus. q̄ eundem
cognoscat r̄ nō p̄gnoscat r̄ in idem redit̄. Alia orō p̄nes
quā formāt secūda palogismū est ista putas ne tetracubi-
tū tricubito maius esse r̄ dicere r̄ite qd̄ sic. Opponēs
sic instat̄ ex tricubito fit tetracubitū fm̄ longitudinē tri-
cubiti. h̄ oīne maius mīore maius est. q̄ sequit̄ qd̄ idē est
maius r̄ minus ip̄o fm̄ idem vel idē maius r̄ non maius
Vel facit̄ sic formēt palogismū. Ponat̄ qd̄ aliqd̄ corp̄
fit nūc tricubitū r̄ post diem idē fiat tetracubitū tūc
tetracubitū id est q̄tuor cubitorū factū ex tricubito sic
longius tricubito q̄ idem fm̄ idem sc̄z̄ fm̄ longitudinē
erit maius r̄ minus. Manifestū est qd̄ ibi est refect̄ in cō-
tradictione quia affirmatio r̄ negatio non referunt̄ ibi
ad idē temp̄ r̄ sic nō sequit̄ si p̄us est tricubitū r̄ postea
fm̄ eandē p̄prietatem s̄biecti sc̄z̄ lōgitudinē fit tetracubi-
tū qd̄ est simul tricubitū r̄ tetracubitū qz̄ si sic euz̄ om-
ne tetracubitū sit maius tricubito idē eēt maius seip̄o

Circa textum expositū est

vniciū dubiū vtz̄ palogismi istius fallacie possunt solui
per interemptionem. Solutio. Alteri nō qz̄ oēs p̄-
missis earū sunt vere nec p̄ distinctionē que vocat̄ distin-
ctio multiplicis. Quia nec dō nec orō est multiplex in
eis. Nec p̄ diuisionē cōclusionis a p̄missis quia de ne-
cessitate cōcludūt. Sed oportet qd̄ soluant̄ p̄ diuisionem
apparentis p̄tradictōis que est in cōclusionē a vera cō-
tradictione. Et cōsiderādo refectū cōtradictōis in eis q̄a
peccat̄ p̄tra p̄tradictōem r̄ nō p̄ncipaliter p̄tra syllogis-
mum inferit̄ tūc cōtradictio in cōclusionē quasi vera ex
ea qui tūc est apparens

Illos aut̄ qui sūt in eo quod petūt acci-
piūt qd̄ in principio est q̄sitū si interrogan-
tibus manifestum est qd̄ sit nō dandus nec
si probabile sit dicenti verum. Si aut̄ lateat
ignorātia p̄pter molestiā taliū orōnum ad in-
terrogantem trāsuertendū velud nō arguer-
tem. Nam elenchus sine eo quod ex princī-
pio est deinde quia datū est non vt ad hoc
vteretur sed vt ad hoc disputaret contrariū
velut in extra elenchis

Ista est quarta ps huius capli in q̄ p̄his docet soluere
palogismos false petitiōis p̄ncipij dicit̄ qd̄ illos palo-
gismos q̄ sūt in eo qd̄ opponēs petūt r̄ absq̄ p̄essione
r̄nt̄ accipiūt id qd̄ ē in p̄ncipij q̄sitū siue interrogatū. Sic se re-
bet habere respondēs in soluendo si manifestus est ei qd̄
opponēs petit id qd̄ est in p̄ncipio nō debet respondēs
p̄positiones tales concedere sed negare dicendo qd̄ pe-
tit id quod est in principio. Et si forte probabile r̄ vez̄
sit quod assumit non tamen debet concedere quia sic in-
quatum est in concessum siue non admissus habet se ad
modum falsi r̄ ideo per mōm interemptōis falsi solue

Secūdus liber

dom quāvis forte in se sit p̄abile & vero. Si autē respon-
dens nō p̄cipiēs petitiōem p̄ncipiū cōcesserit p̄ponem vel
p̄ponēs assumptas ab opponēte q̄ latē em̄ p̄ter mo-
estiam que frequēter cōtingit respondētibus ex talib⁹
p̄positionibus. tūc respondēs debet uti duabus cautelis
Prima est q̄ debet post ordē factam id est palogismū
trāsferre & trāsferre ab ordē ad opponētem. dicendo
sibi q̄ nō arguit in veritate. & ex his que ad cōtradictōem
requirūtur & ad elēctum. eo q̄ arguit ex his que eades
sunt cum p̄clusionē. Et sēcūda autē q̄ est syllogism⁹ nō est
ex asdem sed ex prioribus. eo q̄ idem nō probat seipm.
Secūda cautela est q̄ respōdēs debet dicere opponenti
q̄ cōcessit illā p̄ponem interrogatam. nō vt ex ea tanq̄
ex suppositione ipse respondens argueret ad redargutio-
nem. sed solū vt cōtra eam disputaret. p̄bādo p̄rarium
illius. vt sc̄daret sibi locū & materiā arguēdi sicut solet
fieri circa disputatōes. Ex quo p̄z q̄ veram solutiōem nō
habēt isti palogismi. nec p̄ distinctionem nec p̄ diuisio-
nem p̄clusionis a p̄missis. quia de necessitate p̄cludunt
quīs nō probent per interemptionem. Quia ex falsis
nō procedunt. sed habent aliquid simile solutiōni per in-
teremptionem. quia nō p̄cessum interimit per modum fal-
si. per hoc quod est non concessum. et sic ipsum est falsum
respondenti

Tunc ibi

Et eos qui p̄sequēs concordēs & ipsa
oratione monstrare. est autē duplx subseqū-
tium cōsequētia. aut em̄ vt p̄ticulare seq̄tur
vle. vt hoīem aial. p̄bant si hoc cū illo & illō
cū hoc esse. aut fm̄ oppōnes. Nā si huic est il-
lud p̄ns. & opposito. oppositū fm̄ qd̄ est mel-
lissi ratio. Nā si qd̄ factū est habet p̄ncipiū
ingenitū. p̄bat nō habere. Quare si ingeni-
tum est celum & infinitū. hoc autē nō est. econ-
uerso em̄ consequētia

Ista est q̄nta pars huius capli. in qua p̄būs docet solu-
ere palogismos fallacie cōsequētis. dices q̄ oēs solue-
di sunt monstrādo eos p̄cordēs ad veram p̄sequentiam
id est omnes soluedi sunt p̄ reclinatōem p̄sequētie. ita
q̄ nō fiat p̄p̄atio cōclusionis ad p̄missam. sicut in fal-
lacia a dicto fm̄ quid ad dēi simpliciter. nec ad contra-
dictionem. sicut in ignorātia elenchī. sed ad ipam solaz
ordē in qua est p̄sequētia. Quia est duplex sequentiū
sive p̄sequētū cōsequētia. ita q̄ semp vna est vera & alte-
ra fallax & receptoria. & ideo de cōsequētia cōuertibili-
um hic nihil intendit. quia vt supra patuit vtraz illaz
est vera. Aut ergo est cōsequētia talis q̄ ad p̄ticulare
sive aīis seq̄tur affirmatiue vniuersale sive consequens
id est ad aīcedēs affirmatum sequitur consequens af-
firmatum. sicut ad hominē seq̄tur animal. & tūc sc̄da cō-
sequētia est receptoria. q̄ putāt aliq̄ recepti q̄ sicut ad
antecedens sequitur cōsequēs. q̄ ita ecōtra ad cōsequēs
sequitur aīcedēs. vt sicut ad hominē sequitur animal
q̄ ita ad esse animal sequit̄ esse hominē. Et hoc nō est
necessarium sed solum sicut ad antecedens affirmatum
sequitur cōsequens affirmatum. ita eregione ad conse-
quens negatum sequitur aīis negatum. Secūdo est alia
cōsequētia in ecōtrario que est inter opposita. vt si aīis
sequit̄ cōsequens. tunc ad oppositum consequentis seq̄-

tur oppositum aīcedētis. vt si ad hominē sequitur ani-
mal. ad oppositū animalis qd̄ est nō aial seq̄tur opposi-
tum hominis. id est nō hō. Et huic p̄sic bonē obuiat alia
cōsequētia mala que est ratio mellissi peccās in hoc q̄
putat sequi oppositū p̄ntis ad oppositū aīntis sicut ecō-
tra. Arguit em̄ sic mellissus vt p̄ns dēi fuit. si factū est
habet p̄ncipiū. id est ad p̄ntis aīcedētis seq̄tur po-
sitiō p̄ntis. ergo si nō est factū nō habet p̄ncipiū. id est
ad oppositū aīcedētis seq̄tur oppositū cōsequētis qd̄
tamē nō est verū. & sic p̄bat celum & mūdum nō habere
p̄ncipiū. quia si aliquid est genitum sive factum ha-
bet p̄ncipiū. ergo si non est genitum sive factum non
habet p̄ncipiū. hoc autē non sequitur. Quia in talibus
oppositis qualia sunt genitum & nō genitum. factum &
non factum. est cōsequētia in econtrario. & non in ipso-
patet igit̄ q̄ manifestare falsitatem cōsequētie est ve-
ra solutio palogismorum istius fallacie

Qui autē in eo q̄ additur aliquid syllogi-
zantur considerandū si ablato eo accidit ni-
hil minus impossibile. Deinde ostendendū
et dicendum quomōiam dedit nō vt videret̄
sed vt ad orationem faceret qui vero vsus
est nihil ad orationem

Ista est sexta pars huius capli. in qua p̄būs docet solu-
ere palogismos peccātes fm̄ nō cām vt causam. dicens
q̄ palogismi q̄ sunt in eo q̄ in syllogismo additur ali-
quid qd̄ est nō causa. & sic syllogizat qd̄ maxime fit in syl-
logismo ad impossibile vt in p̄mo libro dēi est cōtingit-
q̄ ex aliquo addito cōcludit̄ restructio v̄l interemptio
hypotesis p̄ns dato a respondēte. Et si debeant solui ve-
ra solutiōe cōsiderandū est. si ablato illo qd̄ addituz est
nihilomin⁹ seq̄tur impossibile sive p̄clo falsa. Et p̄sidera-
to illo q̄ sic est. tūc r̄is h̄z dicere opponēti q̄ nō cōcessit
sibi illā p̄ponem quam assumit causa. q̄ ipa eēt in veri-
tate causa p̄clōnis false. v̄l q̄ sibi videbat̄ eē cā. sed
solū vt p̄ eā argueret ad ordē siue ad p̄positū. Et p̄po-
nēs v̄o q̄ vsus est ea nō facit hoc & ita videt̄ ignorās esse
Cōsiderandū est autē hic q̄ ex ista solutiōe nō interimit̄ p̄-
mus syl̄s q̄ reducit ad impossibile. Sed syl̄s sc̄ds q̄ ex
impossibili p̄cluso assumpto eo q̄ ē nō cā intēdunt hypo-
tesim. ille em̄ h̄z causam receptionis. & ideo in ipō per
manifestatōem falsitatis apranda ē vera solutio. & sic
hec solutio est p̄ interemptionem nō p̄ distinctionem nec p̄
diuisionem conclusionis a p̄missis

Ad eos autē qui plures interrogatōes vt
vnā faciūt statim in p̄ncipio determinādūz
Nā interrogatio ē vna ad quā vna respōsio
est. quare neq̄ plura de vno. neq̄ vnum de
multis. sed vnū de vno dōm v̄l negandum

Ista est septima pars huius capli in qua p̄būs
docet soluere palogismos fallacie fm̄ plures interroga-
tiones vt vnā dices. q̄ r̄is in p̄ncipio interrogatōis sibi
p̄poite ab opponēte d̄z videre an interrogatio sit vna vel
plures. Quia interrogatio simplr ē vna ad quā dāda est
vna r̄isio simplr. p̄p̄ qd̄ in vna interrogatōe neq̄ interro-
gatur vnum p̄dicatum de multis s̄biectis. neq̄ plura p̄-
dicata de vno s̄biecto. sed vnū p̄dicatū de vno s̄biecto
affirmā. ē v̄l negandū. & hec oīa in p̄mo libro dēi sunt

Elenchor

Sicut autem in equiuocis quandoque quidem ambobus. Quandoque autem neutri inest quare cum simplex interrogatio est simplici ter respondentibus nihil accidit pati similiter et in his. Quando ergo plura vni vel pluribus vnum inest vel non inest simpliciter diuidi et delinquenti hoc peccatum nihil contrarium accidit quando autem accidit huic quod dem illi autem non at quando plura pluribus et est quando insunt ambo ambobus est autem quando non insunt rursus. Quare hoc for midandum

Hic phis ostendit quando ex responsione vna ad interrogationem plures vera sit redargutio et quando non dicens quod sicut in equo cas quando ordo verificat in vtroque significato termini equo cas et quando per vtroque falsificat si simplex datur ratio non sic receptio siue redargutio ita quando interrogatio est plures ita quod in omni sensu inest predicatum id est quod in omni sensu est vera vel quod neutri inest ita quod in omni sensu est falsa simpliciter respondentibus vnica responsio nihil accidit pati ab opponente sicut nec in equiuocis. Exemplum huius est ut si quis dicit currunt ne fortes et plato supposito quod ambo currant et dicit vnica ratione currunt nihil redargutis patior vel sic plato currit ne et disputat et ponat quod nec currat nec disputat et dicat vnica responsione quod non nihil patior redargutio nis secundum veram redargutionem licet interim disputare secundum apparem solutionem ut in principio huius dicitur est tamen nihil inconueniens contingit pati ab opponente sicut nec in equo cas si quis dicit an ne canis per omni suo significato mordax est vel non dicat quod sic quod mordax est et laetra bile et marinus et celeste vel dicat est ne canis secundum omnem suum significatum volatile vel non et dicat non nihil vere redargutis patit sic respondens si apparet interim disputare. Patet igitur quando plura predicata insunt vni vel vni pluribus inest sibi et simpliciter duas vna responsio nem relinquit secundum hoc peccatum quod dat vna responsio nes ad interrogationem plures tamen nihil contrarij vel inconuenientis accidit secundum veram redargutionem ab opponente nisi quod interim apparet disputare. In tali igitur casu debet vti hac arte quod ad interrogationem que est plures ret plures responsiones quando predicatum inest vni sibi et alij sibi et eadem nota interrogandi interrogato non inest et vni quoddem est verum alterum falsum. Aut quod predicata interrogantur de pluribus sibi et tunc est id est contingit quod aliquando ambo insunt ambobus sibi et etiam contingit quod non insunt et contingit etiam quod vni inest vni et alterum non inest alteri. Quando ergo ambo insunt potest dari vna affirmatiua responsio. Et quando ambo non insunt potest dari negatiua responsio. Sed quando vnum inest vni et alterum non inest tunc formidandum est dare vnam responsionem quia tunc contingit pati inconueniens ab opponente.

Ut in his orationibus. Si hoc quidem est bonum illud autem malum quonia hoc verum est dicere quoniam bonum et malum et rursus quoniam nam neque bonum neque malum. Non enim est

vtrumque vtriusque quare idem et bonum et malum et neque bonum neque malum. Et si singulum ipsum idem sibi et alij diuersum. Quoniam autem non alijs eadem sed sibi et diuersa alijs ipsa sibi met diuersa et eadem. Amplius si bonum quidem malum sit malum aut bonum est duo fient vnum. Et diu inaequalium vtrumque sibi equale ipsum si sibi quare equalia et inaequalia ipsa sibi.

Hic phis exemplificat et palogismis huius fallacia. Et ponit quatuor palogismos. Primum est in his ordinibus demonstratis duobus quorum vnum est bonum et alterum malum quare vtrum est hoc dicere bonum vel malum. Si dicat quod est verum dicere hoc esse bonum sequitur demonstrato hoc malo quod ipsum est bonum et malum est bonum. Si vero dicat quod verum est dicere hoc esse malum sequitur iterum inconueniens. Et sequitur vterque quod vtrumque istorum neque bonum est neque malum. Quia si res quod vtrumque est bonum tunc sequitur quod bonum est malum et est malum et non bonum et neque malum neque bonum. Et idem iudicium est si res quod hoc sunt mala sicut facile potest cuiuslibet considerari. Quia reducat ad hoc quod vtrumque istorum neque bonum est neque malum non ergo data est vna ratio sed dicitur est quod hoc est bonum et hoc est malum ut singulis interrogationibus ad sua adapte ratio. Alia autem ordo secundum plures interrogationes ut vna est. An singulum sit sibi idem et alij diuersum in qua plura interrogantur de vno. Et si dicat ratio vnica ratio quod sic opponens procedit contra eum dicens quod quocumque talia sunt quod sunt sibi idem et cum hoc diuersa alijs non sunt eadem alijs et sibi et diuersa sunt alijs et non sibi ergo sunt diuersa et eadem sibi sibi diuersa sunt et eadem. Ad hanc igitur interrogationem plures dande sunt plures rationes dicendo quod sunt sibi eadem et non alijs et sunt diuersa alijs et non sibi. Verum est tamen si quis ratur in singulari. An singulum siue quilibet sit sibi idem et alij diuersum ut procedendum si quis queratur in plurali. An omnia ista sunt sibi eadem et alijs diuersa non debet dari vna responsio et sic opponens puerit insatiam suam ad numerum pluralis. Quia tunc omnia potest teneri collectivae vel distributivae et secundum hoc est vera vel non et illo modo intellectus palogismi illi patebit in fine istius libri in quodam dubio tertio forte. Tertia ordo est ponatur duo bonum scilicet et malum et fiat de bono malum et queratur vtrum ista sunt bonum et malum. Et rite dicere quod sic opponens sic arguit quod illud sit bonum et malum et illud sibi sit bonum et malum et ad istud euitandum non est rite dicendum vna ratione si pluribus dicendo si sit bonum et si sit malum. Quarta ordo est ponatur duo homines equales et fiat sibi inuicem inaequales et queratur vtrum isti sunt equales vel inaequales tunc opponens obuiet duum et inaequale vtrumque est inaequale et equale quod equale sibi et alteri inaequale et alio si militer sibi equale et alteri inaequale ergo hoc est sibi equale et alio si alio si militer vnde non est vna responsio respondendum si pluribus. Sed dicendum est quod hoc est sibi equale et alteri inaequale et similiter istud alio si est equale et alteri inaequale et manifestior est palogismus si poneretur ambo pro duobus. Tunc ibi

Ladunt autem he orones et in alias solutiones. Nam ambo et omnia plura significat non ergo idem propter nomen accidit dicere et negare. Hoc autem non erat electus sed manifestum quoniam

Secūdus liber

non si vna interrogatio plures fiāt si vnum de vno dicat vel neget. nō erit impossibile

Illic phīs ostendit aliquos palogismos de predictis peccare penes alias fallacias scdm videlicet 7 quar tū dicens q̄ ista equiuocis sunt. similia plura actu significatibus. ita q̄ licet p se soluat̄ pluribus r̄sionib⁹ datis ad interrogatōem. tamē ex accidenti cadūt in alias equo corꝝ solutiones. Quia he dōnes que frequēter ponunt̄ in plurib⁹ interrogatōibus. quādo vnū de pluribus vel plura de vno interrogantur que sunt ambo et omnia plura significant. eo q̄ possunt poni collectivē et distributivē vt dcm̄ est. et sic vnum quod refert̄ ad ipsa respicit vtrūq̄ collectivē vel distributivē. et p̄dicatum et diuisim. et tūc nō sequit̄ q̄ idem fm̄ rem sit et fm̄ nomen quod sumit̄ in affirmatione et negatōe. et sic nō est vera cōtradictio. qz in cōtradictione nō debet esse tm̄ vnitas nomis. sed etiā rei. et si negat̄ idē re et nō nomie. tūc nō causat̄ verus elenchus. Et sic etiā manifestū est si interrogatio nō sit plures sed vna affirmās vnū p̄dicatum de vno sbiecto tūc nō erit impossibile cōcludens opposita qz de eodem. Ex quo patet q̄ solutio vera in palogismis p̄dictis est per diuisionem interrogationis ab interrogatioe et responsionis a responsione

¶ Illis aut̄ qui ducunt̄ ad idem frequenter dicere. Manifestum qm̄ nō dandum aliquid corꝝ. que ad aliqd̄ dicuntur significare quidem separatas predicationes per se. vt duplū sine eo quod est duplum dimidiū. quoniā in eo videtur. Nam et decem in vno minus decem et facere in non facere. et omnino in negatione dicit̄. Non tamen si quis dicat hoc non esse album dicit̄ illud idem album esse. duplum autem neqz significat nihil forasse quemadmodū. neqz quod in dimidio est. quod si forte significat ea. nō tamen idem copulatum. Neqz scientia in specie sua. vt si est medicina scientia. quoniam quidem cōmune. illud aut̄ erit scia scibilis

¶ Illud est quartū caplm̄ in quo phīs docet solvere palogismos ducētes ad metam nugationis et soleo cismi. Et p̄mo vbi nugatio contingit circa relatm̄ et suum correlatiuū. Scdo vbi circa accidens et suum sbiectum ibi. (In his aut̄) Quo ad p̄imum dicit̄ q̄ in illis palogismis qui reducunt̄ ad idem frequenter dicere siue ad nugationem et hoc ex parte relatiui et sui correlatiui soluntur hoc modo q̄ non est dandum siue concedendum. q̄ relatiuum fm̄ se sumptum et sumptum in oratione cum suo correlatiuo idem significet. id est non est concedendum q̄ in relatiuo quicquid dat intelligere nomen per se sumptum. q̄ hoc idem dat intelligere sumptum in oratione cum alio. Exemplum est de duplo et dimidio. Quod aut̄ non quicquid dat intelligere nomen per se sumptum. illud dat intelligere alteri coniunctum. sic q̄ loco nominis siue ponatur per se siue coniunctum cum alio in oratione. non liceat ponere illud qd̄ dat intelligere. Probat phīs per simile dicens. hoc q̄ est decem vno minus. dat intelligere decem. et tamē non

oportet q̄ loco eius ponatur decem. et sic non oportet si nouem absolute nominent̄ q̄ in eis intelligant̄ decem. Similiter nō facere dat intelligere facere. et nō album dat intelligere album sicut vniuersaliter negatio dat intelligere affirmationem. Et tamen si quis dicat aliquid esse non album negando. non p̄pter hoc dicit̄ ipm̄ eē album affirmando. ergo a simili relatm̄ per se positum. nō significat suū correlatiuum. licet det ipm̄ intelligere. Et ita patet q̄ duplū p se nihil significat definitum. sicut negatio. et hoc dicit phīs neqz significat nihil. ita q̄ more grecorum altera negatio supfluit. Dicimus aut̄ q̄ nihil significat definitum quemadmodum finite significare. p̄ter hoc q̄ per dependētiam sui intellectus in dimidio est vt in correlatiuo suo ad quod est et dicitur. et sic non significat idem per se sumptū et copulatum in oratione suo correlatiuo. Et eodem modo dicendum est de relatiuis fm̄ dici vt scētia in sp̄ sua que est medicina non est ad aliquid. tamē fm̄ genus est ad aliquid. qz sic correlatiuum suum est scibile vt scibilis scētia. Per se autem sumptum hoc relatm̄ scientia nihil definitū significat. et tunc intelligitur in ipso id ad quod respēdet intellect⁹ eius sed cum copulat̄ eidem in oratione iam nō amplius intelligit̄ in ipso. qz copulatum sibi quod est correlatiuum ip̄s finit. et sic non amplius intellectus dependet. et ideo p̄ hoc q̄ intelligat̄ adhuc in ipso opponens ad nugationem ducere non potest. Et ita per reclinationem siue p̄ interemptionem huius. p̄positionis siue suppositionis q̄ relatiuum idem per se et in oratione significat solui habent palogismi ad nugationem ducētes. Et sic cum dicitur in oratione duplum dimidiū non amplius dat duplum intelligere dimidium. quia intellectus eius finit⁹ est. et ideo cum opponens ducens ad nugationem dicit̄ duplum dimidiū duplum et in duplo intelligitur dimidium. ergo est duplum dimidiū. dimidiū duplum. dicitur et soluendum per interemptionem suppositi. qz cum duplum in oratione copulatur dimidio. tunc in ipso non amplius intelligitur. quia tunc per correlatiuum sibi explicitē iunctum est definitum. et sic non potest ducere ad nugationem. Quando vero dicimus duplum aliud significare. per se positum et alterum in oratione copulatum tunc accipimus significare cōmuniter. fm̄ q̄ omne illud in dictione significari dicitur. quod datur intelligi per significationis eius modum. et rationē et non intelligimus per hoc fieri duplū equo euz. qz per se ponit̄ et in oratione

In his aut̄ per que ostendunt̄ predicationes hec dicere. quoniam non idem est extra et in oratione quod ostenditur. Nam cauz cōmuniter quidem significatur in simo et richo additum aut̄ nihil prohibet. hoc quidē naso illud aut̄ cruri significare. Nam hinc q̄ dem simum. illinc aut̄ richum significat. q̄a nihil differt dicere. nasus sim⁹ et nasus cauz.

¶ Illic philosophus docet solvere palogismos ducētes ad nugationem que contingit ex parte accidentis et subiecti dicens q̄ illi soluntur dicendo q̄ accidentia non idem significant per se sumpta. et alteri cōiuncta. sed cum in oratione ponuntur subiecta earum non amplius intelliguntur in eis. et sic p̄ interemptio

nem illius suppositionis solvantur. unde symum fm se sumptū dat intelligere nasum. sed quando ponit in oratione cum subiecto scz naso. tūc nō amplius dat ipsum intelligere. Non em̄ differt dicere nasus simus et nasus curuus. Similiter richum id est claudum ex concavi / tate per se sumptū significat crus. sed non dicendo crus richum idem enim est dicere crus richum et crus claudum. Causū em̄ cōiter acceptū idēz in genere significat prout reterminat in sumo quod ē nasi curuitas. et in richo siue claudō quod est tibiē curuitas. vtracq; em̄ significat repressionem in profundo de recto nasi et a recto tibiē. ad ditiū autē vt subiecto in orōne dicēdo nasus symus et crus richum siue claudū nihil phibet aliud significare quia tunc significat cauum vel curuum reterminatū et specificatum p additionē subiecti. sicut genus p additōem dñe retermiatur qz additū huic naso significat symū. sed veruz est qz nasus curuus significat explicite quod symus impli cite. Illinc vero curuū additū cruri significat richū vel claudum. et sic ppter retermiatōnē additi qua reterminat gñalis rō cauū. tatis. nihil differt dicere nasus symus et nasus cauus. et sic quādo in orōne addit subiecto nō amplius intelligitur subiectum in illo. et ideo non potest ducere ad negationem. qz suppositio falsa est idē scz significare passionem siue accidens idem significare septimum et alij in oratione coniunctum

Amplius nō danda est dco fm nomina / tiuū. falsum em̄ hoc est nō em̄ est simū nasus cauus. sed nasi hoc est passio. quare nihil in cōueniens. si nasus simus. nasus est habens curuitatem nasi.

Hic phs. pbat ampli qz bñ nō est de significatōne accitōis. Quia nō dat intelligere bñ in rō bñ in obli quo qz sim? nō significat nasus in nō. h est nasi sicut hoc passio hui? subiecti. hoc est significat nasi curuitatem in obliquo. et ergo nō est in cōueniens si dicat nasus simus qz est idem ac si diceremus nasus hñs curuitatem nasi. Sed dices retermiēdo simū cōcretiue reterim? ipm cōiter in recto dicētes simus est nasus curu? igit in rō dat intelligere bñ. Ad qd ddm est qz sim? et si nō significet nasum in rō de pncipali significato tamē bene notat ipm in rō. et sic implicat hoc mō bñ nō tamē cōtingit predicto modo ducere ad negatōnem. ppter falsitatem suppositio nis superius posite

Et soleocismis autē fm quid qdem vident accidere diximus prius. quō at soluendum in ipis orōnibus manifestū. omnes em̄ hmoi hoc volūt cōstruere. putas qz dicis vere eē et h vere est. Dicis ergo h eē qd lapidem. est qz quid lapidem. Aut dicere lapidē nō est dicere qd sed quē nec hoc h hūc. Si g dicat aliqs putas quē de dicis eē. est hūc nō videt rhomane loq. quē admodum nec si dicat putas quē tu dicis eē h lignū at dicere sic. vl qūq; nec masculinū nec feim si significant nihil dōr. qre nō fit soleocismus. si qd tu dicis eē est. h at lignū dicis eē. est g lignū. lapis at et h masculinā hñt declinatōem

quod si quis dicat. putas ne hic illa deinde dicat rursus qz aut nō est h chorise? ita dicet est g h illa. nō syllogizauit soleocismum. nec si chorise? significet idē qd illa. nō det at qui rīdet. Sz opz h ad interrogare. si autē nō est vez. nec dat non syllogizauit h nec in eo qd est qd. nec ad eū qz interrogat? est. Si militer at opz et illic lapidē significare h Si autē nec est nec dat nō dicēda est conclusio. apparet autē eo qd dissimil casus nois videtur vt putas verū est dicere. qm̄ ē ista. id qd ais esse eā. eē at ais aspidē. g est aspidēz ista. aut nō necē est si nō ista aspidē significat h aspidē aut ista neq; si quē dicis hūc eē est h. dicis autē eē cleonem. est g cleonē h. nō em̄ ē hic cleonē. Dcm̄ est em̄ qm̄ quē dico eē hunc est hic nō hūc neq; em̄ rhomane dicet sic in interrogatio ista dca putas scis h. hoc autē lapis ē. ergo scis lapis. aut nō idē significat h in hac locutōe putas scis hoc. et hoc autē lapis. Sed in pmo qdem hūc. et in postero re autē hic. putas ne cui? habes sciētiam scis sciētiam aut habes lapidis. scis ergo lapidis aut hui? qdem lapidis. scis hūc aut lapidē. datum est autē cui? sciam habes scis. nō hui? sed hoc. quare nō lapidis sed lapidē. Quoniam ergo hmoi orōnes nō syllogizant soleocismū sed vident et ppter qdē videntur et quomodo obuiandum eis manifestum ex bis que dicta sunt.

Istud est quintū caplm̄ in quo phs docet soluere paralogismos ducētes ad soleocismū. Et pmo ponit intentū. scdo exequit ipm. Dicit igit pmo qz in pmo libro dcm̄ est fm quid vel qd videt accidere siue generari soleocismū. quō autē soluendi sunt paralogismi ducētes ad soleocismum nunc dicendum est volens qz in ipis orationibus erit manifestum qualiter oratio congrua ab incongrua diuidatur. Quia et si in eis non distinguitur multiplex tamen soluēdi sunt tales orationes p diuisionem congrui siue continui ab incongruo siue in continuo. Omnes em̄ hmoi orōnes ad soleocismū ducētes velunt scire construere id est volunt concludere orationem incongruam. Et pmo phs docet soluere paralogismos vbi rectus mutat in obliquū. vel econtra. Secundum em̄ mutationem casus maxime fit potest tamē in alijs fieri sed a cōmutatione casus magis est manifestum. Et pimum patet vbi pmutat accūs in ntm̄. Exēplum est vt quod tu dicis vere eē hoc est aliqd lapidē vere dicis eē g lapidē vere est aliqd. Soluit hic paralogismū iuxta predicta quia non est similis acceptio terminorū in pmissis et in conclusione. Quia in conclusione sumitur lapidē in accusatiuo. In pmissis autē id est in maiore sumit in nō vtualiter saltē. Et ita dō phs qz dicere lapidē nō ē dicere quid in nō nec h hūc h dicere quem

Secūdus liber

in accō Et huius signū est si dicat aliq̄s Putas ne q̄ vere
dicis esse hūc est ita q̄ accūs verbo supponere videt tunc
statim ab oibus d̄r videt q̄ nō rōmane hoc est p̄grue si
ue latine loq̄tur. r̄ id null' talem ordē p̄cedit sicut nec
cōcedit. p̄ cōgrua in ḡm mutacione. vt si putas quā tu
dicis esse est hic in masculino ḡne. h̄c em̄ null' cōcedit ḡ
nec illā. Si vero fiat acceptio fm̄ neutz gen' nō videt
fieri soleocism' vt p̄z dicēdo qd̄ tu dicis esse h̄ est lignum
tu dicis eē ḡ lignū est. qz nomē neutri ḡnis habz tres ca
sus. n̄m̄ accō. r̄ v̄m̄ silēs. r̄ nō significat masculinū vel
femininū. r̄ sic multū differt q̄ ad apparentē soleocismū
sumere nomē neutri ḡnis r̄ nomē masculini ḡnis vel fe
minini ḡnis. lz nō d̄t fm̄ rē lapis at r̄ om̄ie cui p̄ponitur
articulare. p̄ nomē h̄ masculinā h̄z rediātōnem. r̄ casus
difformes. r̄ id in ill' magis apparz p̄bus soleocism'. vt
patz sic dicēdo Putas ne est hic in masculino ḡne. illa i
feno ḡne. r̄ p̄cedēte r̄ n̄te. rursūm q̄rat r̄ h̄ q̄ fuit signa
tus p̄ bic an nō ē hic chousc'. r̄ n̄s dicat ita h̄ est chousc'
cus. r̄ inferat opponēs p̄tra eū q̄ cōcessit p̄mo q̄ h̄ est u/
la. h̄ hic chousc' ē illa Solo autē ē q̄ dicat q̄ syllō ḡzavit
soleocism' v̄z. qz cōmutauit h̄ in illā assumēdo h̄ mal
culino femininū. Si oportet cū rei significacione inter
rogare p̄ cessione n̄tis. An scz hic r̄ illa idē significāt. Si
vero neqz h̄ neqz illa fm̄ rem sunt idem. neqz n̄s dat si
ue p̄cedit h̄. t̄nc opponēs nō syllō ḡzavit app̄ntē d̄chum
neqz q̄ h̄ est illa fm̄ rē neqz p̄tra cū n̄tem q̄ interrogat
est. Sitr̄ autē oportet ad hoc q̄ videat esse palogism' in
p̄mo exemplo inducto lapidē in accō casu significare h̄
in n̄o casu. r̄ hoc cōcedat. si app̄ns v̄teat fieri soleocis
mus. Si autē neqz est hic fm̄ rem neqz dat siue p̄cedat a
respondente nō est d̄m̄ q̄ cōduso sit soleocistica siue clē
chi ducētis ad soleocismū. Scōs palogism' ille fit i neu
tro ḡne. v̄n̄ dicit p̄b. Apparēs autē clenb' sit in neutro
ḡne. eo q̄ dissimilis in r̄silis in voce videt casus nois
neutri ḡnis. vt n̄tis r̄ accūs. Exemplū est vt si putas ve
rū est dicere qm̄ est ista femia id quod ais eam esse. ais
autē eā esse aspidem ergo ista est aspidē. ibi mutat̄ r̄ctus
in obliquum qui est accusatiuus. Aut soluendo palo
gismum dicimus q̄ non est necesse si ista quod ponitur
in p̄missa non significat aspidem in accusatiuo. sed sig
nificat idem q̄ aspis in n̄o. ista autē in accusatiuo sig
nificat aspidem in accusatiuo r̄ non in nominatiuo. Ter
tius palogismus in quo mutatur obliquus accusatiuo
in rectum sic fit querendo si quem dicis esse hunc ē hic
dicis autē cleonem esse. ergo cleonem est hic. Soluē autē
hic palogismus qm̄ non est hic in nominatiuo. cleonem
in accusatiuo. dictum autem est in p̄missa qm̄ quem
dicis esse hunc in accusatiuo casu. ille est hic in nomina
tiuo. r̄ nō in accusatiuo. r̄ ideo non est hunc sed hic. ne
q̄cum rōmane hoc est latine r̄ congrue siue continue
dicatur si sic fiat interrogatio p̄dicta. Putas ne quem
dicis esse hunc est. quia accūs non potest supponere ver
bo tertie persone. r̄ ergo in conclusionē diceretur. cleon
est et non cleonem. ergo est soleocism' hic ex mutacōne
n̄i in accō. Tert' palogism' p̄s ordē silēm isti ē ex
mutacōne obliqui i r̄ctū. vt si q̄rat putas ne sis hoc. hoc
autē ē lap' ḡtu scis lapis i p̄missa em̄ h̄ est acci cal' assu/

mit autē i n̄tio dicēdo hoc autē ē lapis. r̄ infert i n̄tio fm̄
q̄ em̄iat r̄ assitōēz v̄bi. quasi esset accūs. qm̄ dicit ḡ scis
lap' r̄ sic fit soleocism'. Solutō autē ē q̄ hoc nō fcat idē
in diuers' casib'. qz i p̄missa ē hoc i accō casu. cū dicit scis
hoc. cū autē i miore d̄: hoc ē hoc. sicut in n̄tio v̄n̄ i p̄mo sig
nificat hūc i accō. In posteriore v̄o hic i n̄tio. Quartus
palo gism' fit p̄s ordē in qua mutat obliqu' in obli
quū. vt si q̄rat putas ne cui' sciam habes scis hoc. r̄ dicē
te n̄te q̄ sic i cōtrariū. p̄cedat opponēs assumēs sic. scie
tiā habes lapidis. r̄ p̄cludat ḡtu scis lapidis. p̄mo em̄
cui' est ḡti cal'. hoc autē acci cū dicitur scis hoc. et sb̄ ipso
p̄cluditur ḡtis cū dicitur scis ḡ lapidis cum d̄teret cō
cludere accō. v̄n̄ sb̄ iūctie ponendo sicut p̄us d̄r. p̄b̄us in
textu. Aut. soluēs hunc palogismū. Aut hui' qd̄ lapidē
in ḡtio est scia. sed in assūpta siue miore dicit te scire hūc
lapidem i accō. A n̄te v̄o datum ē q̄ cui' sciam habes
scis hoc in accusatiuo. et non est datum q̄ scis huius in
ḡtio. Et ideo accidit soleocismus sed datum est q̄ scis
hoc in accusatiuo. quare non est datum qm̄ scis lapidis
sed q̄ scis lapidem. hoc est igitur v̄ra solutio manifestās
causā falsitatis orationis fm̄ cōgruum et incōgruū fm̄
q̄ dicit verum latinum vel falsum fm̄ q̄ aliq̄s loq̄tur r̄
rōmane vel nō rōmane. Ex inductis ergo solutiōibus
manifestum est quō huiusmodi orationes non v̄re sillo
gizant soleocismū. sed vidēt app̄ntē sillogizare soleo
cismum) et etiā quō talibus orōid' est obuiādū p̄ v̄rā
solutiōem. qz h̄is q̄ dicta sūt te v̄ra siue recta solutio

oportet autē intelligere qm̄ om̄iū ordē
alie quidez sunt faciles cōspici alie dif
ficiliores fm̄ quid r̄ in quo paralogizant au
dientem.

Iste est quartus tractatus huius libri in quo p̄b̄us
ostendit que orationes sunt dignę solutione r̄ que nō.
Et continet duo capitula. In primo ostendit aliquas
orationes faciles esse ad soluendum. In secundo ostē
dit idem in his que peccant in materia ibi. (Est autē ali
qua acris) Primum capitulum habet duas p̄es. In
prima tangit quandam diuisionem orationum sophis
ticarum. In secunda ostendit cōuenientiam mēbrozuz
illius diuisionis ibi. (Frequentē autem) In prima p̄e
vult q̄ orationum sophisticarum quedam sunt faciles
conspici ad soluendum. Alie autē sunt difficiles conspi
ci fm̄ quid quātum ad apparentiam. r̄ in quo q̄stum ad
non existentiam palogizauit audientem siue responde
tem. qui audit opponentem

Frequentē tamē cedem sunt illis. Nam eā
dem orationem oportet vocare que fm̄ idē
fit. eadem autem oratio alijs quidem fm̄ di
ctionem. alijs autē fm̄ accidēs. alijs vero f̄z
aliud videbitur esse eo q̄ translatum v̄num
quodqz non similiter est manifestum. Quem
admodum ergo in his que sunt fm̄ equivo
cationem qui modus videtur esse leuissim'
paralogismozum hec quidam etiā quibus
libet sunt manifesta. Nam et orationes pe
ne ridiculose sunt omnes fm̄ dictionem. vt
vir ferebatur gradatim sedēs et boreas pur

rus non perdidit enim pauperem . et ultra bonum pariet ante aut neutra sed posterius ambe- eod autem modo et aliaz . pene plures-illa autem peritissimos videntur latere-

Hic philosophus ostendit convenientiam membrorum predictae divisionis dicens quod frequenter eadem orationes in genere . vel secundum unum et eundem locum sophisticum sunt faciles et difficiles Ita quod in qualibet fallacia potest fieri orationes faciles et difficiles Et hoc probat philosophus in generali primo Quia eadem orationem oportet vocare secundum causam appetit et causam non appetit . quod fit secundum idem id est secundum eundem locum sophisticum . unde eadem oratio facilis et difficilis alijs quibus siue diversis respondentibus (videtur esse secundum dictionem hoc est secundum fallaciam in dictione . Alijs autem respondentibus videtur esse secundum accidentis vel alium locum sophisticum extra dictionem . Et huius causa est quia sophisticum translatum ad diversos respondentes vel medi ad diversas orationes siue materias secundum quamlibet fallaciam non similiter est manifestum . sed una est oratio ad conspicendum facilis et alia difficilis ad inspicendum secundum quibuslibet fallacia Et istud philosophus primo probat in fallacia equocationis quia in hijs orationibus quod fiunt secundum equocationem hic modus est facilis . eo quod in sermone quem continue visitamus sic evenit quod quedam sunt orationes faciles . et quedam difficiles Hic enim quedam equocorum sunt quibuslibet respondentibus manifesta ut in equocis a casu siue fortuna Nam etiam orationes palogismorum secundum dictionem pene omnes sunt ridiculose et faciles ad solvendum ut patet per inductionem in omnibus Et maxime in equocatione ut patet per exemplum si dicatur vir ferebat gradatim sedens . que oratio est multiplex . eo quod gradatim potest diriuari a verbo gradior gradaris et sic est falsa . quia a vir sedens non ferebatur gradatim id est gradiendo . Et potest diriuari a gradu . et sic erit oratio vera quod sedens ferri potest per gradus gestatorios et istud quilibet potest conspiciere Aliud exemplum est ut boreas est purus . Si enim purus dicatur innocens oratio falsa est quod sic boreas non est purus . quod perdidit et afflixit frigore pauperes Si vero purus sit idem quod nubibus repuratus sic est purus quod dissipat nubes Tertium exemplum est demonstratis duabus lobus matre et filia vtra bonum id est que illarum duarum bonum pariet ante Et respondetur quod neutra . sed posterius hoc est per posteriozem corporis partem quod porta generationis posterius est . Est tamen hec oratio equoca . Quia ante potest dicere prius tempore . loco) vel corporis partem antierius) Si autem ante dicit anterioritatem loci manifestum est quod neutra pariet ante . sed ante posterius . Si autem ante dicit anterioritatem temporis manifestum est quod mater pariet ante . et sic alie orationes . quod in communi sermone visitantur plures sunt faciles Alie vero orationes secundum equocationem sunt difficiles ita quod etiam peritissimos latere videntur

Signum autem horum quoniam litigant . sepe de nominibus . ut utrum idem significat de omnibus . ens et unum vel aliud . alijs enim videtur idem significare . ens et unum . alij autem zedonis orationem et pmenidis . solvunt eo quod multipliciter dicant unum et ens Similiter autem et in accidente . et in alijs

singulis . Alie quidem orationum erunt faciles videri . Alie autem difficiliore et sumere in quo genere et utrum elenchus vel non elenchus non facile similiter in omnibus

Hic philosophus probat id quod dixit per signum . dicens quod signum veritatis predictorum est quod peritissimi sepe litigant de nominibus verbi gratia . utrum idem sit unum significat uno modo dictum de omnibus . similiter ens et unum . vel aliud . Quidam enim dicunt hec aliquo modo per unam rationem dici de omnibus Alij vero non sed rationem zedonis pmenidis et mellissi quod omnia unum esse dixerunt . solvunt dicentes quod multipliciter dicitur unum similiter et ens de substantia et accidente . nec omnia esse unum et ens unitate generis et rationis Sicut igitur dictum est in equocatione quod orationum alie sunt faciles ad solvendum Alie vero difficiliore . Sic etiam in accidente siue fallacia accidentis . et singulis alijs fallacijs in dictione et extra dictionem . alie quod sunt de numero earum orationum quod faciliter solvuntur . et alie de numero earum que difficulter solvuntur . Quia in orationibus quibuslibet sumere . in quo genere locorum sophisticorum sit . et utrum sit vere elenchus veram conclusionem contradictionem . non facile similiter hoc est secundum unam similitudinem est videre in omnibus . sed in quibusdam facilius In quibusdam autem difficilius

Est autem acris oratio . que dubitare facit maxime . mordet enim hec maxime Dubitatio autem est duplex . hec quidem insyllogisaris quam eligat quis interrogatorem . illa autem in litigiosis quod dicat quod positum Quia propter syllogisticis acriore orationes querere magis fatiunt Istud est in capitulum In quo philosophus ostendit aliquas orationes esse difficiles quod peccant in materia et quod diuersificantur Dicens primo quod oratio illa vocatur acris quod maxime facit dubitare respondentem qualis solvenda est eo quod maxime mordet et tenet et impedit respondentem . Et est duplex Una est in orationibus syllogisaris id est in hijs quod non peccant in forma . sed in materia . quod appellatur talis de qua dubium est quod interrogatorem siue . positionum eligat respondens ad intermedium An scilicet maiorem vel minorem et sic inter illa mordetur respondens Alia vero acris dubitatio est in orationibus litigiosis siue non syllogisaris nisi appetit sicut in hijs quod peccat in forma sylli . et dicit illa quod dubitat quod aliquis dicit respondendo et soluendo . propositum siue de . propositum quod vera solutio sic soluit . quare in syllogisticis acriore orationes fatiunt magis dubitare

Est autem syllogistica oratio quedam acerria si et quod maxime appetit quod maxime probabile iterimit . Nam cum una oratio est transposita contradictione omnis scilicet habet syllos Sep enim ex probabilibus si milit probabile iterimet vel construere Quia propter necesse est dubitare Marie quod hmoi acris quod est ex equo conclusioem scit interrogatoibus . secunda autem quod ex oibus silibus . hec ei scilicet fati dubitare quod interrogatorem iterimeda hoc autem est difficile Nam iterimedu quid . quid autem iterimedu dubium est

Secūdus liber

Ita est secunda pars istius capituli in q̄ p̄b̄is ostēdit que orationes peccant in materia fm se et absolute et que dicuntur acres et que acerrime dicens q̄ oratio acerrima est oratio syllogistica que ex quā maxime apparetur licet falsis et q̄ maxie intererit. Et ratio hui⁹ est q̄ cum vna sit oratio hoc est ostensiu⁹ syllogisticus) ex pbabilib⁹ p̄cludens in pbabile transposita cōtradictione in duobus cōuersiu⁹ syl̄ls id est sumpto cōtradictorio cōclusionis cum altera p̄missaz ōnes hēbit pbabiles palogisticos tres vnum scz ōn̄siuum q̄ ex cōtra dictorio cōclusionis cum maiori p̄pōne p̄cludit oppoitiū minoris et alium p̄uersiuum qui ex cōtradictorio cōclusionis sumpto cum minore p̄missa concludit oppositum maioris et sic oēs tres syl̄los ōn̄siuum scz et duos p̄uersiuos fm vnā silitudinē habebit pbabiles et sic r̄is in talibus cruciatur nesciens quo se h̄cat ad r̄ndendum orationi talis em̄ oratio temp̄ in ōn̄ibus syllogisticis ostensiuis et p̄uersiuis fm vnā silitudinē pbabilem vel interimit vel p̄tra asserit negando vel affirmando qz affirmatiua et negatiua equalit̄ in talibus sunt pbabiles p̄pter qd̄ n̄cā est dubitare r̄ntem quid eligat ad r̄f p̄dēdum maxime igitur inter orōnes syllogisticas est p̄dicta oratio acris et amara que facit p̄clusionē ex intercogationibus siue p̄missis que sunt ex equo pbabiles et in ōn̄siuis et cōuersiuis syllogisticis. Scda autē oratio post istā acris est q̄ p̄cludit ōn̄siue ex oib⁹ p̄missis silitibus et falsis pbabilib⁹ hoc em̄ silit̄ id est fm vnā silitudinē facit dubitare q̄ intercogationum siue p̄missaz sit intermēda q̄ p̄ intercogōez ē solueda hoc autē ē difficile et acre. Quia t̄nc r̄is sit q̄ p̄ p̄clusioez falsam aliquid p̄missaz ē intermēduz quid autē intermēduz sit vtrum maius vel min⁹ id est maior p̄missa vel minor difficile est videre et dubiū legitur orationes syllogisticas sunt acris orēs et acres.

Litigiosa autē acerrima qd̄ ē que p̄mū stati dubia ē vtz syllogistica ē uel non et vtz fm silit̄ ul̄ fm diuisione solutō. Secūda autem aliaz q̄ manifesta quid fm diuisione ul̄ intercogationē solutō ē. Hō ē autē euīdēs p̄ quā intercogationū intercogō ul̄ diuisione solueda ē vtrum fm cōclusionēz ā fm aliquā intercogationū est. Quis q̄ nō syllogistica orō facilē si sint valde pbabilia uel falsa que sumūtur q̄z autē non digna despici. Nam aut deest aliqua intercogationum talium de qua est oratio et p̄pter quam et non assumit hac et non syllogizat et fatuus est syllogisticus q̄z autē earū que extrinsecus non despiciendus vllō mō sed oratio quidem habilis. Interrogās autē interrogauit non bene.

Ita est tertia pars huius capituli In q̄ philosoph⁹ distinguit orationes acres et acerrimas peccantes in materia ab hijs q̄ peccant in forma dicens q̄ orationum litigiosarum siue non syllogisticarum orationum q̄ in forma syllogistica peccant acres vna qd̄ est q̄ p̄mū dubia est vtrum syllogistica est uel non et vtrum t̄rat solui p̄

intercogōez p̄clusiois ul̄ p̄ diuisione siue distinctōez et illa ē acerrima qz in illa ex plurib⁹ est dubitatio. Scda post istā acris est in litigiosa siue non syllogizatas de qua manifestū ē q̄ solueda ē ul̄ p̄ diuisione ul̄ p̄ intercogōem h̄ nō est manifestū an solui t̄rat p̄ intercogōez aut distinctōez maioris uel minoris id est vtz peccat in materia uel in forma qz nesciūt utrū maior uel minor sit intermēda ul̄ distinctōez et an soluedū sit fm p̄clusioez vel aliquā intercogationū p̄missaz (intermēdo vel distinctōe. Quis autē nō syllogizata orō valde facilē est p̄cipue si ea q̄ ad talis false p̄clusiois illatōez sumunt sunt valde pbabilia vel valde falsa. Est et alia diuisione orōnū. Quia qd̄a sunt tales qz p̄pōnū suaz grauitate nō sunt digne respici id est qz respiciāt a r̄ntē. Alie hō sunt respiciēde qz nullā h̄nt grauitatē. Quis q̄ p̄ponēs intēdit pbare falsum et t̄rat ea q̄ ē to ta causa p̄clusionis et p̄pter quā sc̄q̄ p̄clusio sicue effect⁹ p̄t̄ cām tunc non syllogizat p̄positū et fatuus ē silit̄ quia male ex p̄pō vitio oppoīt et nō ex vitio orōis et hoc quilibz stati videt et iō orō respiciēda est. Quis autē oitit aliqua earū cāz q̄ extrinsec⁹ assumūt ad explanatōez p̄positū v̄ dilatationē t̄nc nō est p̄t̄ hoc respiciēd⁹ p̄ponēs. S̄z t̄nc orō quid habilis est ad soluedū h̄ ipse opponēs siue intercogans increpandus est qz nō h̄nt intercogato qz nō sufficiēt et explanat hoc qd̄ intercogāt.

Et est quē admodū solvere q̄z quid ad orō nē q̄z aut ad intercogantē q̄z hō ad neutrū horū. Silit̄ et intercogare et syllogizare ē et ad positōnē et ad r̄ntē et ad tēpus q̄z em̄ pluris t̄pis egēs solutō q̄ p̄ntis tēp̄is disputatio ad solutionem.

Ita est quarta pars hui⁹ capituli in qua p̄b̄is incidēt̄ dat modū opponēdi et soluedi dicens qz sicut p̄tingit tripliciter solvere Ita p̄tingit tripliciter intercogare siue opponere p̄mo est solutio recta q̄ est solutō ad orōnem. Et est alia solutō ad hōiez siue ad intercogatē et illa est ap̄ parēs et tertiū ē solutio ad tēpus q̄z neḡ vere neḡ ap̄ parenter soluit sed redimit temp⁹ ipediendo opponētēz p̄ cautelas. Sic silit̄ tripliciter contingit intercogare siue opponere quia p̄mo est intercogatio siue oppositio ad positōnem ītentam siue cōstruendo siue t̄struendo et hoc est recta oppositio. Alia est oppositio ad boni inem respondentem scz q̄ est apparens et tertiū est oppositio ad tēpus redimendum ipediendo respondentē et t̄nc solutio eget pluris tēp̄is ut respondens t̄l̄teret quid d̄ hijs respōdeat q̄ inutiliter opponit intercogans qz disputatō p̄m̄ cipalis q̄ p̄ntis tēp̄is est inter opponentem et respondentem in quātum tēpus exigitur ad veram p̄posite disputationis solutionem.

Et quantis ergo et qualibus fiunt disputationibus palogismi et quō ostendemus falsum et q̄ extra opinionem sunt dicere fatiemus. Amplius autem ex q̄bus accidit syllogismus et quō intercogandum et quis orōdo intercogationum. Amplius autem ad qd̄ sunt vtilēs huiusmodi orationes et de responsione simpliciter omni et quō soluedum disputationes et syllogismos. Dicta s̄z

De omnibus nobis hec

Iste est quintus et ultimus tractatus huius libri et habet duo capitula. In primo philosophus epilogat circa dicta in hoc libro et libro topicorum. In secundo dat modum inventionis huius artis ibi. Oportet autem nos. Circa primum dicit quod ex dictis in topicis et in hoc libro manifestum est ex quibus id est quot locis sophisticis et ex qualibus quod ad formas palogismorum et ex qualibus disputationibus siue generibus disputationum sunt et generatur palogismi et ducunt ad redargutionem. hoc enim determinatum est in primo libro et iterum ostensum est in primo libro quod respondens ducitur ad falsum et quod facimus aliquid credere quod est contra opinionem per palogismos ad impossibile ducentes. Etiam determinatum est ex quibus causis apparet et non existens accidit syllogismus sophisticus et quis est ordo interrogationum. hoc est quod ordine quantum ad cautelas oportet interrogare. Amplius in principio huius secundi dictum est et in principio primi ad quid sunt vitales omnes huiusmodi sophisticas orationes et in secundo libro iam habito determinatum est simpliciter de omni responsione et quo ad modum apparere risuosis et quo ad modum vere risuosis sunt singulas fallacias et quo solvendi sunt disputationes cautelas et quo solvendi sunt syllogismi sophistici qui sunt palogismi et hec dicta sunt sufficientia ad presentem intentionem.

Reliquum est autem ostendere de eo quod ex principio erat propositum reminiscens dicitur aliquid breviter et finem imponere dicitur ergo sumpsimus invenire quadam parte syllogisticam de proposito ex his que sunt probabilissima hoc enim est opus dyalectice per se et tentative. Quia autem conformatur ad ea per sophisticam viciniam ut non solum experimetur possit sumere dyalectice sed et quasi sciens propter hoc non tantum dictum oportet neque cogit propositum orationem posse sumere. Sed etiam ut orationem sustinentes obsequemus positionem velud per probabilissima. Similiter modo casus aut dicitur huius quod propter hoc socrates interrogabat et non ridebat fatebat enim non scire. Manifestum autem in prioribus et ad quot et ex quot erit et unde idonei erimus horum. Amplius autem quod interroganda vel ordinanda questio omnis et de responsionibus et solutionibus que sunt similes patefactum est et de alijs que cum eiusdem vie sunt orationes. propter hec autem de palogismis tractamus sicut dicitur iam prius. Quia ergo habent finem sufficienter que propositum. Manifestum est. Hic philosophus epilogat prius dices quod reminiscens nobis de eo quod in principio erat propositum libri topicorum habet quod ista ars sufficienter tradita quod in principio libri topicorum propositum tradere ante ad arguendum de omni proposito et maxime probabilibus et ad ridere de probabilibus. unde propter viciniam qua sunt dyalectice et sophistica propter dyalectice quod non solum possit sumere experimetur opponendo si et ducit sibi quod apparet sciens in respondendo per probabilissima ne dicamus

aliquid repugnans ut in penultima propositio libri topicorum dictum est. Quod autem interrogatio signum scit nescientis et responsio signum scientis patet ex hoc quod propter hoc socrates interrogabat sed non respondebat quod ex humilitate ipsa interrogatio fatebat se non scire cum dicit philosophus in libro de prioribus elementorum quod ipse cum esset omnium sapientia perfectus et laudatus si quod vocat quasi interrogando vocat. Manifestum autem est etiam ex his que in primo libro topicorum deca sunt ad quot fines se exercitationem obuiatorem et ad finem philosophiam disciplinas hoc negotium vitale est et etiam manifestum est ex quot probabilitatibus que formatur et predicat quattuor erit hoc negotium et ex quibus considerationibus idonei erunt horum hoc est ad determinandum alia problemata. Amplius etiam in primo libro determinatum est quod ordinanda est omnis questio quantum est ex parte opponentis et de responsionibus et solutionibus que sunt propter ad tales syllogismos factis disputatum est in hoc secundo et de alijs orationibus sophisticis quecumque sunt eiusdem vie siue methodi sophisticas et ad falsum inopinabile et nugationes et soleo eis multum ducentes propter ista etiam tractatum est de palogismis sunt singulas fallacias sicut dictum est quia ergo ea que dicitur propositum finem habent satis manifestum est hec omnia consideranti.

Oportet autem nos non latere quod accidit circa hoc negotium. Nam eorum que innentur omnium que quidem sumpta sunt ab alijs prius elaborata particulariter augentur ab eis qui accipiunt postea que autem ex principio inveniunt parum in primis augmentum solent sumere vitale aut plurimum illo quod postea ex his fit augmentum. Maximum enim fortasse omnium principium ut dicitur quare etiam difficilimum quanto enim optimum potestate tanto puissimum magnitudine. Difficilimum est autem videri hoc autem inuento facile addere et augere reliquum quare quod circa rhetoricas accidit orationes pene autem et circa omnes alias orationes. Nam qui principia inveniunt omnino ad quum quid perducerunt. Qui autem nunc famosiores sunt assumptes a multis velud ex successione particulariter colligentes sic auerunt. Theophrastus quidem post priorum cyllimac post cylliam theodorus vere post hunc et multi multas coadunauerunt partes quapropter nihil mirum si habeat multas partes ars hec.

Istud est secundum capitulum et ultimum in quo philosophus tradit modum inventionis huius artis. Et dividit in tres partes. In prima compat hanc scientiam ad alias artes. In secunda ostendit logicam non fuisse predicto modo sufficienter inventam ibi. Huius autem. In tertia petit veniam de omissis et gratias de inventis ibi. De rhetoricis autem. Circa primum dicit quod non oportet latere qualiter ista ars noua logicalis est de syllogis se habet ad alias artes. Quia alie artes fuerunt a diuersis et per longam successione remporum inuenta ita quod quedam sumpta sunt ab alijs a quod

Secundus liber

bus prius elaborata sunt & a posteris aucta q̄ sua priori-
bus inuentis adiungentes particulariter auerſe & p̄ma
inuenta ſolent a ſucceſſoribus qui accipiunt a p̄mis acci-
pere incrementū eo q̄ ipi addit ſua ad artis & ſcie in-
crementum & ſic p̄ma que inuenta fuerunt ſolent valde
ſumere incrementum quia non ſunt niſi q̄dam cōmu-
niſſima quib⁹ ſcitis pap̄ ſcītē & ſcientia Augmētum ve-
ro quod p̄ ſucceſſores ſit vtili⁹ eſſe videt̄ de illo inuēto qz
tale additū variatū eſt & appropriatū cōcluſionib⁹ artis
et ex his ſit artis et ſcientie rebūtū Principiū vero maxi-
me oim fortalle eſt de fortalle nō qz dubiū eſt ſi qz ipſum
nō eſt maximū in q̄ſitate cū ſit vni⁹ ex duob⁹ ſimpliciſ-
ſimis p̄ncipijs cōplex⁹ ſciz ſubiecto & p̄dicato & ideo q̄ſi-
tate ſubſtante minimū eſt Maximū aut̄ in potestate
Quia ſup omnes cōcluſiones inſuūt p̄ncipia & hoc di-
citur ab omnibus philoſophis p̄pter quod p̄ncipiū ma-
xime primū adinueniendū nō aut̄ ad cognoscendū eſt
difficiliſſimū & hoc ſi cōſideret̄ in rōne p̄ncipiij & nō tñ in
ratione veri ſm ſe. Nō aut̄ ſit oim difficultimū p̄bat p̄ba
quia quātō ipſm eſt optimū ſue potiſſimū potestate inſu-
endi ſup plures cōcluſiones tāto puſſimum eſt magni-
tudine ſubſtante ſue. Ex duob⁹ em̄ minimis ſimpliciſſi-
mis ſubiecto & p̄dicato vt tactū eſt p̄po ſitum eſt & p̄pter
hoc difficultimū eſt ipſm videri quo ad inuentōem ſm qz
influentiā habet ſup omnes p̄cluſiones ſcientie & ergo tali
principio inuēto facile eſt addere ſeq̄ntia que potesta-
te ſunt in ipſo p̄ncipio & ideo notitia p̄ncipiij illuminat
ad ſeq̄ntiū inuentōem vñ facile eſt inuēto p̄ncipio au-
gere reliqua ad ſcientiam & artem p̄tinet̄ Et iſtud pro-
bat p̄his p̄ ſimile quia talis inuentio & talis additio
accidit etiā circa rhetoricas orōnes & p̄nc circa omnes
accidit iſte modus augēdi Nam primū q̄ p̄ncipia ſciz
inueniūt omnino vlt̄ ad p̄mū qd̄ ipſam ſcientiam re-
duxerūt Qui aut̄ ſucceſſores n̄ ſciz famoſiores quā
primū inuentores aſſimēt̄es inuenta a multis p̄oribus
velud ex ſucceſſione particulariter hoc eſt p̄ p̄ez facta col-
ligentes oim p̄deceſſorum ad p̄fectā & rebitam q̄ſitate
ſcientias & artes reducēt̄ Sic em̄ q̄dam tyſias poſt co-
latē & alios antiſſimos rhetores quoz dca collegit̄ et
tyſias qd̄ poſt p̄ores auxit̄ Tyſimachus vero poſt tyſiam
Theodor⁹ plongādo penulimū vltim⁹ poſt tyſimachū
et ſic multi rhetores multas p̄ ſucceſſum t̄p̄is inueniūt
p̄tes Quā p̄ter nō m̄z eſt ſi multū in voluminib⁹ h̄z
bet & q̄ſitate que ſic a multis eſt aucta

Qui aut̄ negocij nō ſi quidē erat illis at̄
nō erat p̄ſcrutatū ſed nihil oimō erat Hāc eo-
rū q̄ circa litigioſas orōnes ſunt mercenarij
quedā erat doctria gorgie negatio Orōnes
em̄ hi qd̄ rhetoricas illi at̄ interrogatias do-
cebāt edicere i q̄s ſepi⁹ cadere ſolebāt vtri-
qz alternoz orōnes Quā p̄ter veloz quidez
et ſine arte erat doctria diſcētib⁹ ab eis Nō
em̄ arte ſed q̄ ex arte ſunt dātes erudire ar-
bitrati ſunt velō ſi q̄s dicat diſciplinaz & tra-
dere vt nō doleāt pedes de iñ ſutoriā qd̄em
nō doceat neqz vñ poſſint inueniri talia docz
aut̄ plima ḡna oim mōz calciamēto p̄ h̄ aut̄
p̄oſuit q̄ſtū ad vtilitatē arte at̄ nō tradidit

In hac pte p̄his om̄ nonā logicā nō inuēta mō p̄de-
dicēs qz ſic nō e inuenta h̄ ars ſophiſtica & vlt̄ logicā qz
an̄ nos nō ſic erat qz qdā ps logice erat inuenta & qdā nō
Sed nil q̄ nos de logica ſive de hoc nego⁹ inuēto erat
Quia & ſi qdā doctria erat in libro platonis q̄ appellat̄
gorgias circa litigioſas ſive ſophiſticas orōnes cū illa
ſi erat mercenarij h̄ eſt mechanicis q̄b⁹ vtebāt̄ur ideote
et mercenarij in oputatōib⁹ Sicut ḡ ſeq̄ntes illū libū
vtebāt̄ multas orōnes rhetoricas ſine arte ita etiā illi
qui docuerūt logicā aij t̄ps Aristo vtebāt̄ multos ſyl-
logiſmos ſine arte Tal̄ at̄ doctria nō fuit difficil̄ ſ fact
liter ab oib⁹ capiebāt̄ & putabāt̄ ſe docere ſb arte qd̄ tñ
nō fecerūt & ſic vocat̄ veloz qz ſenſibil̄ & exēplaris ſolū &
nō doctrial̄ Et p̄z iſtō ſcdo p̄ ſimile in mechanicis qd̄
ſi q̄a mechanicoz diceret ſe traditur̄ diſciplinā vt ho-
mies ambulātes p̄ calecos nō doleāt pedes qd̄ facit ars
ſutoriā & nō doceat artē ſutoriā p̄ p̄cepta vlt̄ ad vñ ſi
nē tradēt̄ & nō talia q̄ faciūt ad nō dolere pedes in am-
bulādo & atterere colē ret at̄ pla ornāmētōz calciamē-
toz exēpla particularia hic em̄ talis exēpla p̄ferens p̄ſuit
aliqd̄ ad vtilitatē nō doled̄ ſue ad nō atterere pedes ar-
tem aut̄ ſm p̄ncipia artis nō tradidit ſic etiam anti-
qui ante Aristoſilem fecerunt

Et de rhetoricis erat qd̄ multa & antiq̄
dca De ſyllis at̄ oimō nil habuim⁹ p̄ri⁹ aliud
dicere q̄ attritōe q̄retes multū t̄ps labora-
rem⁹ Si at̄ videt̄ p̄ſiderātib⁹ nobis velō ex
bis q̄ a p̄ncipio eē haberi ars ſufficiēt̄ ſup
alia negocia q̄ ex traditōe ad aucta ſunt reli-
quū erit oiz vñ vlt̄ coz q̄ audierit op⁹ om̄i-
ſis qd̄em artis indulgentiam inuentis autes
multas habere grates

Iſta eſt tertia ps & final̄ h̄ libri in q̄ p̄ p̄tē veniāt̄ in
dulgentiā de om̄iſſis & q̄tes de inētis dicēs qz ex q̄ rhe-
toricas multa & antiq̄ & bona dca erāt de ſyllis at̄ nihil
h̄mōi traditū fuit ab antiq̄s & p̄ p̄ns nec de tota logica q̄
eſt de ſyllis niſi forte exēpla qdā particularia ex q̄b⁹ actōne
exercitij & adaptatōis q̄retes ſilia ex ſilub⁹ multū t̄ps la-
borauim⁹ ſine arte q̄retes ea q̄ ſt̄ artē qd̄ p̄ p̄dū artē cū
to fieri potuit t̄cē ſi nob̄ p̄ſiderātib⁹ ea q̄ h̄ poita ſt̄ p̄ſi-
cū e q̄ h̄ ars h̄at̄ oia illa q̄ a p̄n̄ pollicita fuerūt dicēda
de ſylo & h̄at̄ et̄ ea ſup alia negocia q̄ i gorgiā & zenone
exēplariē ſt̄ poita Reliquū ex dca relcōm erit oim vt q̄ h̄
legerit tent̄ de om̄iſſis veniā ſive indulgentiā & de inuē-
tis grates eo qz nullū p̄uium habuerit adiutorū

Circa iſtū libz eſt q̄ſtio vnica
vtz oportunū fuit p̄ oplemento
artē ſophiſtice p̄h̄ duplicē palo-
giſmoz in hoc ſecundo libro rcam
et apparentem tradere

Et vi p̄ qz nō qz ſufficiēt̄ de palogiſmoz ſolone veter
miatū e i p̄ libro q̄ n̄ fuit necariū addere iſtū & p̄ns ps
qz ſolo palogiſmoz e maſteſta flōz ſyloz p̄z mo q̄ b̄
eſt ſm̄ h̄ tal maſteſta ſit in p̄mo libro qz ibi traditur̄
cauſe reſtūs ſinguloz S̄cdo ſic q̄ ſciz ſciz aliq̄ p̄ponere

scit eadem etiam resolvere sed in primo libro sufficienter docet oppositio palogismorum ergo etiam eorundem solutio necesse. Maior patet quia oppositio alicuius est per sua principia et solutio est per eadem principia quia per manifestatorem cause refectus. Et confirmat per philosophum qui dicit quod ex determinatis in primo libro habetur finis quod principia sunt syllogismi et habet etiam solutio. Tertio. Nulla est solutio rationis vel apparatus ergo non est necessarium duplicem solutionem tradere. Nisi probat philosophus quod non sit aliquid rationis quod illa vel esset argumentum veri vel apparentis. Non apparetis quod illi solutio rebus esse apparetis et non rationis non veri quia argumentum verum est resolubile. Non etiam est aliqua apparetis quia omnis solutio est manifestatio falsi syllogismi. Apparatus solutio non manifestat falsitatem syllogismi cum sit apparetis et non existens ergo non pertinet ad hunc librum determinare de solutione apparetis. Quarto. Supposito quod sit duplex solutio palogismorum illa tamen non pertinet ad sophisticas sed ad dialecticas probat quia dialectica est solvere ordines peccantes contra ipsum sed omnis sophistica principaliter peccat contra syllogismum dialecticum igitur. Pro veritate questus est philosophus in textu. Et ponitur iste discursus.

Maiores. Sicut opponens sophista maxime conatur gloriari contra respondens de apparetis sapientia ita e regione respondens a / gonista potissimum querit apparere non victus in communi audientia. **Minores.** Hoc fit per solutionem duplicem rationem et apparetis maxime tamen per secundam quam appellat non ad ordines sed ad hominem. **Conclusio.** Igitur conveniens fuit in hoc libro duplicem palogismorum solutionem rectam et apparetis tradere inter quas simpliciter eligibilior ratio quamvis apparetis magis intendat respondere sophista.

Maiores. Quo ad primam partem per philosophum in primo huius dicente quod sophista est copiosus ab apparetis sapientia magis enim appetit apparere et non esse esse et non apparere. Et quia respondens sophista et opponens disputat disputat agnostica quia maxime iuxta nominis in positione dicitur diversorum putatio ergo ratio maxime laborat non vinci id est non duci ad aliquam metam siue inconueniens. **Minores.** per philosophum diffuse in hoc secundo id ostendit et specificatorem quod solo dicitur ratio siue ad ordines et quod dicitur apparetis siue ad hominem. **Conclusio.** sequitur ex premissis. Quod autem ratio sit simpliciter eligibilior per quod bonum est eligibile quam melius bonum magis eligibile sed ratio solo est melior quia necesse ostendit palogismi falsitatem et falsitatis causam ut in singulis particulariter visum fuit in textu igitur. Intenditur nihilominus illa apparetis a rudente quia ratio ut litigiosus non vult vinci vel videri vinci et hoc fit per apparetis solutionem et igitur tamen talis rudentis vitiis cautelis pemptorius cautelarum ipsius opponens et quibus in textu diffuse dicitur est.

Ad obiecta in oppositum. Ad

primum est dicitur finis per philosophum in primo libro scilicet sufficienter solutio palogismorum in generali et in suis principijs non autem in speciali et sic per primum non scimus prompte et velociter solvere et in premeditatione et soluta longa reiteratione. Ad

secundum est dicendum quod quicquid scit ordines componere per arte scit eas solvere et sic scit aliquid componere sine arte non oportet propter hoc quod sciat dissolvere. Vel dicitur est quod is qui scit aliquid componere scit ipsum dissolvere in vltimo et in suis principijs. Non autem oportet quod sciat in propria forma. Sed dicitur eadem sunt principia rationis et termini resolutionis igitur. Solutio quibus eadem sunt tamen aliter et aliter se habent in compositione resolutione. Et ideo quibus principia solvendi palogismos sunt data non tamen modo solvendi quod est per particulari manifestationem falsi in vnoquoque palogismo. et hoc est magis difficile quam constituit palogismum. Quia licet facilius finis per philosophum in primo prior sit destruere quam construere tamen in sophisticis est difficilius destruere quam ibi destruere est construere quia destructio palogismi siue falsi syllogismi et constructio veri. Ad confirmationem dicitur quod habemus vnde principia in vltimo sed non in particulari. Ad tertium est dicitur per interpretationem. Ad probationem dicitur quod ad argumentum apparetis necesse debet dari solutio apparetis sed etiam ratio. Quia duo sunt in syllogismo apparetis scilicet causa apparetis causa refectus. Quo ad primum debet dari solo apparetis quo ad secundam ratio per quam manifestatur refectus vniuersalis palogismi. Ad probationem scilicet per philosophum dicitur quod apparetis non simpliciter et in particulari manifestat falsitatem falsitatis tamen in vltimo et in genere. Ad vltimum est dicitur quod syllogismus sophisticus peccat contra syllogismum dialecticum sit eius obligatio tamen de solutione ratio palogismorum debet determinari in hoc libro et non in libro topicorum quia non potest aliquis solvere nisi sciat quod solvendum est in hoc vero libro determinatur de solubili syllogismo scilicet sophisticis eo quo ad causam apparetis et non existit ideo hic determinari debet de solutione recta.

Circa tertium expositum fuit dubia

Primum est verum philosophus venienter docet solvere palogismos fallax extra dicitur. Et videtur quod non per instantiam de falsa petitione principij quod debet solui per distinctionem quia omnes palogismi peccantes in forma debent solui per distinctionem et syllogismi petitionis principij peccat in forma per quod omnia palogismos peccat in materia vel forma sed palogismi petitionis principij communiter non peccat in materia quia aliquando ex necessarijs et veris procedit quibus minus non. **Secundo.** sic. Petitio principij peccat contra argumentationem ergo peccat in forma. Nisi patet quia finis Boetii et Tullii in topicis. Argumentatio est res rei dubie faciens fidem. Tertio. Petitio principij peccat contra syllogismum simpliciter dicitur igitur peccat in forma. Nisi patet per philosophum secundo priorum determinantem de ea tanquam de peccato refectus incidente circa eum. Solutio sic ut multipliciter in textu ostensum fuit in singulis. Ad obiecta in oppositum. Ad primum est dicitur quod maior vera est de palogismis quorum solo cadit super aliquam premissarum sicut sunt palogismi in dictione. Sed palogismi quorum solo cadit super rationem debent solui per interemptionem consequentie. Vel dicendum est quod non semper oportet aliquam premissarum syllogismi peccatis in materia esse scilicet siue sufficit quod non sit magis probabilis quam conclusio. ideo palogismus petitionis principij peccare potest ex necessarijs et tamen peccare. Ad secundum est dicitur quod non accipit locum et tullius ibi argumentationem in communi per argumentationem dialecticam et talis debet facere fidem id est generalis re opinionem. Ad tertium est dicendum quod est duplex per

Secūdus liber

petitio principij. scilicet statim et non statim. Petitio principij statim est defectus syllogismi simpliciter dicti et non facit fallaciam. sed non petitio principij non statim. et qua est hic sermo.

Secundum dubium est

Circa solutionem palogismorum fallacie sunt plures in interrogationes ut vna. An omnia et ambo plura significantur. Solutio Alberti. ut prius quod sic quod possunt teneri collectivae vel distributivae. Cum igitur dicat omnia sunt sibi eadem si omnia tenentur ibi collectivae est propositio falsa sed hoc sensu omnia collectivae et coniunctim sumpta sunt eadem. Sed si tenentur distributivae ita ut predicatum reddatur cuilibet parti subiecti per se et divisim sed hoc sensu omnia sunt eadem sibi id est quilibet per se sumptum subiecti est idem locutio est vera demonstratis etiam duobus inaequalibus. Similiter si ambo tenentur distributivae ambo sunt sibi equalia non autem si ambo tenentur collectivae. Alij aliter etiam distinguunt ordinem illam dicentes ibi esse amphibologiam. quia cum dicat omnia sunt eadem sibi verum est si sibi faciat constructionem reciprocam quod quilibet est idem sibi sed si faciat constructionem transitivam falsum est. Nam si omnia sunt eadem sibi transitivae loquendo quilibet erit idem alteri. Etiam potest ibi esse compositio et divisio. Quia cum dicitur omnia sunt eadem sibi et alijs diversa ibi eadem et diversa possunt referri coniunctim ad praecedentia ut sit sensus omnia sunt eadem et diversa sibi et omnia sunt diversa alijs et sic locutio est falsa. Si vero referatur divisim ut sit sensus omnia sunt eadem sibi et diversa alijs sic est vera et ergo dicitur per hanc superius in textu quod tales orationes cadunt etiam in alias fallacias.

Tertium dubium est.

Utrum oratio bene dividatur in faciliorem solubilem et difficiliorem solubilem cum tamen eadem oratio potest esse faciliorem solubilis vni et difficiliorem alij. Solutio Sic. Si facilitas et difficultas non sumantur ex parte nostrae sed ex parte ipsarum orationum. Tunc enim dicuntur faciliorem solubiles quarum cause non sunt latentes sed manifestae. Difficiliorem vero quarum cause defectus sunt vel late latentes ex quo potest quod si alij palogismi peccantes in forma sunt difficiliore solutionis quod per ipsos tam scientes quam ignorantes recipiuntur non tamen dicuntur difficiles omnes palogismi peccantes in forma.

Quartum dubium est.

Utrum invenire principium sit difficilius. Cum tamen principium a quolibet cognoscatur ut dicit philosophus in secundo metaphisice. Solutio Duplicia sunt principia quedam sunt communia et quedam propria alicui arti. Et principia prima sunt cuilibet nota sicut omne totum est maius sua parte et de quolibet affirmatio vel negatio non tamen principia propria et hoc sub ratione qua principia sunt et ideo non dicit simpliciter ipsum principium esse difficile et maximum sed pro tanto quia ipsum est paucissimum quantitate maximum potestate ut in textu visum fuit. Et quia philosophus principia huius scientie invenit et nullum adiumentum ab alijs habuit. ideo petit de his que bene tradita sunt grates. quia cum nihil in humanis adiunctionibus perfectum est. ideo concludit

tendo hunc librum et in eo totam logicam petit et omissis indulgentiam

Comentarij in quattuor libros nove logice pro /
cessum burse Laurentiane famosissimi agrippenensis
colonie gymnasij continentes per honorabilem virum
artium magistrum necnon sacre theologie licenciatus
Gerardum berdarvoicensem actu in eodem regentes.
ex diversis et potissimum magni Alberti comentarijs
collecti et per Adalricum zell ppe luskirchen impressorie
artis in sancta Coloniensi civitate promagistrum fa-
bre characterizati. Anno virginalis partus Mille /
simo quadringentesimo super nonagesimum quarto
in pfecto Conversionis euangelice tube Pauli aposto-
li ad finem optatum sunt perducti et quo sit vero et
trino laus honor et gloria per infinita seculorum secula
Amen. Ex quo in hoc tomorum stromate opere
non paruo adiumento mihi fuit honorabilis dominus
diuic memorie Jacobus Amstordensis artium libe-
ralium et sacrarum litterarum pfector dum vitaz in hu-
manis ageret pfundissimus Ecclesie sancti Joannis
baptiste pastor mihi ut frater amicissimus recreui in cal-
ceborum titulum sepulcralem trito sermone epitaphi-
um appellatum quem prestantissimus et generosus to-
minus Rodolphus langius vir omnium litterarum
laude cumulatus ecclesie Monasteriensis Cano-
nicus in eundem defunctum precibus amicorum im-
pulsus exoravit subiungere ut dum hunc quos ab erro-
re salutari exhortatione reuocauerit legerit apud altissi-
mum per anima eius viuificum sacrificium offerant.

